

Addiko Bank

Godišnji izvještaj
2019.godine

Glavni pokazatelji

000 BAM			
Odabrane stavke bilansa uspjeha	2019	2018	Promjena (%)
Neto bankarski prihod	37.555	37.634	-0,2%
Neto prihod od kamata	25.035	25.244	-0,8%
Neto prihod od naknada i provizija	12.520	12.390	1,0%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	317	91	>100%
Ostali operativni rezultat	(2.270)	(880)	>100%
Rashodi iz redovnog poslovanja	(28.355)	(28.508)	-0,5%
Poslovni rezultat prije promjene troškova za kreditne gubitke	7.247	8.337	-13,1%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	(543)	(5.059)	-89,3%
Porez na dobit	16	7	>100%
Rezultat nakon poreza	6.720	3.285	>100%
Pokazatelji uspješnosti	2019	2018	Promjena (p.p.)
Neto kamatni prihod/ukupna prosječna aktiva	3,1%	3,4%	-0,3
Povrat na materijalni kapital	4,4%	2,2%	2,2
Omjer troškova i prihoda	79,6%	77,4%	2,2
Omjer troška rizika	0,1%	0,3%	-0,2
Odabrane stavke iz izvještaja o finansijskom položaju	Dec19	Dec18	Promjena (%)
Kreditni i potraživanja klijenata	564.206	506.896	11,3%
Od toga bruto iznos prihodujućih kredita	567.090	507.320	11,8%
Depoziti klijenata	557.561	540.245	3,2%
Kapital	161.201	154.461	4,4%
Ukupna aktiva	842.177	795.663	5,8%
Rizikom ponderisana aktiva	683.958	591.536	15,6%
Pokazatelji bilansa stanja	Dec19	Dec18	Promjena (p.p.)
Omjer kredita i depozita	101,2%	93,8%	7,4
Omjer nekvalitetnih izloženosti (NPE)	9,1%	9,8%	-0,7
Omjer pokrivenosti nekvalitetnih izloženosti	86,5%	84,3%	2,2
Omjer pokrivenosti likvidnosti	324%	307%	17
Omjer osnovnog kapitala	21,5%	23,4%	-1,9
Ukupni omjer kapitala	21,9%	24,5%	-2,6

Pismo predsjednika Uprave

Poštovani,

Addiko Bank ad Banja Luka uspješno je završila 2019. godinu u skladu sa svojim planovima. Jednostavnost u komunikaciji, fokus na bitno i efikasnost i dalje su naši pokretači koji nam pomažu da budemo banka fokusirana na potrošačko kreditiranje u segmentu stanovništva i kreditiranje sektora malih i srednjih preduzeća (SME). Nastavili smo napredovati u oba ova segmenta pri stopama rasta iznad tržišnog prosjeka i približili se našem cilju profiliranja banke kao prve specijalizirane banke u zemlji.

U 2019. godini zadržali smo stabilnost i profitabilnost našeg poslovanja, s ključnim poslovnim parametrima koji bilježe pozitivan trend rasta, te povećanje profita za dvostruko u odnosu na godinu ranije. Povećali smo kreditno poslovanje za 11,8%, a naše depozite za 3,2%. Oba pokazuju rast jači od tržišnog prosjeka i pokazuju povjerenje naših kupaca u naš poslovni model.

Značajan napredak ostvaren je i u rastu neto kamata i prihoda od provizija. Istovremeno sa ulaganjima u digitalni razvoj, uspjeli smo održati naše troškove u kontrolisanom nivou, što je dovelo do poboljšanja omjera troškova i prihoda. Izloženost neprihodujućih kredita (NPE) dodatno je smanjena, uz istovremeno zadržavanje snažne pokrivenosti rezervisanja, što u konačnici podrazumijeva vrlo mali kreditni rizik u knjigama Banke.

Ovi poboljšani trendovi u svim poslovnim aspektima, doveli su do značajnog povećanja operativne dobiti, te nam, uz snažnu kapitalnu i likvidonosnu osnovicu, daju razlog za uspješan nastavak implementacije naše strategije i servisiranja potreba naših kupaca.

Nakon uspješnog uvrštavanja dionica naše Grupe na berzu u Beču tokom 2019. godine, Addiko dionice privukle su pažnju brojnih međunarodnih investitora, demonstrirajući povjerenje u našu strategiju i poslovni model.

Nastavljamo naš put, a ja bih želio iskoristiti priliku i iskazati zahvalnost našim klijentima i partnerima na ukazanom povjerenju i saradnji. I posljednje, ali ne i manje bitno, u ime cijele Uprave i Nadzornog odbora želim naglasiti zahvalnost svim zaposlenicima Addiko banke za njihove izvanredne rezultate i motivaciju tokom 2019. godine.

Mario Ivanković

Predsjednik Uprave Addiko Bank a.d. Banja Luka

Uprava Addiko Bank ad Banja Luka

S lijeva na desno: Boštjan Pečenko, član Uprave, Žaklina Dimitrijević, član Uprave i Mario Ivanković, predsjednik Uprave.

Godišnji izvještaj 2019. godine

Sadržaj

Izveštaj Uprave	5
1. Osnovne informacije o Addiko banci	5
2. Opšte privredno okruženje	5
3. Značajni događaji u finansijskoj 2019. godini	6
3.1. Javna ponuda akcija Addiko Grupe	6
3.2. Rejting agencija Moody's po prvi put dodijelila rejting ba2 osnovne procjene kreditiranja i kreditne sposobnosti za Addiko Bank AG	7
3.3. Transformacija u pravcu prodaje van poslovnice i digitalnog razvoja	7
3.4. Permanentno upravljanje troškovima i povećanje efikasnosti	8
4. Finansijski razvoj Banke	8
4.1. Analiza rezultata	8
4.2. Analiza izvještaja o finansijskom položaju	9
5. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure	11
6. Istraživanje i razvoj	12
7. Srednjoročni ciljevi i izgledi za 2020. godinu	12
7.1. Srednjoročni ciljevi	12
7.2. Izgledi za 2020. godinu	12
Finansijski izvještaji za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine i Izvještaj nezavisnog revizora	13
Izveštaj nezavisnog revizora	14
Izveštaj o dobitku ili gubitku	17
Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti	18
Izveštaj o finansijskom položaju	19
Izveštaj o promjenama na kapitalu i rezervama	20
Izveštaj o tokovima gotovine	21
Napomena uz finansijske izvještaje	22
Skraćenice	107
Imprint	110

Izvještaj Uprave

1. Osnovne informacije o Addiko banci

Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu Addiko banka ili Banka) u vlasništvu je Addiko Bank AG (u daljem tekstu Addiko Grupa ili Grupa).

Addiko Grupa je bankarska grupacija specijalizovana za poslovanje sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima (SME) na prostoru Centralne i Jugoistočne Evrope (CSEE). Addiko Grupa sastoji se od Addiko Bank AG, potpuno licencirane austrijske matične banke registrovane u Beču, Austrija, regulisane od strane Austrijske uprave za finansijska tržišta, kao i šest banaka, registrovanih i licenciranih za pružanje usluga u pet zemalja CSEE: Hrvatska, Slovenija, Bosna i Hercegovina (gdje djeluju dvije banke), Srbija i Crna Gora. Addiko Banka sa 31. decembrom 2019. godine, opslužuje oko 129 hiljada klijenata koristeći dobro rasprostranjenu mrežu od 31 poslovnice i modernih digitalnih bankarskih kanala.

Na osnovu svoje strategije Addiko banka se pozicionirala kao banka specijalista u poslovanju sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima sa fokusom na rast kreditnih aktivnosti i transakcija, te ponudom neobezbjeđenih gotovinskih kredita za stanovništvo i obrtni kapital za mala i srednja preduzeća koji se finansiraju uglavnom iz depozita poslovanja sa stanovništvom. Hipotekarno kreditiranje od strane Addiko Grupe, finansiranje javnih institucija i velikih korporativnih klijenata (područja koja nisu u fokusu poslovanja) postepeno se smanjuju obezbjeđujući likvidnost i kapital za postepeni rast u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima.

Addiko banka pruža moderno korisničko iskustvo u skladu sa svojom strategijom jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva - koje podrazumijeva fokus na bitno, efikasnost i jednostavnu komunikaciju. Bankarski proizvodi i usluge su standardizovani, posebno u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, s ciljem poboljšanja efikasnosti, smanjenja rizika i održavanja kvaliteta aktive, a posebno su dodatno prilagođeni potrebama klijenata u segmentu korporativnog bankarstva.

2. Opšte privredno okruženje

Intenzitet rasta je po post-kriznim standardima i dalje prilično snažan, a u Hrvatskoj se nedavno čak i pojačao. Međutim, stope rasta veće od 4% zabilježene u 2018. godini u tri zemlje djelovanja Addiko Grupe (Slovenija, Srbija i

Crna Gora) nisu se mogle održati prošle godine, iz različitih razloga. Koristeći neponderisani prosjek, tempo rasta u pet zemalja djelovanja usporio je sa 4% u 2018. godini na procijenjenih 3,1% 2019. godine. Rast je bio najjači u Srbiji (3,4%) i Crnoj Gori (3,3%), a najslabiji u Bosni i Hercegovini (2,7%), dok su privrede Hrvatske i Slovenije rasle za procijenjenih 3,0%, odnosno 2,9%.

U naredne dvije godine predviđa se dalje usporavanje rasta u pet zemalja djelovanja (neponderisani prosjek) - iako samo neznatno, na 2,8% u 2020. i 2021. godini. Postoje dva ključna razloga za prognoze umjereno sporijeg rasta: (i) slabljenje vanjske potražnje, koje djelomično odražava protekcionističke rizike, i (ii) u nekim slučajevima domaća ograničenja kapaciteta, poput vještina i nedostatka radne snage. Iako većina zemalja u kojim Addiko posluje i dalje ima prilično visoke stope nezaposlenosti, one su u posljednjih nekoliko godina znatno pale, što odražava snažan ekonomski rast i posljedično veću potražnju radne snage, kao i u mnogim slučajevima nastavljenju vanjsku migraciju. Veoma je vjerovatno da će se ovi trendovi nastaviti u naredne 2-3 godine, što će dodati dalji pozitivni zamah rastu plata i privatne potrošnje. Istovremeno, u onim zemljama u kojima je nestašica radne snage najizraženija, poput Slovenije i (u manjoj mjeri) Hrvatske, nedavno su počeli padati zahvaljujući povećanom zapošljavanju strane radne snage.

Monetarni uslovi ostat će veoma ekspanzivni, odražavajući prikrivene trendove inflacije u većem dijelu Evrope i još uvijek vrlo ekspanzivnu politiku Evropske centralne banke (ECB). Faktori podsticanja ponude, poput niže cijene energije, ukazuju na to da se inflatorni pritisak neće pojaviti uskoro. U svim zemljama poslovanja inflacija je pomalo porasla u odnosu na nivoe iz 2014.-2016. godine (kada su mnoge zemlje iskusile period deflacije) ali će ostati na istorijski niskim nivoima. Glavni odlučujući faktor rasta kredita u naredne 2-3 godine u Addiko zemljama biće stav ECB-a. To ima smisla, imajući u vidu vrlo jaku trgovinsku i investicionu integraciju između Addiko zemalja i bloka i njihovih režima fiksnog kursa (osim u Srbiji). Slovenija je u stvari dio eurozone, a Crna Gora koristi euro kao legalno sredstvo plaćanja. U tu svrhu znakovi rasta kredita su prilično pozitivni. Od septembra 2019. godine ECB nudi negativnu stopu na depozite (-0,5%), pri čemu je ponovo pokrenula program otkupa imovine u vrijednosti od 20 milijardi EUR mjesečno, zadržavši nepromijenjenu stopu refinansiranja na 0%.

Svih pet zemalja poslovanja nalazi se na prilično pozitivnoj tački kreditnog ciklusa: rast kreditiranja nefinansijskog privatnog sektora bio je pozitivan u svim zemljama poslovanja prošle godine. Najjači rast zabilježen je u Srbiji (8,9% u odnosu na isti period godinu ranije), a slijede Bosna i Hercegovina (6,7%), Crna Gora (6,6%), Slovenija (4,6%) i Hrvatska (3,2%). U svim zemljama poslovanja kreditna potražnja stanovništva bila je veća nego potražnja pravnih lica, a čime je podržan rast privatne potrošnje.

U Bosni i Hercegovini je privredni rast usporio za gotovo 1 pp prošle godine (na procjenjenih 2,7%), uglavnom zbog razočaravajućeg izvoza, dok se slabost u evrozoni sve više prelijeva. Očekuje se da će rast ove godine dodatno pasti na 2,5%, ali da bi se 2021. trebao oporaviti na 2,8%, a ekonomija će imati koristi od priliva doznaka i porasta u turizmu. Nakon više od godinu dana političkog zastoja, formiranje nove vlade trebalo bi olakšati ekonomske reforme u ovoj godini, ali izgledi ove zemlje da stekne status kandidature za EU u bliskoj budućnosti ostaju upitni i zahtijevaju veliku ustavnu reformu. Kreditni rast je nešto ubrzao i dostigao gotovo 8% na godišnjem nivou u slučaju sektora stanovništva.

U Hrvatskoj je rast realnog BDP-a ubrzao na procjenjenih 3% u 2019. godini (s 2,7% u 2018.), posebno zahvaljujući turističkoj sezoni koja je nadmašila očekivanja. Međutim, Bečki institut za međunarodne ekonomske studije (wiiw) zbog slabljenja vanjske potražnje predviđa usporavanje rasta na 2,7% na godišnjem nivou. Namjera pridruživanja Evropskom kursnom mehanizmu II (ERM najkasnije do januara 2021. kreirati će mogućnost za pridruživanje eurozoni tokom sljedeće dvije godine. U tom kontekstu, Hrvatska se obavezala provoditi reforme u šest područja od kojih se tri tiču bankarskog sektora. Procjena hrvatskog napretka u vezi pripreme za priključenje ERM II (i Evropskoj bankarskoj uniji) od strane ECB-a i Evropske komisije očekuje se u junu i julu 2020. godine. Rast kreditiranja u Hrvatskoj isključivo je rezultat kreditiranja stanovništva, dok kreditiranje korporativnog sektora bilježi blagi pad (1,7% u novembru 2019. na godišnjem nivou).

U Sloveniji se vrlo visok realni rast BDP-a iz 2018. (4,1%) nije mogao ponoviti prošle godine, ali na procjenjenih 2,9% i dalje je relativno solidan. Ipak, wiiw očekuje se da će rast i dalje smanjivati u sljedećem periodu, na 2,6% u 2020. godini i 2,4% u 2021. godini, uglavnom zbog slabljenja vanjske potražnje. Nedavna ekonomska slabost u Njemačkoj već je uticala na slovenski izvoz, dok je trpila proizvodnja automobila u zemlji, ali rezultati važne farmaceutske industrije i dalje su snažni. Nakon strogih ograničenja kredita za klijente koje je Centralna banka uvela krajem 2019., krediti za stanovništvo počeli su

opadati od visoke stope rasta od oko 6% godišnje, predviđene prošle godine.

U Srbiji usporavanje rasta nije bilo tako naglašeno kao što se očekivalo na početku: realni BDP je i dalje porastao za oko 3,4% prošle godine, dijelom zahvaljujući izgradnji srpskog dijela plinovoda "Turski tok". Za 2020. i 2021. godinu prognoza rasta wiiwa ponovo je revidirana na 3,4% i 3,2%. To je dijelom posljedica nedavnih povoljnih međunarodnih političkih događaja, uključujući poboljšane odnose Srbije i Kosova i s tim povezano ukidanje kosovske 100-postotne uvozne tarife na robu iz Srbije i Bosne i Hercegovine (koja je na snazi od kraja 2018.). Prilivi SDI trebali bi nastaviti podržavati ulaganja, dok će rast plata i izdašna socijalna politika poduprijeti rast privatne potrošnje. Kreditni rast snažno je porastao u 2018. godini uslijed većeg pouzdanja u industriju, i iako trenutna stopa rasta od oko 9% godišnje možda neće biti održana, izgledi za sljedeće dvije godine su pozitivni.

U Crnoj Gori je usporavanje rasta bilo posebno oštro, sa 5,1% u 2018. godini na procjenjenih 3,3% prošle godine, uglavnom zbog fiskalne konsolidacije zbog visokog javnog (i stranog) duga, s tim da smanjenja potrošnje uglavnom padaju na projekte javnih ulaganja. Predviđa se da će rast dodatno padati u narednom periodu, na 3,0% ove godine i 2,9% u 2021. godini, što odražava slabljenje investicione aktivnosti kao i pad privatne i javne potrošnje. Trenutna strategija vlade je osigurati fiskalni suficit u 2020.-2022., što bi trebalo pomoći smanjenju javnog duga na 62% BDP-a. S obzirom na ionako visok nivo korporativnog i privatnog duga, tempo širenja kredita može oslabiti sa njegove trenutne prilično visoke stope veće od 6% godišnje.

3. Značajni događaji u finansijskoj 2019. godini

3.1. Javna ponuda akcija Addiko Grupe

Akcije Addiko Bank AG uvrštene su na zvanično tržište bečke berze 12. jula 2019. godine, i sa njima se počelo trgovati u kotaciji ATX glavnog tržišta.

Na osnovu ukupnog broja akcija od 19,500,000 i sa ponuđenom cijenom od 16.00 EUR po akciji, vrijednost tržišne kapitalizacije iznosila je 312 miliona EUR. Ova javna ponuda bila je treće i najveće listiranje na najvažnijoj kotaciji bečke berze ove godine te najveće listiranje u evropskom finansijskom sektoru u 2019. godini.

Drugog dana trgovanja, 15. jula 2019. godine, Addiko Bank AG uvrštena je na ATX (Austrijski indeks trgovanja) primarno tržište.

Kao što je najavljeno 12. avgusta 2019. godine od strane Citigroup Global Markets Limited, koja nastupa u formi stabilizacionog menadžera, u potpunosti je iskorišteno pravo *Greenshoe Option* (pravo da se investitorima proda više akcija nego što je izdavač inicijalno planirao usljed velike potražnje - 975.000 akcija) ovim potvrđujući da je broj slobodnih akcija oko 55% nakon perioda stabilizacije od 30 dana.

3.2. Rejting agencija Moody's po prvi put dodijelila rejting ba2 osnovne procjene kreditiranja i kreditne sposobnosti za Addiko Bank AG

Agencija za utvrđivanje rejtinga Moody's Investors Service je 4. aprila 2019. godine po prvi put dodijelila ba2 osnovne procjene kreditiranja i kreditne sposobnosti ((eng. Baseline Credit Assessment (BCA) and Adjusted BCA) i prilagođeni BCA i Ba2(cr)/NP(cr) procjenu rizika druge ugovorne strane za Addiko Bank AG. Istovremeno, rejting agencija je dodijelila Ba3 dugoročni i NP kratkoročni rejting depozita i rejting rizika druge ugovorne strane za Addiko Bank AG. Izgled dugoročnog rejtinga depozita Grupe je stabilan.

11. oktobra 2019. godine, Moody's je dodijelila Ba3 dugoročni rejting lokalne valute za planiranu emisiju subordiniranih Tier 2 obveznica za uvrštavanje u dodatni kapital za Addiko Grupu te je rejting stavljen u proces razmatranja da se poveća. Istovremeno rejting agencija je stavila u proces razmatranja povećanje dugoročnog i kratkoročnog Ba3/NP rejtinga depozita Addiko Grupe, isto kao i dugoročnog i kratkoročnog Ba2(cr)/NP(cr) rejtinga procjene rizika druge ugovorne strane (CR Assessments) i Ba3/NP analize rejtinga rizika druge ugovorne strane.

6. decembra 2019. godine Moody's je potvrdila rejtinge Addiko Bank AG (izgled stabilan) završavajući proces razmatranja rejtinga za Addiko otvorenog 11. oktobra 2019. godine u svjetlu najave Addiko Banke od 19. novembra 2019. godine da odloži planirano izdavanje subordiniranog duga.

3.3. Transformacija u pravcu prodaje van poslovnice i digitalnog razvoja

3.3.1. Bolje korisničko iskustvo sa efikasnom transformacijom distribucije

Addiko banka je posvećena ispunjavanju bankarskog obećanja o pružanju jasnog, jednostavnog i direktnog bankarstva i osiguranju boljeg korisničkog iskustva. Važan dio ovog cilja je dalji razvoj i integracija digitalnih kanala banke na svim mjestima gdje se ostvaruje komunikacija sa klijentima.

U skladu sa tim, Addiko banka je započela proces transformacije svog modela distribucije kako bi usko pratila kontinuirani razvoj potreba tržišta i klijenata.

Planirana je ciljana kombinacija kanala i trenutno se sprovodi u skladu sa obećanjima o pogodnosti i jednostavnosti koje Addiko banka daje svojim klijentima. Promjene su vidljive na više nivoa: klijenti imaju više opcija u pogledu upravljanja gotovinom tako što imaju pristup ka više samouslužnih alata, unutar poslovnica Addiko banke ili na samostalnim lokacijama. Digitalne mogućnosti Addiko banke stalno se razvijaju sa misijom da poboljšaju i obogate korisničko iskustvo na mobilnoj aplikaciji i na platformi za internet bankarstvo, kao i da ponude klijentima i onima koji to nisu digitalna rješenja za dobijanje kredita.

Addiko banka, takođe, ostvaruje korist zahvaljujući jednoj od svojih najboljih sposobnosti: transformisanje klasične uloge zaposlenog u poslovnici u složeniju, podsticanje zaposlenih da izađu van poslovnice i opslužuju klijente na njihovom radnom mjestu. Pod oznakom Bank@Work, tim sastavljen od najboljih prodavača Addiko banke koristeći mobilnu tehnologiju stalno isporučuje obećanje o pogodnosti hiljadama klijenata svakog mjeseca, u okviru cijele Addiko Grupe. Klijenti primaju savjet u vezi sa svojim finansijskim potrebama, mogu da otvore tekuće račune, naruče debitne kartice, podnesu zahtjev za kredite ili kreditne kartice, dobijajući odobrenje za kredit na licu mjesta.

3.3.2. Digitalna transformacija

Uspjesi Addiko banke u proteklim godinama bili su u velikoj mjeri omogućeni zahvaljujući tome što je digitalna strategija bila ključni dio poslovne strategije, a istovremeno je vodila i podržavala promjenu odražavajući transformaciju u bankarskom poslovanju i u očekivanju klijenata.

Zato, Addiko banka kontinuirano radi na modernizaciji, unapređenju i digitalnoj transformaciji svog poslovanja na svim nivoima - procesnom, proceduralnom, operativnom, proizvodnom, uslužnom, što odražava posvećenost banke u pružanju jasne, jednostavne i direktne bankarske usluge.

U novembru je virtualna poslovnica Addiko banke prepoznata kao „najbolja inovacija proizvoda“ u čitavoj Evropi i dobila je “Retail Banking Europe Award 2019”. Nagrade za proizvode namjenjene stanovništvu u bankarstvu dodjeljuju se najinovativnijim bankarskim institucijama i smatraju se najboljim praksama bankarstva u poslovanju sa stanovništvom.

Digitalna transformacija kroz stvaranje novih digitalnih mogućnosti i dalje ostaje jedan od ključnih strateških ciljeva Banke. Addiko nastavlja da ulaže u digitalna rješenja kao suštinski temelj za unapređenje poslovanja, pogodnosti i ponudi vrijednosti zasnovanoj na brzini. U segmentu poslovanja sa stanovništvom učešće kredita koji su prodani digitalnim putem poboljšano je na 5,2% u prvoj polovini 2019. godine (2,25% za cijelu 2018. godinu) dok je doprinos Bank@Work narastao na 31% (15% u 2018).

3.3.3. Poslovnice

Na kraju 2019. godine Addiko Banka poslovala je kroz ukupno 31 poslovnicu. Ova fizička distribucija je optimalne

veliĉine za sprovođenje strategije Addiko banke u segmentu poslovanja sa stanovništvom i malim i srednjim preduzećima, u smislu sve veće sklonosti klijenata prema digitalnim kanalima.

3.4. Permanentno upravljanje troškovima i povećanje efikasnosti

S kontinuiranim fokusom na optimizaciju procesa i uspostavljanje efikasne, agilne i integrisane organizacije, postojeća IT infrastruktura i okruženje dodatno su konsolidovani tokom 2019. godine.

Addiko banka očekuje da će njeni operativni troškovi za 2020. godinu pokazati nastavak rezultata iz 2019. godine.

4. Finansijski razvoj Banke

4.1. Analiza rezultata

(000) BAM

	1.1.-31.12.2019	1.1.-31.12.2018	Promjena (%)
Neto bankarski prihod	37.555	37.634	-0,2%
Neto prihod od kamata	25.035	25.244	-0,8%
Neto prihod od naknada i provizija	12.520	12.390	1,0%
Neto rezultat od finansijskih instrumenata	317	91	>100%
Ostali operativni rezultat	(2.270)	(880)	>100%
Prihod iz redovnog poslovanja	35.602	36.845	-3,4%
Rashodi iz redovnog poslovanja	(28.355)	(28.508)	-0,5%
Poslovni rezultat prije promjene troškova za kreditne gubitke	7.247	8.337	-13,1%
Troškovi kreditnih gubitaka za finansijsku imovinu	(543)	(5.059)	-89,3%
Poslovni rezultat prije poreza	6.704	3.278	>100%
Porez na dobit	16	7	>100%
Rezultat nakon poreza	6.720	3.285	>100%

Rezultat nakon poreza od 6.720 hiljada BAM, uglavnom je postignut kontinuiranom realizacijom strategije Addiko banke, ĉiji je fokus na daljem povećanju udjela dva fokusna segmenta, kreditiranja stanovništva i malih i srednjih preduzeća (SME).

Prikazani neto prihodi od kamata smanjili su se u 2019. godini sa 25.244 hiljada BAM u 2018. godini, za 209 hiljada BAM ili 0,8%, na 25.035 hiljadu BAM na kraju 2019. godine. Ovo je prvenstveno posljedica smanjenja kamatnog prihoda sa 32.295 hiljade u 2018. godini, za 542 hiljade, na 31.753 hiljade u 2019. godini, ali i smanjenja kamatnog troška sa -7.051 hiljada BAM u 2018. godini, za 333 hiljade BAM, na -6.718 hiljada BAM u 2019. godini, uglavnom uzrokovanih prelaskom s oroĉenih depozita s većim prinosom na tekuće depozite s nižim prinosom. Taj razvoj odražava povećanje redovnog prihoda od kamata većinom

u fokusnim područjima kreditiranja fiziĉkih lica i malih i srednjih preduzeća (SME), i manji rast prihoda u segmentu velikih preduzeća i javnog sektora, ĉime je kompenzirano smanjenje prihoda od kamata hipotekarnih kredita. Štaviše, prihodi od kamata od NPE-a smanjeni su za 316 hiljada BAM u odnosu na 2018. s obzirom na uspješno smanjenje NPE-a tokom 2019. godine. Neto kamatna marža iznosila 310bp u 2019. godini, dok je u 2018. godini iznosila 340bp, uglavnom zbog smanjene prosjeĉne kamatne stope za kredite klijenata s 5,72% u 2018. godini, za 0,23% na 5,49% u 2019. godini.

Neto prihod od naknada i provizija povećao se sa 12.390 hiljada BAM u 2018. godini, za 130 hiljadu BAM, ili 1%, na 12.520 hiljada BAM u 2019. To je prvenstveno rezultat povećanja prihoda od naknada i provizija sa 15.225 hiljada BAM u 2018. godini, za 548 hiljada BAM, na 15.733 hiljada BAM u 2019. godini, što je uglavnom podstaknuto

snažnijim prihodima od vrijednosnih papira i posredovanja, deviznim kursevima i dinamičkom konverzijom valuta, kao i realizacijom dodatnih funkcionalnosti za proizvode garancije i finansiranja trgovine u segmentu malih i srednjih preduzeća (SME).

Neto rezultat od finansijskih instrumenata je porastao na 317 hiljada BAM, uglavnom podstaknut prodajom dužničkih instrumenata.

Ostali operativni rezultat, kao zbir ostalih operativnih prihoda i ostalih operativnih troškova, promijenjen je u 2019. godini sa -880 hiljada BAM u 2018., za 1.390 hiljada BAM, na -2.270 hiljada BAM u 2019. godini. Ovakav razvoj je uglavnom bio pokrenut sljedećim značajnim stavkama:

- neto porast troškova rezervisanja od -812 hiljada BAM, uglavnom vođen rezervisanjima za pravne sporove
- porastom troškova osiguranja depozita u iznosu od -160 hiljada BAM

Rashodi iz redovnog poslovanja su se smanjili sa -28.508 hiljada BAM u 2018. godini, za 153 hiljade BAM, ili 0,5%, na -28.355 hiljada BAM na tekući datum izvještavanja:

Troškovi zaposlenih smanjeni su neznatno u odnosu na prethodni period sa -12.639 hiljade BAM u 2018., na -12.172 hiljada BAM u 2019. godini. Broj zaposlenih ekvivalent punom radnom vremenu (FTE) na dan 31. decembar 2019. godine bio je 334, što je, rezultat povećanja efikasnosti i programa optimizacije, smanjenje za 7.5 ("FTE") u odnosu na 31. decembar 2018. godine.

Ostali administrativni troškovi smanjeni su sa -13.347 hiljada BAM u 2018., za 777 hiljada BAM, ili 5,8%, na -

12.570 hiljada BAM. Taj razvoj je uglavnom bio podstaknut primjenom novog standarda za lizing (MSFI 16, počevši od 1. januara 2019.) i povezanim smanjenjem troškova zakupa. Rast nekih vrsta administrativnih troškova (poput IT-a) prije svega je odraz ulaganja u rast poslovanja i poboljšanje digitalnih mogućnosti Banke. Uticaj inflacije djelomično je apsorbovan uštedama troškova programa produktivnosti u Banci.

Amortizacija se povećala sa -2.522 hiljada BAM u 2018. godini, za -1.091 hiljada BAM, na -3.613 hiljada BAM u 2019. godini. Ovakav razvoj najviše je podstaknut amortizacijom u iznosu od -525 hiljada BAM za pravo korištenja imovine priznate prilikom prve primjene novog standarda lizinga MSFI 16 što korespondira sa smanjenjem troškova zakupa.

Troškovi kreditnih gubitaka iznose -543 hiljade BAM (2018: 5.059 hiljada BAM). Promjena rezervisanja uglavnom je uzrokovana neosiguranim portfeljem zbog većih priliva NPE-a, kao i migracijom klijenata sa STAGE 1 na STAGE2 (uzrokovanom promjenom u vjerovatnoći neplaćanja eng. PD) i ponovnom kalibracijom modela vjerovatnoće neplaćanja i implementacije modela na kraju 2018. godine). Otpuštanja unutar ostalih portfelja rezultat su otplata i ponovnog prelaska na portfelj nižeg rizika u nefokusiranom segmentu hipotekarnih kredita i kredita pravnim licima. U 2018. godini, veći iznos prijavljenih kreditnih gubitaka u odnosu na 2019. godinu dogodio se uglavnom zbog neosiguranog segmenta fizičkih lica iz sljedećih razloga: a) ponovna kalibracija istorijskih internih modela na novije trendove podataka b) primjena strože definicije za NPL, oba slučaja nisu se značajno promijenila tokom 2019. godine nakon svojih početnih efekata u 2018. godini.

4.2. Analiza izvještaja o finansijskom položaju

	(000) BAM		
	31.12.2019	31.12.2018	Promjena (%)
Novac i novčana sredstva	169.528	188.393	-10,0%
Finansijska imovina koja se drži za trgovanje	1	-	
Kredit i potraživanja	567.432	509.678	11,3%
Kredit i potraživanja od kreditnih institucija	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	567.432	509.678	11,3%
Investicije u hartije od vrijednosti	62.176	55.128	12,8%
Materijalna imovina	28.174	29.080	-3,1%
Nematerijalna imovina	6.561	5.874	11,7%
Poreska imovina	1.424	1.395	2,1%
Kratkoročna poreska imovina	1.424	1.395	2,1%
Odgodena poreska imovina	-	-	-
Ostala imovina	6.289	5.570	12,9%
Dugotrajna imovina i grupe predviđene za otuđenje koje se drže za prodaju	592	545	8,6%
Ukupna imovina	842.177	795.663	5,8%

Izveštaj o finansijskom položaju Addiko banke pokazuje jednostavnu i čvrstu kamatnu strukturu imovine: više od

54,9% imovine čine krediti klijenata, od kojih većina pripada fokusnim područjima. Pored toga, značajan dio

preostale imovine predstavljaju novac i novčana sredstva i obveznice visokog rejtinga. Na osnovu izvještaja o finansijskom položaju, Addiko strategija je nastavila mijenjati strukturu poslovanja sa hipotekarnog kreditiranja i javnog finansiranja sa niskom maržom, prema stanovništvu, kreditiranju malih i srednjih preduzeća (SME) sa dodanom vrijednošću. To pokazuje povećano ušće ova dva segmenta od 75,9% bruto vrijednosti prihodujućih kredita (2018: 69%). Pokazatelji novih plasmana koji su nadmašili rast tržišta u fokusnim segmentima tokom posljednjih 12 mjeseci jasno pokazuju da Addiko realizuje svoju poslovnu strategiju, s povećanjem količine bruto kredita od + 13,8% u segmentu kreditiranja stanovništva, i + 42,6% kreditiranju malih i srednjih preduzeća (SME).

Ukupna imovina Addiko banke u iznosu od 842.177 hiljada BAM porasla je iznad nivoa 2018. godine od 795.663 hiljade BAM, što predstavlja povećanje za 46.514 hiljade BAM ili 5,8%. Ukupni rizik, tj. rizikom ponderisana aktiva, uključujući kreditni, tržišni i operativni rizik, (Agencija za bankarstvo Republike Srpske), povećao se na 683.958 hiljada BAM (2018: 591.536 hiljada BAM), odražavajući povećanje volumena u fokusnim segmentima.

Novac i novčana sredstva smanjena su za 18.865 hiljada BAM na 169.528 hiljada BAM na dan 31. decembra 2019. godine (2018: 188.393 miliona BAM). To je prvenstveno podstaknuto povećanom kreditnom aktivnošću.

Ukupni krediti i potraživanja porasli su na 567.432 hiljadu BAM sa 509.678 hiljade BAM na kraju 2018. godine:

Kreditni i potraživanja od klijenata (neto) porasli su za 57.754 hiljada BAM, na 567.432 hiljade BAM (2018:

509.678 hiljada BAM). U skladu sa strategijom Banke, struktura kredita i potraživanja od klijenata se nastavila mijenjati tokom izvještajnog perioda, s povećanim udjelom kredita stanovništva i malih i srednjih preduzeća, što je s druge strane rezultiralo smanjenjem hipotekarnih kredita.

Investicione hartije od vrijednosti porasle su sa 55.128 hiljada BAM na 62.176 hiljada BAM u toku 2019. godine, uglavnom se sastoje od visokokvalitetnih državnih, korporativnih i bankarskih obveznica, koje većinom dopijevaju u roku do pet godina. Da bi se osigurao visok nivo likvidnosti i transparentnosti u portfelju vrijednosnih papira, sve hartije su jednostavne strukture (eng. "plain vanilla"), bez ikakvih ugrađenih opcija ili drugih strukturiranih karakteristika.

Materijalna imovina smanjena je na 28.174 hiljada BAM u poređenju sa 29.080 hiljada BAM u 2018. godini, što je uglavnom posljedica eksterne procjene imovine Banke. Ovo smanjenje je djelimično kompenzirano inicijalnom implementacijom MSFI 16 koji je rezultirao priznavanjem prava korištenja imovine u iznosu od 1.239 BAM na dan 1. januar 2019. godine.

Poreska imovina neznatno je povećana na 1.424 hiljade BAM (2018: 1.395 hiljada BAM).

Ostala imovina povećana je na 6.289 hiljada BAM (2018: 5.570 hiljada BAM), uglavnom zbog povećanja potraživanja od osiguravajućih društava za štetu (317 hiljada BAM) i povećanja avansa za IT projekte čiji je cilj povećanje operativne efikasnosti.

	(000) BAM		
	31.12.2019	31.12.2018	Promjena (%)
Finansijske obaveze koje se drže za trgovanje	3	-	-
Finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku	672.644	632.787	6,3%
Depoziti kreditnih institucija	47.992	31.350	53,1%
Depoziti klijenata	557.561	540.245	3,2%
Zaduživanja	56.196	52.512	7,0%
Ostale finansijske obaveze	10.895	8.680	25,5%
Rezervisanja	3.841	3.849	-0,2%
Poreske obaveze	440	582	-24,4%
Odgodene poreske obaveze	440	582	-24,4%
Ostale obaveze	4.048	3.984	1,6%
Vlasnički kapital	161.201	154.461	4,4%
Ukupno obaveze i kapital	824.177	795.663	5,8%

Na strani pasive, finansijske obaveze vrednovane po amortizovanom trošku povećane su na 672.644 hiljada BAM u odnosu na 632.787 hiljada BAM na kraju 2018. godine:

- Depoziti kreditnih institucija porasli su sa 31.350 hiljade BAM na 47.992 hiljade BAM u odnosu na isti period prethodne godine.
- Depoziti klijenata porasli su na 557.561 hiljada BAM (2018: 540.245 hiljada BAM).

- Zaduživanja su porasla sa 52.512 hiljada BAM u 2018. godini, na 56.196 hiljada BAM u 2019. godini.
- Ostale finansijske obaveze porasle su sa 8.680 hiljada BAM u 2018. godini na 10.895 hiljada BAM na kraju godine 2019. kao rezultat prve primjene novog standarda MSFI 16.

Rezervisanja su smanjena za 8 hiljada BAM u 2019. godini. Na to je prvenstveno uticalo otpuštanje rezervisanja kao rezultat vansudskih nagodbi za pravne sporove u vezi CHF kredita.

Poreske obaveze su neznatno smanjene na 440 hiljada BAM (2018: 582 hiljade).

Ostale obaveze neznatno su povećane sa 3.984 hiljada BAM na 4.048 hiljada BAM i uključuju pasivna vremenska razgraničenja, kao i obaveze za plate i naknade koje još nisu isplaćene.

5. Sistem interne kontrole za računovodstvene procedure

Addiko banka ima sistem interne kontrole (SIK) za računovodstvene postupke, u kojem su odgovarajuće strukture i procesi definisani i sprovedeni u cijeloj organizaciji.

Cilj sistema interne kontrole Addiko Banke je da se obezbijedi djelotvorno i efikasno poslovanje, odgovarajuću identifikaciju, mjerenje i ublažavanje rizika, razumno vođenje poslovanja, pouzdanost prijavljenih finansijskih i nefinansijskih informacija, interno i eksterno, te usklađenost sa zakonima, regulatornim zahtjevima i internim propisima i odlukama.

Sistem interne kontrole (SIK) sastoji se od niza pravila, procedura i organizacionih struktura kojima je cilj da:

- obezbijede sprovođenje korporativne strategije,
- postignu djelotvorne i efikasne korporativne procese
- očuvaju vrijednost korporativne aktive,
- obezbijede pouzdanost i integritet računovodstvenih i upravljačkih podataka,
- obezbijede da su aktivnosti u skladu sa svim postojećim pravilima i propisima.

Posebni ciljevi u odnosu na računovodstvene procedure Addiko banke su da SIK obezbijedi da se sve poslovne transakcije evidentiraju odmah, ispravno i na jedinstven način u računovodstvene svrhe. Sprovođenje sistema interne kontrole u odnosu na proces finansijskog izvještavanja, takođe je utvrđeno internim pravilima i propisima.

Promjene na kapitalu sa 154.461 hiljada BAM na 161.201 hiljada BAM između 2018. i 2019. godine u iznosu od 6.740 hiljada BAM odnosi se na ukupnu sveobuhvatnu dobit, koja uključuje dobit za izvještajni period u iznosu od 6.720 hiljada BAM, kao i promjene u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u iznosu od 20 hiljada BAM.

Ukupni kapital Addiko banke sastoji se od CET1 i iznosi 26,1% (YE18: 27,3%), što je znatno iznad ukupnih kapitalnih zahtjeva od 14,5%, na osnovu trenutno važeće odluke Agencije za bankarstvo.

Povrat materijalnog kapitala sa 4,4% za 2019. godinu u odnosu na 2,2% za YE18 odražava stabilne rezultate Banke.

Sistem interne kontrole banke izgrađen je na procesno orijentisanom pristupu. Addiko banka upravlja kontrolnim aktivnostima kroz procesnu dokumentaciju koja uključuje praćenje i dokumentovanje svakog procesa, uključujući informacije o toku procesa prema internim smjernicama za upravljanje procesima. Redovno se prati ukupna efikasnost internih kontrola. Praćenje ključnih rizika dio je dnevnih aktivnosti banke, kao i periodičnih procjena od strane poslovnih linija, funkcija interne kontrole, upravljanja rizikom, usklađenosti i interne revizije.

Uspostavljeno je redovno praćenje sistema interne kontrole te pravovremeno izvještavanje o nedostatku interne kontrole i eskalaciji problema ka zainteresovanim stranama (npr. odborima). Nedostaci interne kontrole, bilo da su prepoznati od strane poslovne linije, interne revizije, ili drugih kontrolnih funkcija, blagovremeno se prijavljuju ka odgovarajućem nivou upravljanja na dalje odlučivanje i odmah se razmatraju.

Interna revizija obavlja nezavisne i redovne provjere usklađenosti sa zakonskim odredbama i internim pravilima.

Sistem interne kontrole nije statičan već se permanentno prilagođava okruženju koje se mijenja. Sprovođenje sistema interne kontrole u osnovi se temelji na integritetu i etičkom ponašanju zaposlenih. Uprava i menadžment banke aktivno i svjesno prihvataju svoju ulogu vođenja primjerom promovišući visoke standarde etike i integriteta, te uspostavljanjem kulture rizika i kontrole unutar organizacije koja naglašava i pokazuje zaposlenima na svim nivoima važnost internih kontrola.

6. Istraživanje i razvoj

Addiko banka ne sprovodi aktivnosti istraživanja i razvoja.

7. Srednjoročni ciljevi i izgledi za 2020. godinu

7.1. Srednjoročni ciljevi

Addiko banka je u 2019. uspješno nastavila svoj napredak ka ostvarenju srednjoročnih ciljeva i uvjereni smo da će kontinuirana fokusiranost na kreditiranje stanovništva i SME-a kao i usluge plaćanja („područja fokusa“) u regiji CSEE i rigorozna posvećenost digitalnoj transformaciji omogućiti nastavak uspostavljenog rezultata i vidljiv rezultat ove strategije.

Dok se bankarska industrija nastavila suočavati sa izazovnim okruženjem niskih kamata i kontinuiranog pritiska na cijene u finansijskoj godini 2019., Addiko banka je uspjela dodatno poboljšati prilagođenu neto kamatnu maržu, prema srednjoročnom cilju dostizanja NIM-a od oko 4%. Kontinuirano prebacivanje kredita sa „nefokusnih“ na „područja fokusa“ u skladu sa srednjoročnim ciljem od 80% (60,2% u odnosu na 2019), upotpunjeno daljom optimizacijom pozicije finansiranja prema srednjoročnom ciljanom LDR-u od ~ 100% (74,5% u odnosu na 2019) podržavat će napore Addiko banke za dalje poboljšanje u narednim godinama.

Addiko banka dalje očekuje da će operativni troškovi do 2020. godine nastaviti trend iz 2019. godine, velikim dijelom kao rezultat dodatnih inicijativa za smanjenje troškova koje su provedene u drugoj polovini 2019. godine.

U uslovima stabilnog okruženja s niskim kamatnim stopama, očekuje se da će se troškovi rizika lagano povećati, zajedno s pomicanjem kreditne izloženosti prema fokusnim područjima neosiguranog kreditiranja stanovništva i SME. Iako su precizne prognoze teške u trenutnom okruženju, Addiko banka projicira trošak rizika (neto krediti) u srednjoročnom cilju od oko 1,6%.

7.2. Izgledi za 2020. godinu

Globalne mjere za borbu protiv zaraze korona virusom (COVID-19) dovele su do smanjene društvene i ekonomske aktivnosti u raznim regijama svijeta koja će imati štetne efekte na globalni ekonomski rast. Pored toga, neizvjesnost o daljem razvoju situacije rezultirala je značajnim pogoršanjem povjerenja u tržište. Stepen

uticaja na globalnu ekonomiju i finansijska tržišta tek treba da se vidi. Centralne banke, uključujući ECB, Američke federalne rezerve i Banku Engleske, provele su dalju ekspanzijsku monetarne politike poput smanjenja kamatnih stopa, kupovine imovine i povećanje likvidnosti komercijalnih banaka. Pored toga, očekuje se da vlade primjene stimulatívne mjere i podrže najteže pogođene sektore ekonomije.

Istovremeno se očekuje nastavak razvoja u evropskom bankarskom sektoru. S jedne strane, sektor se suočava s izazovima u obliku okruženja s niskom kamatnom stopom, opšteg cjenovnog pritiska zbog prekomjerne likvidnosti na tržištima i stalnog porasta regulatornih zahtjeva, koji negativno utiču na profitabilnost banaka. Nadalje, aktivnosti regulatornih tijela, poput provođenja mehanizama zaštite potrošača koji ograničavaju rast kredita u potrošačkom sektoru, takođe će negativno uticati na privatnu potrošnju, dodatno će uticati na profitabilnost. S druge strane, povećava se pritisak na učesnike na tržištu za inovacije, a s tim i potreba za sveobuhvatnim ulaganjem.

S obzirom na ove izazove, ali i ove prilike, Addiko grupa nastavlja sa svojom digitalnom transformacijom i preduzima značajne korake ka ostvarenju svojih srednjoročnih ciljeva. Banke koje posluju na lokalnom tržištu uspješno su se pozicionirale kao inovativni i ciljani kreditni stručnjaci na području neosiguranih potrošačkih kredita i kreditiranja za mala i srednja preduzeća. To će im omogućiti da u narednoj godini i dalje profitabilno povećavaju svoj rast i marže, istovremeno održavajući uravnoteženi profil rizika/prinosa i bilansu finansiranja prvenstveno depozitima s dobrom kapitalnom osnovom.

Na leđima ovih dešavanja, Addiko očekuje umjereno sporiji rast na osnovu vrlo ekspanzivnog monetarnog stanja, povećane složenosti propisa i ukupne geopolitičke nesigurnosti. Glavni faktori rizika koji utiču na bankarsku industriju uključuju pogoršane izgleda o kamatama, političke ili regulatorne mjere usmjerene bankama, kao i geopolitičke i globalne ekonomske nesigurnosti. Addiko Banka će nastaviti provoditi svoju fokusiranu strategiju kao stručnjak potrošačkog i SME kreditiranja u CSEE regiji, te će dalje pokretati digitalnu transformaciju nudeći pouzdanost i brzinu kao ključne vrijednosti. Oprezni profil povratka rizika i princip samofinansiranja u svakom području ostat će snažni nosioci strategije. Očekuje se da će se troškovi rizika blago povećati, uz izloženosti prema fokusnim područjima potrošačkog i SME kreditiranja.

Deloitte d.o.o. Banja Luka
Braće Mažar i majke Marije 58 i 60
78000 Banja Luka
Republic of Srpska
Bosnia and Herzegovina

Tel: +387 (0)51 223 500
Fax: +387 (0)51 224 990
www.deloitte.com

ADDIKO BANK A.D. BANJA LUKA

**Finansijski izvještaji za godinu koja se završila 31. decembra 2019. godine i
Izvještaj nezavisnog revizora**

Izveštaj nezavisnog revizora

Nadzornom odboru i akcionarima Addiko banke a.d. Banja Luka

Mišljenje

Izvršili smo reviziju finansijskih izvještaja Addiko banke a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: "Banka"), koji obuhvataju izvještaj o finansijskom položaju na dan 31. decembra 2019. godine, odgovarajući izvještaj o dobitku ili gubitku, izvještaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, izvještaj o promjenama na kapitalu i rezervama, i izvještaj o tokovima gotovine za godinu koja se završila na taj dan, i napomene uz finansijske izvještaje koje uključuju sumarni pregled značajnih računovodstvenih politika.

Po našem mišljenju, priloženi finansijski izvještaji daju istinit i objektivni prikaz, po svim materijalno značajnim aspektima, finansijske pozicije Banke na dan 31. decembar 2019. godine i njene finansijske uspješnosti i tokova gotovine za godinu koja se završila na taj dan u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske, koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka.

Osnova za mišljenje

Reviziju smo izvršili u skladu sa Međunarodnim standardima revizije i Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske. Naše odgovornosti u skladu sa tim standardima su detaljnije opisane u odjeljku izvještaja koji je naslovljen *Odgovornosti revizora za reviziju finansijskih izvještaja*. Mi smo nezavisni u odnosu na Banku u skladu sa Etičkim kodeksom za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne etičke standarde za računovođe (IESBA Kodeks) i etičkim zahtjevima koji su relevantni za našu reviziju finansijskih izvještaja u Republici Srpskoj, i ispunili smo naše druge etičke odgovornosti u skladu sa ovim zahtjevima i IESBA Kodeksom. Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i adekvatni da nam pruže osnovu za naše mišljenje.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su bila, po našem profesionalnom rasuđivanju, od najveće važnosti za reviziju finansijskih izvještaja tekućeg perioda. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formiranju našeg mišljenja o njima, i mi ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

(nastavlja se)

Ključna revizijska pitanja (nastavak)

Ključno revizijsko pitanje	Odgovarajuća revizijska procedura
Očekivani kreditni gubici za kredite i rezervisanja po garancijama	
<p>Potraživanja po kreditima i potraživanja od klijenata su iznosila 652.273 hiljada BAM na dan 31. decembra 2019. godine (597.566 hiljada BAM, na dan 31. decembra 2018. godine), dok je ukupan iznos ispravke vrijednosti Banke iznosio 86.216 hiljada BAM na dan 31. decembra 2019. godine (89.106 hiljada BAM, na dan 31. decembra 2018. godine).</p> <p>Odmjeravanje troškova umanjenja vrijednosti kredita i rezervisanja za garancije smatra se ključnim revizijskim pitanjem, jer je određivanje pretpostavki za očekivane kreditne gubitke subjektivno zbog nivoa rasuđivanja koje primjenjuje Uprava.</p> <p>Najznačajnija rasuđivanja se odnose na:</p> <ul style="list-style-type: none">• Pretpostavke koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta.• Pravovremenu identifikaciju izloženosti sa značajnim povećanjem izloženosti kreditnom riziku i kreditnom obezvrjeđenju.• Vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti po kreditima. <p>Rukovodstvo je objelodanilo dodatne informacije o troškovima umanjenja vrijednosti kredita i rezervisanjima za garancije u notama 2, 3, 6.1, 14, 18 i 28 uz finansijske izvještaje.</p>	<p>Na osnovu naše procjene rizika i poznavanja industrije, ispitali smo troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za garancije, i procijenili primjenjenu metodologiju, kao i korišćene pretpostavke, a u skladu sa opisom ključnog revizijskog pitanja.</p> <p>Naše testiranje je obuhvatilo sljedeće elemente:</p> <ul style="list-style-type: none">• Procjena ključnih kontrola nad pretpostavkama koje se koriste u modelima očekivanog kreditnog gubitka (ECL) za procjenu kreditnog rizika vezanog za izloženost i očekivane buduće novčane tokove klijenta.• Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji potkrepljuju pretpostavke korišćene u modelima očekivanog kreditnog gubitka koji su primjenjeni u alokaciji faza (eng. stage), pretpostavke koje se primjenjuju da bi se dobila dvanaestomjesečna i cjeloživotna vjerovatnoća neispunjavanja obaveza (PD) i metode primjenjene za dobijanje vjerovatnoće gubitaka po osnovu nemogućnosti naplate potraživanja (LGD).• Prikupljanje i detaljno testiranje dokaza koji podržavaju odgovarajuće određivanje pretpostavki za troškove obezvrjeđenja kredita i rezervisanja za garancije, uključujući vrednovanje kolaterala i pretpostavke budućih novčanih tokova na pojedinačno procijenjene izloženosti umanjene vrijednosti kredita.• Procjena ključnih kretanja portfolia visokog rizika iz prethodnog perioda u odnosu na industrijske standarde i istorijske podatke.• Evaluacija primjenjenih metodologija korišćenjem našeg znanja i iskustva u industriji.• Uključili smo naše IT stručnjake i stručnjake za kreditni rizik u oblastima koje su zahtijevale specifičnu ekspertizu.• Procjenu tačnosti i potpunosti objelodanjivanja u finansijskim izvještajima.

Odgovornost Uprave i Nadzornog odbora za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za pripremu i fer prezentaciju ovih finansijskih izvještaja u skladu sa računovodstvenim propisima Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka, kao i za one interne kontrole za koje odredi da su potrebne za pripremu finansijskih izvještaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške.

Pri sastavljanju finansijskih izvještaja, Uprava je odgovorna za procjenu sposobnosti Banke da nastavi sa poslovanjem u skladu sa načelom stalnosti, objelodanjujući, po potrebi, pitanja koja se odnose na stalnost poslovanja i primjenu načela stalnosti poslovanja kao računovodstvene osnove, osim ako Uprava namjerava da likvidira Banku ili da obustavi poslovanje, ili nema drugu realnu mogućnost osim da to uradi.

Nadzorni odbor odgovoran je za nadzor procesa finansijskog izvještavanja kojeg je ustanovila Banka.

(nastavlja se)

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naš cilj je sticanje uveravanja u razumnoj mjeri o tome da finansijski izvještaji, uzeti u cjelini, ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usljed kriminalne radnje ili greške; i izdavanje revizorovog izvještaja koji sadrži mišljenje revizora. Uvjeravanje u razumnoj mjeri označava visok nivo uvjeravanja, ali ne predstavlja garanciju da će revizija sprovedena u skladu sa Međunarodnim standardima revizije uvijek otkriti materijalno pogrešne iskaze ako takvi iskazi postoje. Pogrešni iskazi mogu da nastanu usljed kriminalne radnje ili greške i smatraju se materijalno značajnim ako je razumno očekivati da će oni, pojedinačno ili zbirno, uticati na ekonomske odluke korisnika donijete na osnovu ovih finansijskih izvještaja.

Kao dio revizije u skladu sa Međunarodnim standardima revizije, mi primjenjujemo profesionalno prosuđivanje i održavamo profesionalni skepticizam tokom revizije. Isto tako, mi:

- Vršimo identifikaciju i procjenu rizika od materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izvještajima, nastalih usljed kriminalne radnje ili greške; osmišljavanje i obavljanje revizijskih postupaka koji su prikladni za te rizike; i pribavljanje dovoljno adekvatnih revizijskih dokaza da obezbijede osnovu za mišljenje revizora. Rizik da materijalno značajni pogrešni iskazi koji su rezultat kriminalne radnje neće biti identifikovani veći je nego za pogrešne iskaze nastale usljed greške, zato što kriminalna radnja može da uključi udruživanje, falsifikovanje, namjerne propuste, lažno predstavljanje ili zaobilazanje interne kontrole.
- Stičemo razumijevanje o funkcionisanju internih kontrola koje su relevantne za reviziju radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su prikladni u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o efikasnosti sistema interne kontrole Banke.
- Vršimo procjenu primijenjenih računovodstvenih politika i u kojoj mjeri su razumne računovodstvene procjene i povezana objelodanjivanja koje je izvršila Uprava.
- Donosimo zaključak o prikladnosti primjene načela stalnosti poslovanja od strane Uprave kao računovodstvene osnove i, na osnovu prikupljenih revizijskih dokaza, o tome da li postoji materijalno značajna neizvjesnost u vezi sa događajima ili okolnostima koji mogu da izazovu značajnu sumnju u pogledu sposobnosti Banke da nastavi da posluje u skladu sa načelom stalnosti poslovanja. Ako zaključimo da postoji materijalna neizvjesnost, dužni smo da u svom izvještaju skrenemo pažnju na objelodanjivanja u vezi sa navedenim u finansijskim izvještajima ili, ako takva objelodanjivanja nisu adekvatna, da modifikujemo svoje mišljenje. Naši zaključci zasnivaju se na revizijskim dokazima prikupljenim do datuma izvještaja revizora. Međutim, budući događaji ili okolnosti mogu dovesti do prestanka poslovanja Banke u skladu sa načelom stalnosti poslovanja.
- Vršimo procjenu ukupne prezentacije, strukture i sadržaja finansijskih izvještaja, uključujući objelodanjivanja, kao i da li su u finansijskim izvještajima osnovne transakcije i događaji prikazani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Saopštavamo licima ovlašćenim za upravljanje, između ostalog, planirani obim i vremenski raspored revizije i značajne revizijske nalaze, uključujući eventualne značajne nedostatke u sistemu internih kontrola koje smo identifikovali tokom revizije.

Mi takođe dajemo izjavu onima koji su zaduženi za upravljanje da smo postupili u skladu sa relevantnim etičkim zahtjevima u vezi sa nezavisnošću i da ćemo komunicirati sa njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utiču na našu nezavisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Između pitanja o kojima se komunicira sa onima koji su zaduženi za upravljanje, mi određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji finansijskih izvještaja tekućeg perioda i stoga su ključna revizijska pitanja. Mi opisujemo ta pitanja u našem izvještaju nezavisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u izuzetno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba saopštiti u našem izvještaju nezavisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice saopštenja nadmašile dobrobiti javnog interesa od takvog izvještavanja.

Partner na revizijskom angažmanu čiji je rezultat ovaj izvještaj nezavisnog revizora je gospodin Mirko Ilić, Ovlašćeni revizor.

Banja Luka, 23. mart 2020. godine

Mirko Ilić
Ovlašćeni revizor

Izveštaj o dobitku ili gubitku

Za godinu koja se završila 31. decembra
(U hiljadama BAM)

	Napomene	2019.	2018.
<i>Izveštaj o dobitku ili gubitku</i>			
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	7.1	31.743	32.285
Ostali kamatni prihod	7.1	10	10
Rashodi po osnovu kamata	7.2	(6.718)	(7.051)
Neto prihod od kamata	7	25.035	25.244
Prihodi po osnovu naknada i provizija	8.1	15.773	15.225
Rashodi po osnovu naknada i provizija	8.2	(3.253)	(2.835)
Neto prihod od naknada i provizija	8	12.520	12.390
Neto rezultat finansijskih instrumenata	9	317	91
Ostali operativni prihod	10	2.367	2.819
Ostali operativni rashod	11	(4.637)	(3.699)
Operativni prihod		35.602	36.845
Troškovi zaposlenih	12	(12.172)	(12.639)
Amortizacija	20,21	(3.613)	(2.522)
Ostali administrativni troškovi	13	(12.570)	(13.347)
Operativni rashodi		(28.355)	(28.508)
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik		7.247	8.337
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	14	(543)	(5.059)
Dobit prije oporezivanja		6.704	3.278
Porez na dobit	15	16	7
Neto dobit		6.720	3.285
Zarada po akciji (u BAM)	27	0,044	0,021

Izveštaj o ostaloj sveobuhvatnoj dobiti

Za godinu koja se završila 31. decembra
(U hiljadama BAM)

	2019.	2018.
Neto dobit	6.720	3.285
Ostala sveobuhvatna dobit		
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dobitku ili gubitku:</i>		
Neto promjena po osnovu promjene fer vrijednosti finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	1.145	102
<i>Stavke koje naknadno ne mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dobitku ili gubitku:</i>		
Revalorizacija nekretnina i opreme	(1.253)	-
Dobitak po osnovu promjene aktuarskih pretpostavki	2	3
Porez na dobit koji se odnosi na stavke ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dobitku ili gubitku	126	-
Neto ostala sveobuhvatna dobit	20	105
Ukupna sveobuhvatna dobit	6.740	3.390

Uprava Addiko Bank a.d. Banja Luka je odobrila izdavanje ovih finansijskih izvještaja dana 18. marta 2020. godine.

Potpisano u ime Banke:

Mario Ivanković
Predsjednik UpraveŽaklina Dimitrijević
Član Uprave

Izveštaj o finansijskom položaju

Na dan 31. decembra
(U hiljadama BAM)

	Napomena	2019.	2018.
IMOVINA			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	16	126.008	129.946
Sredstva kod drugih banaka	17	43.520	58.447
Finansijska imovina za trgovanje	19.2	1	-
Kredit i potraživanja	18	567.432	509.678
Kredit i potraživanja od klijenata	18.1	564.206	506.896
Ostala finansijska imovina	18.2	3.226	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti	19.1	62.176	55.128
Nekretnine i oprema	20	28.174	29.080
Zemljište, objekti i oprema	20.1	25.673	26.679
Investicione nekretnine	20.2	2.501	2.401
Nematerijalna ulaganja	21	6.561	5.874
Poreska imovina		1.424	1.395
Preplaćeni porez na dobit		1.424	1.395
Imovina namijenjena prodaji	22	592	545
Ostala imovina	23	6.289	5.570
Ukupna imovina		842.177	795.663
OBAVEZE			
Finansijske obaveze za trgovanje	19.2	3	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	24	672.644	632.787
Depoziti banaka i finansijskih institucija	24.1	47.992	31.350
Depoziti komitenata	24.2	557.561	540.245
Obaveze po kreditima	24.3	56.196	52.512
Ostale finansijske obaveze	24.4	10.895	8.680
Ostala rezervisanja	28	3.841	3.849
Poreske obaveze		440	582
Odložene poreske obaveze	15c)	440	582
Ostale obaveze	25	4.048	3.984
Ukupne obaveze		680.976	641.202
KAPITAL			
Akcijski kapital	26	153.094	153.094
Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	26	-	4.532
Ostale rezerve iz dobiti	26	61.351	56.819
Revalorizacione i rezerva fer vrijednosti		2.102	2.235
Akumulirani gubitak		(55.346)	(62.219)
Ukupan kapital		161.201	154.461
Ukupne obaveze i kapital		842.177	795.663
POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE	29	119.473	114.429

Izveštaj o promjenama na kapitalu i rezervama

Za godinu koja se završila 31. decembra
(U hiljadama BAM)

	Akcijski kapital	Regulatorne rezerve za kreditne gubitke	Ostale rezerve iz dobiti	Revalorizacije i rezerva fer vrijednosti	Akumulirani gubitak	Ukupno
31. decembar 2017. godine	153.094	61.826	-	2.189	(65.563)	151.546
Prenos unutar rezervi (napomena 27.)	-	(56.819)	56.819	-	-	-
Efekat prve primjene MSFI 9	-	(475)	-	-	-	(475)
Neto dobitak za 2018. godinu	-	-	-	-	3.285	3.285
Ostala sveobuhvatna dobit						
<i>Stavke koje naknadno mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dubitku ili gubitku:</i>						
Revalorizacije hartija od vrijednosti	-	-	-	102	-	102
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	-	-	-
<i>Stavke koje naknadno ne mogu biti reklasifikovane u izvještaj o dubitku ili gubitku:</i>						
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina	-	-	-	(66)	66	-
Dobitak po osnovu promjene aktuarskih pretpostavki	-	-	-	3	-	3
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	7	(7)	-
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	46	59	105
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	46	3.344	3.390
31. decembar 2018. godine	153.094	4.532	56.819	2.235	(62.219)	154.461
31. decembar 2018. godine	153.094	4.532	56.819	2.235	(62.219)	154.461
Prenos unutar rezervi	-	(4.532)	4.532	-	-	-
Neto dobitak za 2019. godinu	-	-	-	-	6.720	6.720
Ostala sveobuhvatna dobit						
<i>Stavke koje mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha:</i>						
Revalorizacije hartija od vrijednosti namjenjenih prodaji	-	-	-	1.145	-	1.145
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	-	-	-
<i>Stavke koje ne mogu biti reklasifikovane u bilans uspjeha:</i>						
Revalorizacija nekretnina i investicionih nekretnina	-	-	-	(1.422)	169	(1.253)
Dobitak po osnovu promjene aktuarskih pretpostavki	-	-	-	2	-	2
Neto efekat promjene odloženih poreza	-	-	-	142	(16)	126
Ukupno ostala sveobuhvatna dobit	-	-	-	(133)	153	20
Ukupna sveobuhvatna dobit	-	-	-	(133)	6.873	6.740
31. decembar 2019. godine	153.094	-	61.351	2.102	(55.346)	161.201

Izveštaj o tokovima gotovine

Za godinu koja se završila 31. decembra
(U hiljadama BAM)

	Napomene	2019.	2018.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti			
Primici kamata, naknada i provizija po kreditima		45.481	47.665
Troškovi kamata		(8.712)	(9.317)
Naplate po kreditima koji su ranije bili otpisani		497	163
Novčane isplate zaposlenim i dobavljačima		(28.141)	(28.939)
Isplate po vanbilansnim ugovorima			
Isplate i primici po vanrednim stavkama		402	508
Kreditni datumi klijentima i novčane pozajmice		(58.634)	7.439
Depoziti kod banaka sa originalnim dospeljećem dužim od 3 mjeseca			-
Depoziti klijenata		34.525	62.876
Plaćeni porez na dobit		(28)	(183)
Neto novčana sredstva iz poslovnih aktivnosti		(14.610)	80.212
Novčani tokovi iz ulagačkih aktivnosti			
Naplaćena kamata		1.990	122
Primici dividendi		10	10
Primici i isplate od ulaganja u vrijednosne papire po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		(6.892)	(52.862)
Kupovina nematerijalne imovine		(2.672)	(3.060)
Kupovina materijalne aktive		(310)	(197)
Sticanje učešća u subsidijarnim licima		-	-
Neto novčana sredstva iz ulagačkih aktivnosti:		(7.874)	(55.987)
Novčani tokovi od finansijskih aktivnosti			
Primici od izdavanja akcija		-	-
Kamata plaćena na pozajmice		(921)	(1.076)
Povećanje uzetih pozajmica		11.567	30.426
Smanjenje uzetih pozajmica		(7.906)	(6.300)
Neto novčana sredstva od finansijskih aktivnosti:		2.740	23.050
Neto povećanje novca i novčanih ekvivalenata		(19.744)	47.275
Novac i novčani ekvivalenti na početku godine		189.246	141.287
Efekte promjene deviznog kursa		160	684
Novac i novčani ekvivalenti na kraju godine		169.662	189.246
Gotovina i gotovinski ekvivalenti se sastoje od sljedećih pozicija izvještaja o finansijskom položaju:			
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	16	126.008	129.946
Sredstva kod drugih banaka	17	43.520	58.447
Pripadajuća kamata i rezervisanja		134	853
		169.662	189.246

Napomena uz finansijske izvještaje**31. decembar 2019. godine
(U hiljadama BAM)****1. OPŠTE INFORMACIJE**

Addiko Bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: Banka) je pravni sljedbenik Kristal banke a.d. Banja Luka koja je prvobitno osnovana kao nezavisna banka 30. septembra 1992. godine, a 16. maja 1997. godine je transformisana u akcijsko društvo. Prije osnivanja nezavisne banke, Banka je poslovala kao glavna filijala Jugobanke d.d. Sarajevo, povezane banke Jugobanke d.d. Beograd.

Rješenjem Okružnog privrednog suda u Banjoj Luci (br. 057-0-Reg-16-002147) od 28.10.2016. godine, Banka je dobila sadašnji naziv.

Banka je u 99,87% vlasništvu Addiko Bank AG, članica Addiko Grupe. Više informacija je iskazano u napomeni 26.

Banka je registrovana u Republici Srpskoj za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i inostranstvu, i u skladu sa propisima Republike Srpske, dužna je da posluje na principima likvidnosti, solventnosti i rentabilnosti.

Registrovano sjedište Banke je u Banjoj Luci, Aleja Svetog Save 13, Republika Srpska. Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka pored sjedišta u Banjoj Luci, ima i 31 poslovnice širom Bosne i Hercegovine (BiH), (31. decembar 2018. godine: sjedište u Banjoj Luci i 33 poslovnica).

Banka je do 7. septembra 2017. godine bila 100%-tni vlasnik društva Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka, kada je otvoren postupak likvidacije Hypo Alpe-Adria-Leasing d.o.o. Banja Luka, koje je zajedno s Bankom činilo Grupu. Dana 07.02.2019. godine je postalo pravosnažno Rješenje o zaključenju likvidacionog postupka nad navedenim pravnim licem.

Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je imala 362 zaposlenih (31. decembar 2018.: 372 zaposlenih).

Uprava Banke

Predsjednik Uprave	Mario Ivanković
Član Uprave	Boštjan Pečenko
Član Uprave	Žaklina Dimitrijević

Nadzorni odbor Banke

Predsjednik	Hans-Hermann Anton Lotter
Zamjenik predsjednika	Biljana Rabitsch
Član	Razvan Munteanu
Član	Meliha Powlakić
Član	Damir Karamehmedović

Odbor za reviziju

Predsjednik	Dorđe Lazović
Član	Siniša Radonjić
Član	Jelena Mažuranić

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD

2.1. Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju godišnje finansijske izvještaje Addiko bank a.d. Banja Luka (u daljem tekstu "Banka").

Priloženi finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa Međunarodnim standardima za finansijsko izvještavanje, u smislu Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka i davaoca lizinga.

2.2. Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Banke su sastavljeni prema konceptu istorijskih troškova, osim za zgrade i opremu, investicione nekretnine, nematerijalnu imovinu, i određene finansijske instrumente koji su vrednovani po fer vrijednosti, kao što je objašnjeno u računovodstvenim politikama za finansijske instrumente.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila od prodaje imovine ili platila za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Banka uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

Banka je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristila direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

2.3. Funkcionalna valuta i valuta prezentacija

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u hiljadama konvertibilnih maraka (BAM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

Centralna Banka Bosne i Hercegovine sprovodi politiku kursa na principu „Currency Boarda“ prema kojem je BAM vezana za EUR u odnosu 1 : 1,95583, koji je korišten kroz 2019. i 2018. godinu.

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS")

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su uz primjenu Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI), koji su bili u primjeni na dan 31. decembra 2014. godine i na njima zasnovanim propisima o računovodstvu Republike Srpske i propisima Agencije za bankarstvo Republike Srpske koji regulišu finansijsko izvještavanje banaka i davalaca lizinga.

Naime, na osnovu odredbi Zakona o računovodstvu i reviziji Republike Srpske ("Službeni glasnik RS", broj 94/15), sva pravna lica sa sjedištem u Republici Srpskoj su u obavezi da u potpunosti primjenjuju MRS, odnosno MSFI, kao i Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete ("MSFI for SMEs"), Međunarodne računovodstvene standarde za javni sektor ("IPSAS"), Međunarodne standarde vrednovanja ("IVS"), Međunarodne standarde za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde ("MRSB") i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa ("IFAC").

U skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske, dana 4. oktobra 2017. godine Upravni odbor Saveza računovođa i revizora Republike Srpske („Savez RR RS“) je donio "Odluku o utvrđivanju i objavljivanju Konceptualnog okvira za finansijsko izvještavanje i osnovnih tekstova Međunarodnih računovodstvenih standarda (MRS), odnosno Međunarodnih standarda finansijskog izvještavanja (MSFI).

Navedenom Odlukom utvrđuju se i objavljuju prevodi Standarda i tumačenja izdati od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde do 31. decembra 2014. godine, koji su objavljeni na web stranici Saveza RR RS, a koji se počinju primjenjivati u Republici Srpskoj za finansijske izvještaje koji se sastavljaju na dan 31. decembra 2018. godine.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Dodatno, Agencija za bankarstvo Republike Srpske ("ABRS"), kao regulator bankarskog tržišta Republike Srpske, je svojim dopisom prema Udruženju banaka Bosne i Hercegovine br 05-500-1572-3/17 od 16. oktobra 2017. godine, naložila primjenu dodatna tri Standarda koji još nisu prevedeni u Republici Srpskoj, niti objavljeni na web stranici Saveza RR RS:

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 15 "Prihodi od ugovora sa kupcima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2018. godine),
- MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine).

Novi standardi, nove izmjene i nova tumačenja postojećih Standarda koji su u primjeni za izvještajini period, ali nisu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj

Na dan odobravanja ovih finansijskih izvještaja, sljedeći standardi i izmjene postojećih standarda, nova tumačenja i amandmani, bili su u primjeni:

- Izmjene IFRS 9 „Finansijski instrumenti” - Karakteristike plaćanja unaprijed sa negativnim kompenzacijama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene raznih Standarda "Unapređenja IFRS (period 2015 - 2017)" koja su rezultat godišnjeg unapređenja IFRS (IFRS 3, IFRS 11, IAS 12 i IAS 23) sa ciljem otklanjanja neusaglašenosti i usaglašavanja teksta (izmjene bi trebalo da se primjene za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IAS 19 „Primanja zaposlenih“ - izmjene, smanjenje ili izmirenje planova naknada (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine),
- Izmjene IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Dugoročni interesi u pridruženim entitetima i zajedničkim poduhvatima (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine),
- IFRIC 23 „Neizvjesnost u tretmanu poreza na dobit“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2019. godine).

Rukovodstvo Banke analizira promjene u važećim Standardima i tumačenjima, kao i novousvojene standarde i tumačenja izdata nakon 31. decembra 2014. godine, i nakon ustanovljavanja Standarda i tumačenja koji su relevantni za Banku, iste primjenjuje u sastavljanju svojih finansijskih izvještaja, ukoliko nisu u suprotnosti ni sa jednim od propisa u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, prije nego što oni budu zvanično prevedeni i objavljeni u Republici Srpskoj.

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni

- IFRS 17 „Ugovori o osiguranju“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na ili nakon 1. januara 2021. godine),
- Izmjene IFRS 10 „Konsolidovani finansijski izvještaji“ i IAS 28 „Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate“ - Prodaja ili učešće u imovini između investitora i pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (datum stupanja na snagu odgođen na neodređeno vrijeme, dok istraživački projekat metoda kapitala bude ustanovljen),
- Izmjene IFRS 3 "Poslovne kombinacije" - Definicija poslovanja (na snazi za poslovne kombinacije gde datum sticanja pada na dan ili nakon početka prvog godišnjeg perioda izvještavanja, koji počinje na dan ili nakon 1. januara 2020. godine, kao i za sticanje imovine na dan ili nakon dana početka tog perioda),
- Izmjene IAS 1 "Prezentacija finansijskih izvještaja" i IAS 8 "Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procena i greške" - Definicija materijalnog značaja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine),
- Izmjene Upućivanja na Konceptualni okvir u Međunarodnim standardima finansijskog izvještavanja (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2020. godine).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.4. Uticaj i primjena novih i revidovanih Međunarodnih standarda za finansijsko izvještavanje ("MSFI") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("MRS") (nastavak)

Novi Standardi i izmjene postojećih Standarda koji su izdati, a nisu još uvijek u primjeni (nastavak)

Politika rukovodstva Banke je da nove Standarde i izmjene postojećih Standarda usvoji i primjenjuje od momenta kada oni stupe na snagu i budu u primjeni. Rukovodstvo predviđa da usvajanje ovih novih Standarda i izmjena postojećih Standarda neće imati materijalan uticaj na finansijske izvještaje Banke u periodu inicijalne primjene.

2.5. Odstupanja lokalne regulative od zahtijeva MRS i MSFI

Jedino odstupanje zakonskih računovodstvenih propisa za banke, u skladu s kojima su pripremljeni ovi finansijski izvještaji, odnosi se na stečenu materijalnu aktivu primljenu kao djelimična ili potpuna naplata dugova prema kojoj razlika neto ostvarive vrijednosti između lokalne regulative i zahtijeva MRS/MSFI na dan 31. decembra 2019. godine iznosi 110 hiljada BAM (31. decembar 2018: 274 hiljada BAM).

2.6. Efekti prve primjene MSFI 16

Od 1. januara 2019. godine Banka primjenjuje i novi MSFI 16 - Lizing. MSFI 16 se primjenjuje na sve lizinge, uključujući podzakupne i transakcije prodaje i povratnog lizinga, osim na ugovore o lizingu koji se odnose na istraživanje mineralnih resursa, biološka sredstva, ugovore o koncesiji za pružanje usluga i na određena prava iz djelokruga MSFI 15, Prihodi iz ugovora sa kupcima i MRS 38, Nematerijalna imovina.

MSFI 16 definiše sljedeće izuzetke od primjene standarda:

- kratkoročni lizing i lizing gdje je predmet zakupa male vrijednosti; i
- pogodnosti koje se primjenjuju na portfolio lizinga kod najmoćnijeg i najmoćnijeg.

Kratkoročni lizing

Primaoci lizinga mogu birati hoće li priznati imovinu i obaveze vezane za kratkoročni lizing. Kratkoročni lizing je onaj sa dogovorenim rokom dospjeća od 12 ili manje mjeseci koji ne sadrži opciju otkupa.

Lizing sa predmetom zakupa male vrijednosti

Primaoci lizinga takođe mogu primijeniti izuzetak od priznavanja za lizing kod kojih je predmet zakupa imovina male vrijednosti. Iako standard sam po sebi ne određuje konkretan prag vrijednosti nakon kojeg imovina ne može biti klasifikovana kao ona male vrijednosti kao primjer imovine male vrijednosti spominje se IT oprema ili kancelarijska oprema. Automobili npr. ne ulaze u ovu kategoriju.

Definicija lizinga

Na početku trajanja ugovora, pravno lice treba da procijeni da li ugovor, ili dio ugovora, predstavljaju lizing. Ugovor, ili dio ugovora, predstavljaju lizing ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu. Kontrola je prenijeta kada kupac ima pravo i da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomsku korist korišćenjem tog sredstva.

Prema MSFI-u 16, ugovorom o lizingu prenosi se pravo korištenja određene imovine na primaoca lizinga ako su zadovoljena sljedeća dva uslova:

- primalac lizinga će ostvarivati stvarne ekonomske koristi od upotrebe imovine tokom perioda upotrebe (primalac lizinga ima isključivo pravo korištenja imovine); i
- primalac lizinga ima pravo donošenja odluka u svezi s načinom upotrebe imovine tokom perioda lizinga.

Evidencija lizinga

Nakon početka trajanja ugovora o zakupu, MSFI 16 zahtjeva priznavanje svih zakupa u bilansu najmoćnijeg, pa prema tome:

- primalac lizinga treba amortizovati imovinu s pravom korištenja tokom perioda lizinga (uglavnom korištenjem linearne metode), zajedno sa priznavanjem amortizovanog troška obaveze po lizingu;
- godišnji trošak lizinga treba predstavljati iznos amortizacije predmeta lizinga zajedno sa kamatom po finansijskoj obavezi lizinga (trošak lizinga će se smanjivati tokom perioda lizinga zbog manje kamate na opadajući iznos glavnice).

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.6. Efekti prve primjene MSFI 16 (nastavak)

Početno priznavanje imovine s pravom korištenja

Na početku perioda lizinga (npr. dan kada davalac lizinga daje određenu imovinu na raspolaganje primaocu lizinga) primalac lizinga treba mjeriti i priznati imovinu s pravom korištenja prema metodu troška. Trošak se računa na sljedeći način:

- trošak u iznosu početnog mjerenja obaveze po osnovu lizinga;
- plus sva eventualna plaćanja primaoca lizinga na dan ili prije početka lizinga, minus svi popusti dobijeni od davaoca lizinga;
- plus svi eventualni direktni troškovi lizinga (troškovi koji se ne bi dogodili da nije bilo lizinga, npr. lizing provizije); i
- plus procijenjeni troškovi demontaže, uklanjanja imovine i obnavljanja/dovođenje imovine u određeno stanje.

Početno mjerenje obaveze po osnovu lizinga

Na početku perioda lizinga primaoci lizinga priznaju obaveze po osnovu lizinga u visini sadašnje vrijednosti minimalnih budućih plaćanja lizinga (diskontovana vrijednost). MSFI 16 objavljen je u januaru 2016. godine i primjenjuje se na izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine.

Uticaj od početne primjene

Novi Standard je, kod inicijalnog mjerenja doveo do povećanja imovine sa pravom korištenja za iznos od 1.239 hiljada BAM i povećanje obaveze po osnovu glavnice lizinga za iznos od 1.181 hiljada BAM. Takođe, primjena Standarda će dovesti do realokacije dosadašnjih troškova lizinga na trošak amortizacije i trošak kamate po osnovu lizinga. Pri tome su troškovi u početnim periodima veći a u kasnijim manji, u odnosu na dosadašnji MRS 17, zbog obračuna kamate na obavezu glavnice lizinga.

Prilikom prelaska na MSFI 16 moguće je izabrati dva pristupa:

1. Retroaktivni pristup u okviru kog se MSFI 16 primjenjuje na svaki prethodni izvještajni period, pri čemu se uporedni podaci koriguju.
2. Kumulativni catch-up pristup u okviru kog se MSFI 16 retroaktivno primjenjuje uz kumulativni efekat koji se priznaje kao korekcija na dan 1 januara 2019. godine, pri čemu se uporedni podaci ne koriguju.

Banka se opredijelila za primjenu drugog pristupa i sredstva sa pravom korištenja vrednovala je na osnovu raspoloživih podataka na dan inicijalne primjene MSFI 16. Odnosno, svoje obaveze po osnovu zakupa evidentiraće prema sadašnjoj vrijednosti preostalih plaćanja za zakup, diskontovanih po inkrementalnoj stopi zaduživanja zajmoprimca sa datumom prve primjene standarda. Vrijednost imovine u zakupu biće iskazana u aktivni kao pravo upotrebe imovine u okviru pozicije osnovnih sredstava banke, a u pasivi će biti iskazane obaveze po zakupu.

Priznavanje Obaveza po osnovu lizinga kod inicijalne primjene

Nediskontovane obaveze po osnovu lizinga (MRS 17) na dan 31. decembar 2018. godine	1.669
(-) Diskontovanje	(41)
Diskontovane obaveze po osnovu lizinga (MRS 17)	1.628
(-) Izuzetak za kratkoročni lizing	(37)
(-) Izuzetak za lizing male vrijednosti	(36)
(+/-) Opcije produžetka/raskida ugovora koje će se vjerovatno desiti	(11)
(-) Garantovani ostatak vrijednosti	(305)
(+/-) Ostalo	(58)
Obaveze po osnovu lizinga na dan 1. januara 2019. godine	1.181

Priznavanje Prava korištenja imovine kod inicijalne primjene:

Neprilagođena Prava korištenja imovine na dan 1. januara 2019. godine	1.181
(+) Unapred plaćeno	58
Pravo korištenja imovine na dan 1. januara 2019. godine	1.239

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I RAČUNOVODSTVENI METOD (nastavak)

2.7. Koncept nastavka poslovanja

Priloženi finansijski izvještaji sastavljeni su u skladu sa konceptom nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

Banka je svoje poslovanje u 2019. godini obavljala u skladu sa zakonskim propisima.

Na dan 31. decembra 2019. godine stopa regulatornog kapitala iznosi 21,89% a stopa redovnog osnovnog kapitala iznosi 21,47%. Iz prethodnih pokazatelja je evidentno da Banka ima jaku kapitalnu poziciju i da ispunjava zahtjeve za održavanje zaštitnog sloja kapitala.

Tokom godine, nivo likvidnosti Banke se kretao u okviru dozvoljenih pokazatelja propisanih od strane Agencije za bankarstvo Republike Srpske. Dodatno je važno naglasiti da, nakon 2018. godine, Banka i u 2019. godini nastavlja sa profitabilnim poslovanja ostvarivši neto dobit u iznosu od 6.720 hiljada BAM.

S obzirom na jaku kapitalnu poziciju Banke, te opredjeljenost ka jednostavnom i jasnom bankarstvu sa atraktivnom ponudom kredita, uz unapredjenje u oblasti digitalizacije usluga, rukovodstvo je zaključilo da ovi finansijski izvještaji mogu biti sačinjeni na bazi koncepta nastavka poslovanja koji podrazumijeva da će Banka nastaviti da posluje u predvidljivoj budućnosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi po osnovu kamata

Prihodi i rashodi od kamata za sve kamatonosne finansijske instrumente priznaju se u okviru prihoda od kamata i rashoda od kamata u izvještaju o dobitku ili gubitku kako nastaju, metodom efektivne kamatne stope. Prihodi i rashodi od kamata se evidentiraju po obračunskoj osnovi. Metod efektivne kamatne stope je metod kojim se računaju troškovi otplate finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza kao i troškovi dodjeljivanja prihoda ili rashoda od kamata u određenom periodu. Efektivna kamatna stopa je stopa koja diskontuje procijenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vijek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrijednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza. Kada se računa efektivna kamatna stopa, Banka procjenjuje novčane tokove uzimajući u obzir sve ugovorene uslove finansijskog instrumenta (na primjer, mogućnost plaćanja unaprijed), ali ne uzima u obzir buduće kreditne gubitke. Kalkulacija uključuje sve naknade i iznose plaćene ili primljene između dvije ugovorne strane koje su sastavni dio efektivne kamatne stope, troškove transakcija i sve druge premije ili diskonte.

Prihod i rashod od kamata takođe uključuje prihode i rashode od provizija i naknada koji se odnose na odobravanje kredita i ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti finansijskog instrumenta i njegove vrijednosti po dospelju, koje se priznaju primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.2. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

Naknade i provizije po poslovima platnog prometa se priznaju po obračunskoj osnovi u trenutku dospeljeća za naplatu odnosno kada je usluga pružena.

Prihodi od naknada i provizija se odnose na lokalni i međunarodni platni promet, prihode od naknada po vanbilansnim poslovima (izdavanje garancija), brokersko-dilerskim poslovima i slično.

Rashode od naknada i provizija čine rashodi od naknada koje Banka plaća Centralnoj banci Bosne i Hercegovine za poslove lokalnog platnog prometa, troškovi SWIFT-a, troškovi poslovanja s karticama i druge slične naknade (napomena 8).

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od provizija i naknada

MSFI 15 Prihodi od ugovora sa kupcima

Novi MSFI 15 "Prihodi od ugovora sa kupcima" definiše kada i u kom iznosu treba priznati prihode. Prema osnovnom principu ovog modela, subjekt treba da prizna prihod kada je ugovorna obaveza ispunjena, tj. da je prenesena kontrola nad robom i uslugama. MSFI 15 se ne odnosi na sljedeće vrste ugovora:

- Zakupi u okviru MRS 17,
- Ugovori o osiguranju u okviru MSFI 4,
- Finansijski instrumenti i druga ugovorna prava ili obaveze u okviru MSFI 9 „Finansijski instrumenti“, MSFI 10 „Konsolidovani finansijski izveštaji“, MSFI 11 „Zajednički aranžmani“, MRS 27 „Odvojeni finansijski izveštaji“ i MRS 28 „Investicije u pridružena društva i Joint Ventures“, i
- Nemonetarne razmjene između entiteta u istoj djelatnosti kako bi se olakšala prodaja kupcima ili potencijalnim kupcima.

Shodno tome, prihodi od kamata, kao i prihodi od dividendi više nisu u okviru standarda priznavanja prihoda. Oni postaju predmet MSFI 9 Finansijski instrumenti. Budući da Banka prvenstveno ostvaruje prihode od finansijskih instrumenata koji su isključeni iz okvira MSFI 15, ovaj standard ne rezultuje značajnim promjenama unutar Banke.

Usvajanje MSFI 15 nije uticalo na vrijeme ili iznos priznavanja prihoda od naknada i provizija iz ugovora sa kupcima i povezanih sredstava. MSFI 15 zamjenjuje odredbe o priznavanju tekućih prihoda MRS-a 11, MRS 18 i srodna tumačenja.

Standard je na snazi za finansijske periode koje počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

Transakcije u stranoj valuti se preračunavaju u funkcionalnu valutu primjenom deviznih kurseva važećih na dan transakcije. Sredstva i obaveze iskazane u stranoj valuti na datum izvještaja o finansijskom položaju preračunati su u BAM po zvaničnom kursu važećim na taj dan. Potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u BAM po zvaničnom kursu na datum izvještaja o finansijskom položaju.

Kursne razlike, nastale kao rezultat preračunavanja, knjiže se u korist prihoda ili na teret rashoda u izvještaju o dobitku ili gubitku. Banka i Banka nemaju monetarnih hartija od vrijednosti izraženih u stranim valutama.

Kursevi koji se koriste u finansijskim izvještajima su zvanični kursevi utvrđeni od strane Centralne Banke Bosne i Hercegovine (u daljem tekstu: CBBiH).

3.4. Primanja zaposlenih

Kratkoročne naknade zaposlenima

Kratkoročne naknade zaposlenima obuhvataju plate i naknade plata i sve poreze i doprinose vezane za naknade zaposlenima koje se plaćaju fondovima Republike Srpske, obračunate primjenom određenih postotaka utvrđenih prema odgovarajućim propisima. Kratkoročne naknade zaposlenima priznaju se kao rashod u periodu u kome su nastale.

Otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora

Po osnovu Zakona o radu Republike Srpske i Pravilnika o radu Banke zaposleni imaju pravo na naknadu po osnovu otpremnine. Obaveze za otpremnine prikazane u izvještaju o dobitku ili gubitku predstavljaju sadašnju vrijednost definisanih obaveza po naknadama koje se izračunavaju na bazi aktuarskih obračuna.

Rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora se iskazuju u izvještaju o finansijskom položaju u okviru „Ostalih obaveza“.

Rezervisanja za otpremnine se zasnivaju na aktuarskim izvještajima i koriste se samo za šta su namijenjena. Na kraju svake godine vrše se provjere ispravnosti obračuna rezervisanja za otpremnine i prava po osnovu korištenja godišnjeg odmora. U skladu sa izmjenama i dopunama MRS 19, promjena rezervisanja po osnovu otpremnina prikazuje se u izvještaju o dobitku ili gubitku u okviru „Troškova zaposlenih“ uz pretpostavku da se ne odnose na aktuarske dobitke i gubitke, u protivnom isti se odmah iskazuju u sklopu ostale sveobuhvatne dobiti. Otpremnine koje dopijevaju u periodu dužem od 12 mjeseci nakon datuma bilansa svode se na sadašnju vrijednost.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)**3.5. Porez na dobit****Porez na dobit tekuće godine**

Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobit predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu u poreskom bilansu koju predstavlja iznos dobiti prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobit

Odloženi porez na dobit se obračunava i evidentira na privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza i njihovih iznosa iskazanih u finansijskim izvještajima. Odložene poreske obaveze priznaju se za sve oporezive privremene razlike između poreske osnovice sredstava i obaveza na dan bilansa i iznosa iskazanih za svrhe izvještavanja, a što će rezultovati oporezivim iznosima budućih perioda.

Odložena poreska sredstva priznaju se za sve odbitne privremene razlike, neiskorištena poreska sredstva i neiskorištene poreske gubitke, do iznosa za koji je vjerovatno da će budućí oporezivi dobiti biti dovoljni da omoguće realizaciju (korišćenje) odbitnih privremenih razlika, neiskorištenih poreskih sredstava i neiskorištenih poreskih gubitaka.

Odloženo poresko sredstvo se priznaje do iznosa za koji je vjerovatno da će buduća oporeziva dobit biti raspoloživa i da će se privremene razlike izmiriti na teret dobiti.

3.6. Novac i novčani ekvivalenti

Za potrebe izvještavanja o novčanim tokovima, novac, sredstva na računima Centralne banke, računi u stranim valutama kod inostranih i domaćih banaka, te kratkoročni depoziti s rokom dospijanja do 30 dana koji se drže na računima kod domaćih i inostranih banaka smatraju se novčanim ekvivalentima.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti

3.7.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model

Poslovni model

Da bi se finansijska imovina klasifikovala u skladu sa po MSFI 9 potrebno je uraditi sljedeća dva koraka:

- (i) provjera karakteristika ugovorenog novčanog toka, odnosno SPPI test (da li se plaćanja po nekom instrumentu sastoje samo od plaćanja po osnovu glavnice i kamata na neizmirenu glavicu) i
- (ii) provjere poslovnog modela.

Banka svojim poslovnim modelom pokazuje način na koji upravlja svojom finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova, odnosno hoće li novčane tokove generisati iz naplate ugovorenih novčanih tokova, prodaje finansijske imovine ili iz oba izvora. Procjena se radi na osnovu scenarija kojeg entitet može razumno očekivati. Ovo znači da procjena ne uključuje tzv. "scenarij najgoreg slučaja" ni "scenarij stresnog slučaja".

Uzimajući u obzir analize načina generisanja novčanih tokova u prošlosti, kao i očekivanu prodaju u budućnosti postoje sljedeći poslovni modeli:

- **Raspoloživo za naplatu (eng. Held to Collect):** uključuje kredite klijenata;
- **Raspoloživo za naplatu i prodaju (eng. Held to Collect and Sale):** uključuje portfolio dužničkih vrijednosnih papira raspoloživih za prodaju.

Drugi poslovni model: uključuje portfolio za trgovanje.

U skladu sa MSFI 9.4.1.1(a), finansijska imovina klasifikuje se prema poslovnom modelu za upravljanje finansijskom imovinom, osim u slučajevima kada su primjenjivi paragrafi MSFI 9.4.1.5. Banka procjenjuje da li njena finansijska imovina zadovoljava uslov propisan u paragrafu MSFI 9.4.1.2(a) ili u paragrafu MSFI 9.4.1.2A(a) na osnovu poslovnog modela kojeg je definisalo najviše rukovodstvo entiteta (na način definisan u MRS-u 24 Objelodanjivanja povezanih strana).

Poslovni model utvrđuje se na nivou koji odražava način na koji se zajedno upravlja grupama finansijske imovine da bi se postigao određeni poslovni cilj. Poslovni model ne zavisi od namjera rukovodstva vezanih za pojedinačne instrumente. Dakle, ovaj se uslov ne odnosi na pristup klasifikaciji na osnovu pojedinačnih instrumenata i trebao bi biti definisan na višem nivou agregacije. Međutim, moguće je definisati više od jednog poslovnog modela za upravljanje finansijskim instrumentima, pa se iz toga razloga klasifikacija utvrđuje na nivou izvještajne jedinice.

Na primjer, entitet upravlja portfolijem ulaganja sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova, i još jednim portfolijem ulaganja sa ciljem trgovanja i ostvarivanja promjena fer vrijednosti. Slično tome, u nekim situacijama entitet može zaključiti da je dobro portfolio finansijske imovine podijeliti na podportfolija, da bi se prikazao nivo na kojem entitet upravlja svojom finansijskom imovinom. To može biti, na primjer, u situaciji kada entitet kreira ili kupi portfolio hipotekarnih kredita i nekim kreditima upravlja sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova, a drugima sa ciljem prodaje.

Banka svojim poslovnim modelom pokazuje način na koji upravlja svojom finansijskom imovinom sa ciljem generisanja novčanih tokova, odnosno drugim riječima, poslovni model pokazuje hoće li banka novčane tokove generisati iz (i) naplate ugovorenih novčanih tokova, (ii) prodaje finansijske imovine ili iz (iii) oba izvora. Stoga se ova procjena ne provodi na osnovu scenarija kojeg entitet ne može razumno očekivati, kao što su tzv. "scenarij najgoreg slučaja" i "scenarij stresnog slučaja".

Na primjer, Banka očekuje da će u scenariju stresnog slučaja prodati određeni portfolio finansijske imovine. Taj scenarij ne utiče na procjenu poslovnog modela Banke za tu imovinu, ako Banka razumno očekuje da neće doći do takvog scenarija.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model (nastavak)

Poslovni model (nastavak)

Ako je novčani tok ostvaren na način drugačiji od očekivanja Banke na datum procjene poslovnog modela (na primjer, entitet proda više ili manje finansijske imovine nego što je bilo očekivano pri klasifikaciji imovine), to nije razlog za grešku iz prethodnog perioda u finansijskim izvještajima Banke (vidi MRS 8) niti mijenja klasifikaciju preostale finansijske imovine u tom poslovnom modelu (imovine koju je Banka priznala u prethodnim periodima i još je drži), pod uslovom da je Banka u procjeni poslovnog modela uzela u obzir sve relevantne informacije koje su bile dostupne u trenutku procjene. Međutim, kada Banka radi procjenu poslovnog modela za novokreiranu ili kupljenu finansijsku imovinu, mora uzeti u obzir informacije o novčanim tokovima ostvarenim u prošlosti, zajedno sa svim drugim relevantnim informacijama.

To znači da ne postoji isti koncept kao kod tretmana finansijske imovine koja se drži do dospeljeća prema MRS-u 39, nego dolazi do promjene načina ostvarivanja novčanih tokova i to utiče na klasifikaciju nove imovine pri početnom priznavanju u budućnosti.

Poslovni model Banke za upravljanje finansijskom imovinom predstavlja činjenicu, a ne tek tvrdnju. Obično se može pratiti kroz aktivnosti koje Banka preduzima da bi postigla cilj definisan poslovnim modelom. Banka procjenjuje poslovni model za upravljanje finansijskom imovinom na osnovu ocjene, a procjenu ne određuje samo jedan faktor ili jedna aktivnost, nego se u obzir uzimaju svi relevantni dokazi dostupni na datum procjene.

Raspoloživo za naplatu

Finansijskom imovinom, koja se drži u poslovnom modelu, a čiji je cilj držati imovinu u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, upravlja se sa ciljem da se ostvare novčani tokovi naplatom ugovorenih uplata u vijeku trajanja instrumenta. To znači da Banka upravlja imovinom koju drži u portfoliju sa ciljem naplate određenih ugovorenih novčanih tokova (umjesto upravljanja ukupnim prometom po portfoliju držanjem i prodajom imovine). Pri utvrđivanju hoće li novčani tokovi biti ostvareni naplatom ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine u obzir se uzima učestalost, vrijednost i vrijeme prodaje u prethodnim periodima, razlozi prodaje i očekivanja vezana za aktivnosti u budućnosti. Prodaju ne treba posmatrati izolovano, jer se poslovni model ne može utvrditi samo na osnovu prodaje, nego je potrebno u obzir uzeti informacije o prodaji iz prošlosti i očekivanja vezana za prodaju u budućnosti, koje daju dokaze o tome kako se postiže utvrđeni cilj Banke za upravljanje finansijskom imovinom, te posebno o načinu ostvarivanja novčanih tokova. Međutim, informacije o prodaji iz prošlosti treba posmatrati u kontekstu razloga te prodaje i uslova koji su bili u tom trenutku u prošlosti u poređenju sa trenutnim uslovima.

Iako cilj poslovnog modela entiteta može biti držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, Banka može odlučiti da ne drži sve instrumente do dospeljeća, tako da cilj poslovnog modela entiteta može biti držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova čak i kada dođe do prodaje finansijske imovine ili se prodaja očekuje u budućnosti.

Cilj poslovnog modela Banke može biti držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova čak i ako entitet prodaje finansijsku imovinu:

- Ako je došlo do **povećanja kreditnog rizika imovine**. Pri utvrđivanju da li je došlo do povećanja kreditnog rizika imovine, Banka uzima u obzir razumne i pouzdane informacije, uključujući informacije o budućnosti. Bez obzira koliko često i u kojoj vrijednosti se provodi prodaja iz razloga povećanja kreditnog rizika imovine, ona se **ne smatra nedosljednom** u odnosu na poslovni model čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, jer je za sposobnost Banke da naplati ugovorene novčane tokove relevantan upravo kvalitet finansijske imovine. Sastavni dio ovakvog poslovnog modela su aktivnosti upravljanja kreditnim rizikom čiji je cilj svođenje potencijalnih kreditnih gubitaka zbog pogoršanja kredita na najmanju moguću mjeru. Primjer prodaje zbog povećanja kreditnog rizika je prodaja finansijske imovine iz razloga što ona više ne zadovoljava kreditne kriterijume definisane dokumentovanom investicionom politikom Banke. Međutim, ako Banka nema takvu politiku, ona može na drugi način prikazati da je prodaja izvršena zbog povećanja kreditnog rizika.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model (nastavak)

Raspoloživo za naplatu (nastavak)

- Prodaja iz drugih razloga, kao na primjer zbog **upravljanja rizikom koncentracije kredita** (bez povećanja kreditnog rizika imovine), takođe može biti u skladu sa poslovnim modelom Banke čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova. Takva prodaja posebno može biti u skladu sa poslovnim modelom entiteta čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova ako se prodaja ne radi često (čak i ako su vrijednosti prodaje u tom slučaju značajne) ili ako je vrijednost pojedinačne prodaje i ukupno beznačajna (čak i ako je broj takvih prodaja veliki).
Ako se po portfoliju radi više takvih prodaja (u broju koji je veći od beznačajnog) i ako je vrijednost takvih prodaja viša od neznačajne (pojedinačno ili ukupno), entitet mora procijeniti da li su i kako takve prodaje u skladu sa ciljem naplate ugovorenih novčanih tokova.
Za ovu procjenu nije relevantna informacija da li je prodaja finansijske imovine nametnuta od treće strane ili je entitet sam odlučio prodati. Povećanje učestalosti ili vrijednosti prodaje u konkretnom periodu nije nužno neusklađeno sa ciljem držanja finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, ako entitet može obrazložiti razloge takvih prodaja i demonstrirati zašto takve prodaje ne znače promjenu poslovnog modela.
- Nadalje, prodaja može biti usklađena sa ciljem držanja finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, ako se prodaja dešava **kratko prije dospijeca finansijske imovine** i ako je zarada od prodaje približno jednaka naplati preostalog novčanog toka.

Prenešena finansijska imovina koja se nije prestala priznavati

U raznim okolnostima Banka može prodati finansijsku imovinu, ali ona ostaje u izvještajima finansijske pozicije. Na primjer, kod "repo" poslova, kada Banka prodaje dužničke vrijednosne papire i u isto vrijeme dogovara otkup po fiksnoj cijeni. U takvim slučajevima, prodavač u značajnoj mjeri zadržava sve rizike i nagrade po imovini i ne prestaje priznavati finansijsku imovinu u skladu sa zahtjevima MSFI-ja 9. U svrhu provođenja procjene poslovnog modela, računovodstveni tretman, a ne zakonski oblik transakcije određuje da li je entitet prestao držati finansijsku imovinu u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova.

Raspoloživo za naplatu i prodaju

Banka može držati finansijsku imovinu u poslovnom modelu čiji se cilj postiže naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. U ovoj vrsti poslovnog modela, najviše rukovodstvo donijelo je odluku da su za postizanje cilja poslovnog modela potrebni i naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine. Razni ciljevi mogu biti u skladu sa ovom vrstom poslovnog modela. Na primjer, cilj može biti upravljati svakodnevnim potrebama za likvidnošću, održavati određeni profil kamatnog prihoda ili uskladiti trajanje finansijske imovine sa trajanjem obaveza koje ta imovina pokriva. Banka će, da bi postigla taj cilj, naplaćivati ugovorene novčane tokove i prodavati finansijsku imovinu.

U poređenju sa poslovnim modelom čiji je cilj držati finansijsku imovinu u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova, ovaj poslovni model obično uključuje veću učestalost prodaje i veću vrijednost prodaje. Razlog je činjenica da je prodaja finansijske imovine sastavni dio postizanja cilja poslovnog modela, a nije samo sporedna pojava.

Međutim, ne postoji prag učestalosti prodaje ili vrijednosti prodaje koja se mora obaviti u ovom poslovnom modelu, jer su i naplata ugovorenih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine sastavni dijelovi postizanja cilja poslovnog modela.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.1. MSFI 9 Finansijski instrumenti - poslovni model (nastavak)

Drugi poslovni model

Finansijska se imovina mjeri prema fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak, ako se ne drži u poslovnom modelu čiji je cilj držanje finansijske imovine u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova ili u poslovnom modelu čiji se cilj postiže i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine. Poslovni model čiji je rezultat mjerenje prema fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak je poslovni model u kojem entitet upravlja finansijskom imovinom sa ciljem ostvarivanja novčanih tokova prodajom imovine. Banka donosi odluke na osnovu fer vrijednosti imovine i upravlja imovinom sa ciljem ostvarivanja tih fer vrijednosti. U tom slučaju cilj entiteta obično rezultuje aktivnom kupovinom i prodajom. Iako Banka naplaćuje ugovorene novčane tokove dok drži finansijsku imovinu, cilj ovog poslovnog modela ne ostvaruje se i naplatom ugovorenih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine, jer naplata ugovorenih novčanih tokova nije sastavni dio postizanja cilja poslovnog modela, nego je samo sporedna pojava.

Pri početnom priznavanju, Banka može napraviti neopozivi izbor kako bi prikazala u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti naknadne promjene fer vrijednosti ulaganja u vlasnički instrument iz djelokruga ovog Standarda koji nije niti namijenjen za trgovinu niti nepredviđena naknada koju je priznao sticalac u poslovnom spajanju na koje se primjenjuje MSFI 3.

Portfolio finansijske imovine kojom se upravlja ili čiji rezultat je predmet procjene po fer vrijednosti (kako je opisano u MSFI 9.4.2.2(b)) ne drži se ni u svrhu samo naplate ugovorenih novčanih tokova ni u svrhu naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. Banka je prvenstveno usmjerena na podatke o fer vrijednosti, koje koristi za procjenu rezultata finansijske imovine i donošenje odluka. Pored toga, portfolio finansijske imovine, koji zadovoljava definiciju finansijske imovine raspoložive za trgovanje, ne drži se ni u svrhu samo naplate ugovorenih novčanih tokova ni u svrhu i naplate ugovorenih novčanih tokova i prodaje finansijske imovine. Kod takvih portfolija, naplata ugovorenih novčanih tokova samo je sporedna pojava u postizanju cilja poslovnog modela, te se iz toga razloga, takvi portfoliji finansijske imovine moraju mjeriti po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak.

3.7.2. MSFI 9 Finansijski instrumenti - priznavanje

Banka kredite i potraživanja i ostale finansijske obaveze priznaje na datum nastanka tj. kada su plasirani komitentima odnosno primljeni od zajmodavca.

Redovne kupovine i prodaje finansijskih instrumenata priznaju se na datum trgovanja odnosno datuma kada Banka postaje jedna od ugovornih strana.

3.7.3. MSFI 9 Finansijski instrumenti - klasifikacija

Banka klasifikuje svoju finansijsku imovinu u sljedeće kategorije:

- kao naknadno mjerenu po amortizovanom trošku, ili
- fer vrijednost kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI), ili
- fer vrijednost kroz dobit ili gubitak (FVTPL).

Banka može, pri početnom priznavanju, **neopozivo** odrediti finansijsku imovinu kao mjerenu po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku ako se na taj način uklanja ili značajno smanjuje nedosljednost u mjerenju i priznavanju koja bi inače nastala mjerenjem imovine ili obaveza ili priznavanjem dobitaka i gubitaka od imovine i obaveza po različitim osnovama.

Takođe, Banka može, pri početnom priznavanju, **neopozivo** odrediti određena ulaganja u vlasničke instrumente kao finansijsku imovinu mjerenu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Klasifikacija finansijske imovine se vrši na osnovu:

- Poslovnog modela za upravljanjem finansijskom imovinom,
- Karakteristika ugovorenih novčanih tokova finansijske imovine.

Rukovodstvo pri inicijalnom priznavanju određuje klasifikaciju sredstava.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.3. MSFI 9 Finansijski instrumenti - klasifikacija (nastavak)

Na dan 31. decembra 2019. godine, Banka je imala imovinu naknadno mjerenu po amortizovanom trošku, finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja i imovinu mjerenu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Imovina mjerena po amortizovanom trošku

Finansijska imovina se mjeri po amortizovanom trošku ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijska imovina se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj držanje finansijske imovine kako bi se naplatili ugovorni novčani tokovi (eng. Held to collect) i
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su samo plaćanja glavnice i kamate na neotplaćenu glavnice.

Kredit i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplatama koja nisu kotirana na aktivnom tržištu.

Imovina mjerena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVTOCI)

Finansijska imovina se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako su ispunjena oba navedena uslova:

- finansijska imovina se drži u okviru poslovnog modela čiji je cilj naplata ugovornih novčanih tokova i prodaja finansijske imovine
- ugovornim uslovima finansijske imovine nastaju novčani tokovi na određeni datum koji su samo plaćanja glavnice i kamate na neotplaćenu glavnice.

Finansijska imovina i finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku (FVTPL)

Navedena kategorija ima dvije podkategorije: finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja (uključujući derivate) i oni koje je rukovodstvo inicijalno rasporedilo u kategoriju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku. Finansijski instrument raspoređuje se u ovu kategoriju ukoliko je stečen ili nastao radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, u svrhu kratkoročnog sticanja dobiti ili raspoređivanjem od strane rukovodstva u ovu kategoriju.

Banka raspoređuje finansijsku imovinu i obaveze u kategoriju po fer vrijednosti kroz izvještaj o dobitku ili gubitku kada:

- se imovinom i obavezama upravlja, procjenjuje ih, i o njima interno izvještava po fer vrijednosti;
- raspoređivanje uklanja ili znatno umanjuje računovodstvenu neusklađenost koja bi inače nastala; ili
- imovina ili obaveze sadrže ugrađeni derivat, koji znatno utiče na novčane tokove koji bi inače proizašli iz ugovora.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.3. MSFI 9 Finansijski instrumenti - klasifikacija (nastavak)

Mjerenje fer vrijednosti

Fer vrijednost je cijena koja bi se dobila za prodaju sredstava ili koja bi se platila za prenos obaveze u redovnoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja na glavnom, ili ako je to nemoguće, na najpovoljnijem tržištu kojem Banka ima pristup na taj dan. Fer vrijednost obaveze izražava njen rizik neizvršavanja.

Fer vrijednost hartija od vrijednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cijenama ponude. Ukoliko tržište nekog finansijskog sredstva (i tržište hartija od vrijednosti koje se ne kotiraju na berzi) nije aktivno, Banka utvrđuje fer vrijednost tehnikama procjene. To uključuje primjenu nedavnih transakcija između nezavisnih strana, pozivanje na druge instrumente koji su suštinski isti, analizu diskontovanih novčanih tokova i druge tehnike vrednovanja.

3.7.4. MSFI 9 Finansijski instrumenti - prestanak priznavanja

Banka prestaje priznavati finansijsku imovinu (u cjelosti ili djelimično) kada isteknu prava na primanja novčanih tokova od finansijskog instrumenta ili kada izgubi kontrolu nad ugovornim pravima nad tom finansijskom imovinom. Navedeno se događa kada Banka prenese suštinski sve rizike i koristi od vlasništva na drugi poslovni subjekt ili kada su prava ostvarena, predana ili istekla.

Banka prestaje priznavati finansijske obaveze samo kada one prestanu postojati, tj. kada su ispunjene, otkazane ili istekle. Ukoliko se uslovi finansijske obaveze promijene, Banka će prestati priznavati tu obavezu i istovremeno priznati novu finansijsku obavezu s novim uslovima.

3.7.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava

3.7.5.1. Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku

U skladu sa MSFI 9, umanjenje vrijednosti obuhvata sljedeće izloženosti (MSFI 9.5.5.1):

- Finansijsku imovinu koja su dužnički instrumenti kao što su krediti, dužničke hartije od vrijednosti, bankovna stanja i depoziti i potraživanja od kupca koje se mjere po amortizovanom trošku (eng. at amortized cost - AC);
- Finansijska imovina koja se mjeri po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (eng. fair value at other comprehensive income - FVOCI);
- Potraživanja od zakupa u okviru MRS 17;
- Ugovorna imovina u skladu sa MSFI 15;
- Kreditne obaveze koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak (eng. FVPL) prema MSFI 9 (kreditne obaveze označene kao finansijske obaveze po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak su isključene);
- Ugovori o finansijskoj garanciji koje se ne mjere po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak u skladu sa MSFI (isključene su finansijske obaveze koje se javljaju kod prenosa finansijske imovine koje se ne kvalifikuju za prestanak priznavanja ili kada se primjenjuje pristup kontinuirane uključenosti).

Banka procjenjuje, na svaki izvještajni datum, da li postoji objektivni dokaz da je vrijednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena tj. da li je sredstvo obezvrijeđeno (umanjeno).

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvrijeđena i gubici po osnovu umanjenja vrijednosti se priznaju samo ako postoji objektivni dokaz o obezvrijeđenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procijenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji može biti pouzdano procijenjen. Kriterijumi koje Banka koristi da odredi da li postoji objektivni dokaz o obezvrijeđenju opisani su u Politici rezervisanja za kreditni rizik- metodologija za mjerenje umanjenja vrijednosti i rezervisanje.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

3.7.5.1. Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Finansijska imovina može biti klasifikovana u fazu 1 (Stage 1), fazu 2 (Stage 2), fazu 3 (Stage 3) i kupljenu ili odobrenu imovinu umanjenu za kreditne gubitke (POCI):

- Stage 1 - uključuje finansijske instrumente koji nisu imali značajan porast kreditnog rizika od početnog priznavanja ili koji imaju mali kreditni rizik na datum izvještavanja. Za ovu imovinu priznaju se očekivani kreditni gubici od 12 mjeseci i prihodi od kamata se izračunavaju po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. 12-mjesečni očekivani kreditni gubici su očekivani kreditni gubici koji su rezultat pojave neplaćanja koji su mogući u roku od 12 mjeseci nakon datuma izvještavanja.
- Stage 2 - uključuje finansijske instrumente koji su imali značajno povećanje kreditnog rizika od početnog priznavanja (osim ako imaju mali kreditni rizik na dan izvještavanja i ova opcija je preduzeta od strane subjekta), ali nemaju objektivne dokaze o umanjenju vrijednosti i ne radi se o kupljenoj i nastaloj imovini umanjenoj za kreditne gubitke. Za ovu imovinu, priznaje se očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine, ali se prihodi od kamata i dalje računaju po bruto knjigovodstvenoj vrijednosti imovine. Očekivani kreditni gubitak tokom perioda trajanja imovine je očekivani kreditni gubitak koji proizilazi iz svih eventualnih događaja neispunjenja obaveza (neplaćanja) u toku maksimalnog ugovorenog perioda tokom kojeg je subjekat izložen kreditnom riziku. Očekivani kreditni gubitak je ponderisani prosjek kreditnog gubitka, uz rizike od neispunjavanja obaveza (eng. default) koji se pojavljuju kao ponderi. Očekivani kreditni gubitak ce se diskontovati na datum izvještavanja primjenom efektivne kamatne stope ili približno tome.
- Stage 3 se može podijeliti na:
 - Stage 3 ii - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - individualno umanjenje vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
 - Stage 3 ci - pojedinačna (posebna) rezervisanja za rizik - kolektivno umanjenje vrijednosti: uključuje finansijsku imovinu koja ima objektivni dokaz o umanjenju vrijednosti na datum izvještavanja. Za ovu imovinu, period trajanja očekivanog kreditnog gubitka se priznaje, ali se prihod od kamate obračunava na neto knjigovodstvenu vrijednost imovine.
- POCI - uključuje kupljenu ili odobrenu finansijsku imovinu umanjenu za kreditne gubitke na datum početnog priznavanja (IFRS 9.5.5.13). Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili odobrene imovine umanjene za kreditne gubitke. Ukoliko se finansijska imovina smatra da je umanjena za kreditne gubitke pri početnom priznavanju, Banka treba da prizna finansijski instrument kao instrument kupljene ili stvorene imovine umanjene za kreditne gubitke, osim ako je mjereno po FVTPL.

Procjenu perioda između pojavljivanja gubitka i njegove identifikacije vrši rukovodstvo, posebno za svaku vrstu portfolija. Ovaj period se u načelu kreće od tri do dvanaest mjeseci, mada u izuzetnim slučajevima period može biti i duži.

U skladu sa MSFI Banka prvo procjenjuje da li postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ako se utvrdi da ne postoji objektivni dokaz o pojedinačnom obezvrjeđenju za finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, to sredstvo se uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno procjenjuje obezvrjeđenje. Sredstva kod kojih se pojedinačno procjenjuje umanjenje vrijednosti i za koja se gubitak pri obezvrjeđenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, nisu uključena u grupno procjenjivanje umanjenja vrijednosti.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

3.7.5.1. Finansijska imovina koja se vodi po amortizovanom trošku (nastavak)

Ukoliko postoji objektivni dokaz o obezvrjeđenju vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti sredstava i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova (isključujući buduće kreditne gubitke koji nisu nastali), diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi primjenjivoj za dato finansijsko sredstvo. Iznos knjigovodstvene vrijednosti sredstava se smanjuje upotrebom računa ispravke vrijednosti i iznos gubitka se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku. Ukoliko finansijsko sredstvo ima varijabilnu kamatnu stopu, diskontna stopa za utvrđivanje gubitka od umanjenja vrijednosti predstavlja tekuću efektivnu kamatnu stopu utvrđenu ugovorom.

Kada je kredit nenaplativ vrši se otpis kredita, isknjižavanjem kredita i odgovarajuće ispravke vrijednosti. Takvi krediti se otpisuju nakon što se završe sve neophodne procedure i utvrdi iznos gubitka.

Ukoliko se otpis vrši bez odricanja prava Banke na potraživanje od klijenta (tzv. interni ili računovodstveni otpis), iznos otpisanog potraživanja se evidentira u bilansnu evidenciju na korektivna konta internog otpisa a ujedno se interni otpis knjiži i u vanbilansu evidenciju. Interni otpis potraživanja predstavlja djelimičan ili potpuni otpis kada Banka nema razumna očekivanja po pitanju oporavka finansijske imovine: Bruto dugovanje klijenta prema Banci ostaje isto i kao takvo se komunicira prema klijentu a interni otpis predstavlja korekciju bruto izloženosti klijenta Banke i služi za potrebe evidentiranja i izvještavanja u skladu sa MSFI 9. Interni otpis se obično radi za potraživanja klasifikovana u STAGE 3ii i STAGE 3ci.

Ukoliko se interno otpisano potraživanje u narednim periodima naplati, ova naplata se evidentira u korist prihoda od ranije otpisanih potraživanja.

Ako se u narednom periodu iznos gubitka zbog umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se može objektivno povezati sa bilo kojim događajem nakon što je umanjenje priznato (kao što je poboljšanje dužnikovog kreditnog položaja), prethodno priznati gubitak zbog umanjenja vrijednosti se koriguje promjenama na računu ispravke vrijednosti. Iznos ukidanja rezervisanja se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku kao prihod od ukidanja rezervisanja.

Kada je moguće, Banka nastoji reprogramirati zajmove umjesto da se namiruje iz instrumenata osiguranja koje drži kao instrumente osiguranja. Ako su uslovi finansijske imovine iznova ugovoreni ili izmijenjeni, ili je postojeća finansijska imovina zamijenjena novom zbog finansijskih teškoća dužnika, tada se procjenjuje treba li prestati priznavati finansijsku imovinu. Ako su novčani tokovi reprogramiranih zajmova značajno drugačiji, smatra se da su ugovorna prava novčanih tokova izvornih zajmova istekla. Nakon izmjene uslova, umanjenje vrijednosti mjeri se primjenom originalne efektivne kamatne stope izračunate prije izmjena uslova kreditiranja te se takvi zajmovi nadalje ne smatraju dospjelima. Reprogramirani zajmovi se kontinuirano prate kako bi se osiguralo ispunjenje svih uslova i ostvarenje budućih priliva. Za reprogramirane zajmove se i dalje izračunavaju rezervacije, na pojedinačnoj ili grupnoj osnovi, primjenom originalne efektivne kamatne stope.

3.7.5.2. Imovina klasifikovana po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka na svaki izvještajni datum procjenjuje da li postoji objektivni dokaz da finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava pokazuje znakove umanjenja vrijednosti. U slučaju hartija od vrijednosti koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili, značajan pad ili nastavak pada fer vrijednosti hartije ispod njene nabavne vrijednosti ukazuje da je takva hartija od vrijednosti umanjena (obezvrjeđena). Ako postoji dokaz umanjenja vrijednosti ovih sredstava, kumulirani gubitak - utvrđen kao razlika između troškova sticanja i trenutne fer vrijednosti - se priznaje u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Ako se, u narednom periodu, poveća fer vrijednost hartija od vrijednosti koje su klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, a povećanje može biti objektivno povezano sa događajem koji je nastao nakon što je gubitak zbog umanjenja vrijednosti ranije priznat, povećanje vrijednosti se priznaje direktno u kapitalu kao rezerva fer vrijednosti sve do momenta prodaje hartije od vrijednosti.

Kamata na dužničke instrumente i kursne razlike se priznaju direktno u izvještaju o dobitku ili gubitku. Rezervisanja za kreditni rizik na dužničke instrumente se priznaju direktno u izvještaju o dobitku ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, a neto knjigovodstvena vrijednost ostaje jednaka fer vrijednosti u aktivi, odnosno ona se ne umanjuje za rezervisanja za rizik.

Umanjenje imovine klasifikovane po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit se vrši isto kao umanjenje finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.5. Umanjenje vrijednosti finansijskih sredstava (nastavak)

3.7.5.3. Procjena potencijalnih gubitaka finansijskih sredstava u skladu sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske

U skladu sa Odlukom Agencije za bankarstvo Republike Srpske o klasifikaciji aktive i vanbilansnih stavki prema stepenu naplativosti, Banka je dužna da klasifikuje kredite, plasmane i druge bilansne i vanbilansne izloženosti Banke riziku u kategorije A, B, C, D i E u skladu sa procjenom naplativosti kredita i drugih plasmana na osnovu urednosti izmirenja obaveza dužnika, finansijskog položaja dužnika i instrumenata obezbjeđenja naplate potraživanja. Procijenjeni iznos rezerve za potencijalne gubitke je obračunat primjenom sljedećih procenata: 2% na plasmane klasifikovane u kategoriju A, 5% - 15% na plasmane kategorije B, 16% - 40% na plasmane kategorije C, 41 - 60% na plasmane kategorije D i 100% na plasmane kategorije E.

Razlika između zbira ispravke vrijednosti utvrđene u skladu sa MSFI 9 i regulatornih rezervi za kreditne gubitke umanjene za procijenjene rezerve za potencijalne gubitke na plasmane svrstane u kategorije, u slučaju kada je negativna, prikazuje se kao odbitna stavka kod izračuna adekvatnosti kapitala.

Agencija za bankarstvo Republike Srpske je u toku 2019. godine donijela Odluku o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka (u daljem tekstu: Odluka) kojom je propisala minimalne zahtjeve za upravljanje rizicima. Efekti prve primjene Odluke predstavljaju razliku između očekivanih kreditnih gubitaka utvrđenih u skladu sa odredbama Odluke i onih koje je Banka utvrdila i knjigovodstveno evidentirala u skladu sa svojom internom metodologijom, a u slučaju kada su tako utvrđeni očekivani kreditni gubici manji i evidentiraju se na računima kapitala.

Ukupno usklađivanje knjigovodstvene vrijednosti finansijskih instrumenata zbog primjene Odluke koji će biti priznati u kapitalu Banke sa 1. januarom 2020. godine iznose 4.511 hiljada BAM, pri čemu bi adekvatnost kapitala iznosila oko 21,23% prije pripisa neto dobiti za poslovnu 2019. godinu, odnosno 22,22% nakon pripisa neto dobiti za poslovnu 2019. godinu.“

3.7.6. Netiranje finansijskih instrumenata

Finansijska imovina i obaveze se netiraju, a neto iznos se prikazuje u izvještaju o finansijskom položaju kada postoji zakonski provedivo pravo na prebijanje određenih iznosa i kada postoji namjera izravnanja po neto principu, ili kada se realizacija imovine odnosno podmirivanje obaveza odvija istovremeno.

Prihodi i rashodi se iskazuju u neto iznosu samo ako je to dopušteno računovodstvenim standardima, ili za dobitke i gubitke nastale iz grupe sličnih transakcija, kao što su npr. aktivnosti trgovanja Banke.

3.7.7. Derivatni finansijski instrumenti

Derivatni finansijski instrumenti se inicijalno priznaju u izvještaju o finansijskom položaju u skladu s politikom početnog priznavanja finansijskih instrumenata, a naknadno se ponovno mjere prema svojoj fer vrijednosti. Fer vrijednosti se utvrđuju na osnovu kotirane tržišne cijene, dilerske kotacije, diskontovanog novčanog toka, te modela za izračun vrijednosti opcija.

Svi derivati iskazuju se kao imovina ako je njihova fer vrijednost pozitivna, a kao obaveze ako je njihova fer vrijednost negativna. Promjene u fer vrijednosti derivativnih instrumenata uključene su u izvještaj o dobitku ili gubitku pod stavkom “Neto rezultat finansijskih instrumenata”. Svi derivati drže se radi trgovanja.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.7. Finansijski instrumenti (nastavak)

3.7.7. Derivatni finansijski instrumenti (nastavak)

Neki hibridni ugovori sadrže derivatnu i nederivatnu komponentu. U tim se slučajevima derivatna komponenta naziva ugrađeni derivat. Kada ekonomske karakteristike i rizici ugrađenih derivata nisu usko vezani za osnovni ugovor i kad se hibridni ugovor sam po sebi ne vrednuje po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, ugrađeni se derivati tretiraju kao posebni derivatni instrumenti i klasifikuju po fer vrijednosti kroz račun dobitka i gubitka, uz priznavanje svih nerealizovanih i realizovanih dobitaka i gubitaka u računu dobiti i gubitka, osim ukoliko nema pouzdane mjere njihove fer vrijednosti.

Derivatni finansijski instrumenti uključuju valutne termenske ugovore i valutne swap-ove.

3.8. Poslovi u ime i za račun trećih lica

Sredstva i prihodi proistekli iz poslovnih aktivnosti, gdje Banka obavlja poslove agenta koji obuhvataju držanje ili čuvanje sredstava u korist pojedinaca, povjerilaca i drugih institucija, uključuju se u finansijske izvještaje Banke.

3.9. Nekretnine i oprema

Zemljište, objekti i oprema

Nekretnine i oprema su iskazane po fer vrijednosti zasnovanoj na periodičnom vrednovanju, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrijednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo ukoliko je primjenljivo, samo kada postoji vjerovatnoća da će Banka i Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrijednost može pouzdano izmjeriti. Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete izvještaj o dobitku ili gubitku perioda u kome su nastali.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva poveća kao rezultat procjene građevinskih objekata i opreme, povećanje se direktno pripisuje kapitalu kao revalorizaciona rezerva. Povećanje se priznaje u izvještaju o dobitku ili gubitku do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod. Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, smanjenje se priznaje kao rashod. Smanjenje se direktno knjiži na teret stavke revalorizacionih rezervi, u okviru kapitala, do iznosa postojećih revalorizacionih rezervi koje se odnose na to sredstvo.

Revalorizacione rezerve koje su sastavni dio kapitala i koje se odnose na nekretnine i opremu se direktno prenose na neraspoređenu dobit sukcesivno (jednom godišnje), odnosno kada se sredstvo isknjiži. To može obuhvatiti i prenos cjelokupnih revalorizacionih rezervi kada se sredstvo povuče iz upotrebe ili otuđi.

Zemljište se ne amortizuje. Amortizacija drugih sredstava se obračunava na nabavnu ili ranije procijenjenu vrijednost primjenom pravolinijske metode kako bi se raspodijelila nabavna ili revalorizovana vrijednost, do rezidualne vrijednosti tokom procijenjenog vijeka trajanja:

	Stopa Amortizacije	Vijek trajanja (godina)
Građevinski objekti	0,62% - 3,33%	30 - 85
Kompjuterska oprema	20,00% - 33,33%	3 - 5
Namještaj i ostala oprema	6,67% - 33,3%	3 - 14

Rukovodstvo smatra da stope amortizacije realno odražavaju ekonomsko korisni vijek trajanja nekretnina i opreme.

Dobici i gubici po osnovu otuđenja sredstva utvrđuju se kao razlika novčanog priliva i knjigovodstvene vrijednosti i iskazuju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u okviru prihoda ili rashoda od prodaje nekretnina i opreme.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.9. Nekretnine i oprema (nastavak)

Investicione nekretnine

Investicione nekretnine su nekretnine koje se drže kako bi se ostvarili prihodi od najma ili radi porasta kapitalne vrijednosti imovine ili oboje, a ne radi prodaje u sklopu redovnog poslovanja, njenog korištenja u proizvodnji ili ponudi roba i usluga ili u administrativne svrhe. Investicione nekretnine početno se mjere po trošku, uključujući transakcione troškove. Nakon početnog priznavanja, investicione nekretnine se vrednuju po fer vrijednosti. Dobitak ili gubitak koji nastaje iz promjene fer vrijednosti investicionih nekretnina priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu u kojem je nastao. Kada dođe do promjene namjene nekretnine iz nekretnine koju koristi vlasnik u investicione nekretnine, nekretnina se ponovno mjeri po fer vrijednosti i reklasifikuje kao investicione nekretnine.

Investicione nekretnine prestaju se priznavati prilikom otuđenja ili kod konačnog povlačenja investicionih nekretnina iz upotrebe kada se ne očekuju buduće ekonomske koristi od otuđenja. Razlika između neto primitaka od otuđenja i knjigovodstvene vrijednosti imovine priznaje se u izvještaju o dobiti ili gubitku u periodu prestanka priznavanja.

3.10. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna imovina je iskazana po fer vrijednosti zasnovanoj na periodičnom vrednovanju, umanjenoj za akumuliranu amortizaciju.

Nematerijalna sredstva uključuju kompjuterski softver i licence.

Banka i Banka priznaju neko nematerijalno sredstvo samo ako je vjerovatno da će ono u budućnosti ostvariti korist za njih i ako se trošak nabavke tog sredstva može pouzdano utvrditi. Ova se ulaganja kapitalizuju po trošku nabavke.

Revalorizacija nematerijalne imovine provodi se redovno, tako da se knjigovodstveni iznos ne razlikuje bitno od iznosa koji bi se dobio utvrđivanjem fer vrijednosti na datum izvještaja o finansijskom položaju. Ako se knjigovodstveni iznos nematerijalnog sredstva poveća kao rezultat revalorizacije, povećanje se direktno knjiži kao povećanje glavnice i povećanje revalorizacione rezerve.

Ako se knjigovodstvena vrijednost nematerijalnog sredstva umanja kao rezultat revalorizacije, smanjenje treba priznati kao rashod, ako prije toga nije bila formirana revalorizaciona rezerva ili direktno teretiti revalorizacione rezerve.

Nematerijalna sredstvo se prestaje priznavati kada se otuđi ili ako se više ne očekuju buduće ekonomske koristi od njegove upotrebe.

Dobici ili gubici koji nastanu od povlačenja ili otuđenja nematerijalnog sredstva određuju se kao razlika između neto prihoda od otuđenja i knjigovodstvenog iznosa tog sredstva, i priznaju se kao prihod ili rashod u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Očekivani vijek upotrebe je kako slijedi:

	Stopa Amortizacije	Vijek trajanja (godina)
Nematerijalna sredstva	9,83% - 33,33%	3 - 10

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.11. Zakupi u primjeni do 31. decembra 2018. godine

Zakupi u kojima Banka kao zakupac preuzima sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom klasifikuju se kao finansijski lizing. Svi ostali najmovi su operativni lizing.

a) Finansijski lizing

Finansijski lizing je lizing kojim se suštinski prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga. Po isteku perioda lizinga pravo svojine se može, ali i ne mora prenijeti.

Prilikom inicijalnog priznavanja, Banka kao davalac lizinga priznaje sredstva data u finansijski lizing u izvještaju o finansijskom položaju kao dugoročne finansijske plasmane jednake visini nabavne vrijednosti predmeta lizinga uvećane za buduću kamatu.

Bruto ulaganje u lizing predstavlja ukupan iznos minimalnih lizing rata i bilo koje nezagarantovane preostale vrijednosti koja pripada davaocu lizinga. Neto ulaganja u lizing predstavljaju bruto ulaganja u lizing, umanjena za nezarađeni finansijski prihod, koji je obračunat po kamatnoj stopi koja je definisana ugovorom o finansijskom lizingu. Ulaganja u lizing iskazana u izvještaju o finansijskom položaju kao dugoročni finansijski plasmani naknadno se vrednuju po amortizovanoj nabavnoj vrijednosti umanjenoj za procijenjenu ispravku vrijednosti.

Finansijski prihodi, odnosno prihodi od kamata po osnovu finansijskog lizinga se priznaju na način koji odražava konstantan periodični prinos na preostali iznos neto ulaganja u finansijski lizing.

b) Operativni lizing

Subjekt kao davalac lizinga

Lizing se klasifikuje kao operativni ako se njime ne prenose značajno svi rizici i koristi svojstveni vlasništvu.

Sredstva koja se koriste za operativni lizing priznaju se u izvještaju o finansijskom položaju davaoca lizinga po nabavnoj vrijednosti i za njih se obračunava amortizacija koja je u skladu sa politikom obračuna amortizacije vlastitih sredstava. Prilivi od zakupa se priznaju kao prihod perioda.

Ukoliko je davalac lizinga imao početnih direktnih troškova kod ostvarivanja aranžmana o operativnom lizingu, ti troškovi se mogu priznati kao rashod perioda ili se mogu odgoditi i rasporediti na prihod tokom trajanja lizinga, proporcionalno priznavanju prihoda od zakupa.

Subjekt kao korisnik lizinga

Rate po osnovu operativnog lizinga se priznaju kao trošak na linearnoj osnovi za vrijeme trajanja lizinga, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje odslikava vremenski šablon trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva. Potencijalne naknade nastale na osnovu operativnog lizinga priznaju se kao trošak u periodu u kojem su nastale.

U slučaju kada se odobravaju lizing olakšice, one ulaze u sastav operativnog lizinga i priznaju se kao obaveza. Ukupna korist od olakšica priznaje se kao smanjenje troškova iznajmljivanja na linearnoj osnovi, osim kada postoji neka druga sistematska osnova koja bolje oslikava vremensku strukturu trošenja ekonomskih koristi od iznajmljenog sredstva.

3.12. MSFI 16 - Lizing u primjeni od 1. januara 2019. godine

Od 1. januara 2019. godine Banka primjenjuje novi MSFI 16 - Lizing. MSFI 16 se primjenjuje na sve lizinge, uključujući podzakupne i transakcije prodaje i povratnog lizinga, osim na ugovore o lizingu koji se odnose na istraživanje mineralnih resursa, biološka sredstva, ugovore o koncesiji za pružanje usluga i na određena prava iz djelokruga MSFI 15, Prihodi iz ugovora sa kupcima i MRS 38, Nematerijalna imovina.

MSFI 16 definiše sljedeće izuzetke od primjene standarda:

- kratkoročni lizing i lizing gdje je predmet zakupa male vrijednosti; i
- pogodnosti koje se primjenjuju na portfolio lizinga kod najmodavaca.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.12. MSFI 16 - Lizing u primjeni od 1. januara 2019. godine (nastavak)

Kratkoročni lizing

Primaoci lizinga mogu birati hoće li priznati imovinu i obaveze vezane za kratkoročni lizing. Kratkoročni lizing je onaj sa dogovorenim rokom dospjeća od 12 ili manje mjeseci koji ne sadrži opciju otkupa.

Lizing sa predmetom zakupa male vrijednosti

Primaoci lizinga takođe mogu primijeniti izuzetak od priznavanja za lizing kod kojih je predmet zakupa imovina male vrijednosti. Iako standard sam po sebi ne određuje konkretan prag vrijednosti nakon kojeg imovina ne može biti klasifikovana kao ona male vrijednosti kao primjer imovine male vrijednosti spominje se IT oprema ili kancelarijska oprema. Automobili npr. ne ulaze u ovu kategoriju.

Definicija lizinga

Na početku trajanja ugovora, pravno lice treba da procijeni da li ugovor, ili dio ugovora, predstavljaju lizing. Ugovor, ili dio ugovora, predstavljaju lizing ako se ugovorom prenosi pravo na kontrolu upotrebe identifikovanog sredstva u određenom periodu u zamjenu za naknadu. Kontrola je prenijeta kada kupac ima pravo i da upravlja korišćenjem identifikovanog sredstva i da ostvari ekonomsku korist korišćenjem tog sredstva.

Prema MSFI-u 16, ugovorom o lizingu prenosi se pravo korištenja određene imovine na primaoca lizinga ako su zadovoljena sljedeća dva uslova:

- primalac lizinga će ostvarivati stvarne ekonomske koristi od upotrebe imovine tokom perioda upotrebe (primalac lizinga ima isključivo pravo korištenja imovine); i
- primalac lizinga ima pravo donošenja odluka u svezi s načinom upotrebe imovine tokom perioda lizinga.

Evidencija lizinga

Nakon početka trajanja ugovora o zakupu, MSFI 16 zahtjeva priznavanje svih zakupa u bilansu najmoprimca, pa prema tome:

- primalac lizinga treba amortizovati imovinu s pravom korištenja tokom perioda lizinga (uglavnom korištenjem linearne metode), zajedno sa priznavanjem amortizovanog troška obaveze po lizingu;
- godišnji trošak lizinga treba predstavljati iznos amortizacije predmeta lizinga zajedno sa kamatom po finansijskoj obavezi lizinga (trošak lizinga će se smanjivati tokom perioda lizinga zbog manje kamate na opadajući iznos glavnice).

Početno priznavanje imovine s pravom korištenja

Na početku perioda lizinga (npr. dan kada davalac lizinga daje određenu imovinu na raspolaganje primaocu lizinga) primalac lizinga treba mjeriti i priznati imovinu s pravom korištenja prema metodu troška. Trošak se računa na sljedeći način:

- trošak u iznosu početnog mjerenja obaveze po osnovu lizinga;
- plus sva eventualna plaćanja primaoca lizinga na dan ili prije početka lizinga, minus svi popusti dobijeni od davaoca lizinga;
- plus svi eventualni direktni troškovi lizinga (troškovi koji se ne bi dogodili da nije bilo lizinga, npr. lizing provizije); i
- plus procijenjeni troškovi demontaže, uklanjanja imovine i obnavljanja/dovođenje imovine u određeno stanje.

Početno mjerenje obaveze po osnovu lizinga

Na početku perioda lizinga primaoci lizinga priznaju obaveze po osnovu lizinga u visini sadašnje vrijednosti minimalnih budućih plaćanja lizinga (diskontovana vrijednost).

MSFI 16 objavljen je u januaru 2016. godine i primjenjuje se na izvještajne periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine.

Uticaj od početne primjene

Novi Standard je, kod inicijalnog mjerenja doveo do povećanja imovine sa pravom korištenja za iznos od 1.239 hiljada BAM i povećanje obaveze po osnovu glavnice lizinga za iznos 1.181 hiljada BAM. Takođe, primjena Standarda će dovesti do realokacije dosadašnjih troškova lizinga na trošak amortizacije i trošak kamate po osnovu lizinga. Pri tome su troškovi u početnim periodima veći a u kasnijim manji, u odnosu na dosadašnji MRS 17, zbog obračuna kamate na obavezu glavnice lizinga.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.13. Stečena materijalna imovina

Banka povremeno preuzima nekretnine i pokretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po kreditima i potraživanjima.

U skladu sa relevantnim MRS i MSFI takve nekretnine inicijalno se priznaju po trošku sticanja. Nakon početnog priznavanja ova imovina se iskazuje po nižoj od sljedeće dvije vrijednosti - nabavnoj vrijednosti ili neto ostvarivoj vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u svim slučajevima kada je knjigovodstvena vrijednost imovine veća od njene neto ostvarive vrijednosti. Gubici od umanjenja vrijednosti priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku tekuće godine.

Dobici i gubici od prodaje priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku tekuće godine.

3.14. Umanjenje vrijednosti nefinansijskih sredstava

Za sredstva koja podliježu amortizaciji provjerava se da li je došlo do umanjenja njihove vrijednosti, a isto se vrši kada događaj ili izmijenjene okolnosti ukažu da knjigovodstvena vrijednost možda neće biti nadoknadiva. Imovina koja nema definisan konačan korisni vijek upotrebe, te ne podliježe obračunu amortizacije, provjerava se na umanjenje vrijednosti uvijek kad postoje naznake umanjenja vrijednosti, a najmanje jednom godišnje.

Gubitak od umanjenja vrijednosti se priznaje u visini iznosa za koji je knjigovodstvena vrijednost sredstva veća od njegove nadoknadive vrijednosti. Nadoknadiva vrijednost je vrijednost veća od fer vrijednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrijednosti u upotrebi.

Nefinansijska imovina, nad kojom je provedeno umanjenje vrijednosti, procjenjuje se na svaki datum izvještavanja radi mogućeg ukidanja umanjenja vrijednosti. Gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ukoliko je došlo do promjene u procjenama koje su bile korištene za određivanje nadoknadivog iznosa. Gubitak od umanjenja vrijednosti smanjuje se najviše do iznosa knjigovodstvene vrijednosti imovine koja ne prelazi knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena, umanjena za akumuliranu amortizaciju, da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti.

3.15. Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku

Depoziti

Transakcioni računi i depoziti inicijalno se priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcione troškove. Naknadno se iskazuju po njihovom amortizovanom trošku, metodom efektivne kamatne stope. Sve razlike između priliva sredstava (neto sa transakcionim troškovima) i vrijednosti po dospijeću priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrijednosti, umanjenoj za pripadajuće transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno iskazuju po amortizovanom trošku. Sve razlike između priliva sredstava (neto sa transakcionim troškovima) i vrijednosti po dospijeću priznaju se u izvještaju o dobitku ili gubitku u periodu korištenja kredita primjenom metode efektivne kamatne stope.

3.16. Rezervisanja

Rezervisanja za obaveze i troškove održavaju se na nivou koji Uprava Banke smatra dovoljnim za pokrivanje nastalih gubitaka. Uprava utvrđuje dovoljnost rezervisanja na osnovu uvida u pojedinačne stavke, tekuće ekonomske uslove, karakteristike rizika određenih kategorija transakcija, kao i druge relevantne činjenice.

Rezervisanja treba iskorištavati samo za izdatke za koje su rezervisanja prvobitno priznata. Ako više nije vjerovatno da će podmirivanje obaveza zahtijevati odliv resursa koji predstavljaju ekonomske koristi, rezervisanje se otpušta.

Rezervisanja za restrukturiranje ili odštetne zahtjeve po sudskim sporovima se priznaju kada:

- postoji važeća zakonska ili ugovorena obaveza koja je rezultat prošlih događaja;
- kada je u većoj mjeri vjerovatno da će podmirenje obaveze iziskivati odliv sredstava;
- kada se pouzdano može procijeniti iznos obaveze.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (nastavak)

3.17. Akcijski kapital

Akcijski kapital se sastoji od običnih akcija. Akcijski kapital se iskazuje po nominalnoj vrijednosti.

3.18. Dividende

Dividende se evidentiraju kao obaveza u periodu u kojem je donesena odluka o njihovoj isplati od strane akcionara Banke.

3.19. Revalorizacije rezerve i rezerva fer vrijednosti

Za nekretnine, opremu i nematerijalnu imovinu

Revalorizacioni viškovi se knjiže kao revalorizacije rezerve. Kada se knjigovodstvena vrijednost nekretnina, opreme i nematerijalne imovine povećava, kao rezultat revalorizacije, to povećanje treba direktno pripisati kapitalu kao revalorizacioni višak (rezerva). Međutim, povećanje treba priznati kao prihod u izvještaju o dobitku ili gubitku do onog iznosa do kojeg se stornira revalorizaciono smanjenje istog sredstva, koje je prethodno priznato kao rashod u izvještaju o dobitku ili gubitku.

Kada se knjigovodstvena vrijednost sredstva smanji kao rezultat revalorizacije, to smanjenje treba priznati kao rashod. Međutim, smanjenje treba direktno knjižiti na teret kapitala, to jeste, stavku revalorizacioni višak, do iznosa postojećeg revalorizacionog viška koji se odnosi na to sredstvo.

Za imovinu klasifikovanu po vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Rezerve fer vrijednosti za finansijsku imovinu kroz ostalu sveobuhvatnu dobit uključuju promjene u fer vrijednosti finansijske imovine kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, neto od odloženog poreza.

3.20. Zarada po akciji

Banka i Banka iskazuju običnu zaradu po akciji. Obična zarada po akciji računa se dijeljenjem dobiti ili gubitka tekućeg perioda namijenjene redovnim akcionarima sa prosječnim ponderisanim brojem redovnih akcija u opticaju tokom godine.

S obzirom da Banka i Banka nemaju potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akciji, Banka i Banka ne utvrđuju razvodnjene zarade po akciji.

3.21. Vanbilansne potencijalne i preuzete obaveze

U okviru redovnog poslovanja, Banka sklapa ugovore kojima preuzima vanbilansne potencijalne obaveze koje se vode u vanbilansnoj evidenciji, a koje prvenstveno obuhvataju garancije, akreditive, ugovorene neiskorištene kredite i limite po kreditnim karticama. Navedene preuzete finansijske obaveze iskazuju se u izvještaju o finansijskom položaju ako i kada postanu plative.

Finansijske garancije su ugovori koji Banku obavezuju na specifična plaćanja garancije vezana uz nadoknadu sredstava korisniku garancije za gubitke, koji nastaju zbog nemogućnosti plaćanja određenih dužnika u skladu s uslovima dužničkih instrumenata.

Obaveze po garancijama početno se priznaju po njihovoj fer vrijednosti, koja se amortizuje tokom trajanja garancije. Obaveze po garancijama naknadno se vrednuju po amortizovanom iznosu ili sadašnjoj vrijednosti očekivanih plaćanja (kada je plaćanje po garanciji vjerovatno), u zavisnosti od toga koji je iznos veći.

3.22. Izvještavanje o segmentima

Poslovni segment predstavlja grupu sredstava i poslovnih aktivnosti u pružanju usluga, koje podliježu rizicima i koristima različitim od onih u nekim drugim poslovnim segmentima.

Geografski segment obezbjeđuje proizvode ili usluge unutar određenog privrednog okruženja koji podliježe rizicima i koristima različitim od onih segmenata koji posluju u nekim drugim privrednim okruženjima.

Banka prati poslovanje po poslovnim segmentima i po geografskom segmentu (poslovnice) za svrhe grupnog izvještavanja. Geografska segmentacija nije objavljena, s obzirom da je poslovanje Banke koncentrisano na Bosnu i Hercegovinu. Detaljne informacije o segmentima kao i struktura i rezultat poslovanja svakog od segmenata dat je u napomeni 5.

3. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE

Banka u toku svog redovnog poslovanja procjenjuje i prosuđuje o neizvjesnim događajima, uključujući procjene i prosuđivanja o budućnosti. Takve računovodstvene pretpostavke i procjene redovno se preispituju i zasnivaju na istorijskom iskustvu i ostalim faktorima poput očekivanog toka budućih događaja koji se može realno pretpostaviti u postojećim okolnostima, ali uprkos tome neizbježno predstavljaju izvore neizvjesnosti. Procjena umanjenja vrijednosti kreditnog portfolija Banke, predstavlja najznačajniji izvor neizvjesnosti procjene. Ti i ostali ključni izvori neizvjesnosti procjene, koji imaju značajan rizik uzrokovanja značajnih usklađivanja knjigovodstvene vrijednosti imovine i obaveza u narednoj finansijskoj godini, opisani su u nastavku.

4.1 Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja

Banka, u kontinuitetu, prati kreditnu sposobnost svojih klijenata. Potreba za umanjenjem vrijednosti bilansne i vanbilansne izloženosti kreditnom riziku, procjenjuje se na mjesečnoj osnovi na osnovu dostupnih podataka. Gubici od umanjenja vrijednosti uglavnom se priznaju u odnosu na knjigovodstvenu vrijednost datih kredita pravnim licima i građanima te kao rezervisanja za potencijalne i preuzete obaveze koje proizlaze iz vanbilansne izloženosti klijentima, uglavnom u vidu neiskorištenih okvirnih kredita, garancija i akreditiva i ostale imovine.

Umanjenja vrijednosti se, takođe, razmatraju za kreditnu izloženost bankama te za ostalu imovinu koja se ne vodi po fer vrijednosti, te gdje primarni rizik umanjenja nije kreditni rizik.

Banka shodno internim politikama prvo procjenjuje postoji li objektivan dokaz umanjenja vrijednosti posebno za imovinu koja je pojedinačno značajna, te na portfolio osnovi za imovinu koja nije pojedinačno značajna. Međutim, imovina procijenjena zasebno kao imovina čija vrijednost nije umanjena se tada uključuje u grupu imovine sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika, te razmatra na portfolio osnovi radi umanjenja vrijednosti.

Banka procjenjuje umanjenja vrijednosti u slučajevima kada procijeni da dostupni podaci ukazuju na vjerovatnost mjerljivog umanjenja budućih procijenjenih novčanih tokova imovine ili portfolia imovine. Kao dokaz se uzima neredovnost otplate ili ostale indikacije finansijskih poteškoća korisnika kredita, te nepovoljne promjene u ekonomskim uslovima u kojima dužnici posluju i u vrijednosti ili naplativosti instrumenata osiguranja, kada se te promjene mogu povezati s navedenim nepoštovanjem uslova.

Očekivani kreditni gubitak se definiše prema sljedećoj formuli:

$$ECL = \sum_{t=1}^T (PD_t \cdot EAD_t \cdot LGD_t)$$

(gdje je: ECL = očekivani kreditni gubitak, PD = vjerovatnost neplaćanja, LGD = gubitak zbog neplaćanja).

Očekivani kreditni gubitak obračunava se posebno za svaki korišteni scenario, pri čemu se u obzir uzimaju informacije koje se odnose na budućnost i ponderisane prema vjerovatnoćama. Nakon toga se radi agregacija.

- gubitak zbog neplaćanja (LGD)

Procjena gubitka usljed neplaćanja, koji se zasniva na razlici ugovorenog novčanog toka i novčanog toka kojeg kreditor očekuje da će dobiti, uključujući i naplatu iz kolaterala. Obično se prikazuje u procentu izloženosti neplaćanju.

Najbolje je uvijek trajanja gubitka zbog neplaćanja modelirati na osnovi pojedinačnih komponenti (stope oporavka, vrijednosti kolaterala itd.).

- vjerovatnost neplaćanja (PD)

Ovdje se radi o vjerovatnosti neplaćanja u određenom vremenskom okviru.

Vjerovatnosti neplaćanja se u obračunu očekivanog kreditnog gubitka modeliraju sa nekoliko pristupa.

- izloženost neplaćanju (EaD)

Radi se o procjeni izloženosti na datum neplaćanja u budućnosti, pri čemu se obzir u uzimaju očekivane promjene u izloženosti nakon izvještajnog datuma, uključujući otplatu glavnice i kamata, kao i očekivana povlačenja sredstava.

Prvi i glavni kriterijum za određivanje vrste umanjenja vrijednosti je utvrđivanje da li se dogodio okidač za umanjenje vrijednosti, kako je definisano u politici utvrđivanja neurednog plaćanja obaveza i sanacije.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (nastavak)

4.1. Gubici od umanjenja vrijednosti kredita i potraživanja (nastavak)

Klijenti koji nisu u defaultu će se rezervirati po portfolio principu, dok će se defaultni klijenti rezervirati individualno ili kolektivno u zavisnosti od značaja izloženosti pri defaultu (EAD) njihove grupe povezanih lica. Pojedinačna rezerviranja za rizike predstavljaju ispravku vrijednosti imovine za iznos za koji se očekuje da se neće moći naplatiti u ugovorenom roku dospijeca. Iznos gubitka za koji se koriguje preostala izloženost je rezultat bruto izloženosti (bilansno i/ili vanbilansno) umanjene za očekivane buduće novčane tokove diskontovane na sadašnju vrijednost. Gubitak od umanjenja vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortizovanom trošku će se računati kao razlika knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi. Stage3CI/STAGE3II predstavlja mjeru rizika za identifikovane gubitke (neizvršenje obaveze plaćanja) i može se uvijek alocirati na pojedinačnu partiju.

4.2. Oporezivanje

Banka formira poresku obavezu u skladu s poreskim zakonima Republike Srpske. Poreska prijava podložna je odobravanju od strane poreskih vlasti koje imaju pravo naknadno pregledati poslovne knjige poreskog obveznika. Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznjetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od završetka poslovne godine u kojoj je obaveza nastala.

4.3. Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena da vrši inspekcije poslovanja Banke i zahtijeva izmjene knjigovodstvene vrijednosti imovine, obaveza i kapitala, u skladu sa odgovarajućom regulativom.

4.4. Sudski sporovi

Banka sprovodi pojedinačnu procjenu svih pasivnih sudskih sporova i određuje iznos rezerviranja na osnovu profesionalnih pravnih savjeta.

Kao što je navedeno u napomeni 28, Banka je rezervirala 2.568 hiljada BAM za sudske sporove (2018: 1.863 hiljada BAM), što rukovodstvo procjenjuje dovoljnim. U toku 2019. godine broj sporova je dodatno smanjen, što je rezultat aktivnosti Banke na upravljanju ovim pravnim rizikom (adekvatna sudska odbrana, sporazumno rješavanje spornih situacija gdje je moguće itd.).

4.5. Stečena materijalna imovina

Banka povremeno preuzima nekretnine u zamjenu za podmirivanje svojih potraživanja po zajmovima i avansima. Takve nekretnine priznaju se po neto nadoknadivoj vrijednosti zavisnog potraživanja po kreditima i potraživanjima ili po trenutnoj fer vrijednosti navedene imovine umanjenoj za troškove prodaje, u zavisnosti od toga koja je niža. Dobici i gubici od prodaje se priznaju u izvještaju o dobitku ili gubitku.

4.6. Otpremnine

Troškovi za dugoročna rezerviranja koja se odnose na buduće odlive za otpremnine kod odlaska zaposlenih u penziju, formiraju se na bazi aktuarskog obračuna u skladu sa MRS 19. Za ovaj obračun Banka angažuje ovlaštenog aktuaru koji vrši obračun na bazi podataka iz kadrovske evidencije Banke prema predviđenom vremenu penzionisanja zaposlenih. Sadašnja vrijednost buduće obaveze izračunava se primjenom diskontne kamatne stope. Ova rezerviranja se upotrebljavaju isključivo za pokrivanje troškova za koja su i formirana. Na kraju svake poslovne godine Banka provjeri realnu vrijednost ovih rezerviranja. Ukoliko se procijeni da su rezerviranja veća/manja od procijenjenog iznosa, razlika će se odraziti kroz prihod ili rashod osim u slučaju kada je promjena posljedica aktuarskih pretpostavki, pa se ta promjena evidentira u kapitalu u okviru aktuarskih gubitaka ili dobitaka.

Ovlašteni aktuar je u decembru 2018. godine izvršio novi obračun rezerviranja u skladu sa MRS 19 sa stanjem na dan 31. decembra 2018. godine. Prema novom obračunu, Banka je knjžila smanjenje ranije obračunatih rezerviranja u korist aktuarskih dobitaka u okviru kapitala. Procjena kratkoročnih rezerviranja za neiskorištene godišnje odmora vrši se prema broju dana neiskorištenih godišnjih odmora na dan izvještaja o finansijskom položaju i prosječnoj mjesečnoj bruto plati po zaposlenom.

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE I PRETPOSTAVKE (nastavak)

4.7. Umanjenje vrijednosti sredstava kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Banka utvrđuje da su ulaganja u hartije od vrijednosti umanjena kada je došlo do značajnog dužeg opadanja fer vrijednosti ispod njihove cijene. Utvrđivanje značenja značajnog i produženog opadanja zahtijeva procjenu. Prilikom vršenja te procjene, Banka, između ostalih faktora, procjenjuje i normalnu promjenljivost cijena akcija.

Pored toga, umanjenje vrijednosti može biti primjereno kada postoje dokazi opadanja finansijskog zdravlja ulagača, uspjeha industrije ili sektora, promjena u tehnologiji, i operativnih i finansirajućih gotovinskih tokova.

4.8. Fer vrijednost nekretnina i investicionih nekretnina

Fer vrijednost nekretnina i investicionih nekretnina se procjenjuje na osnovu tržišne vrijednosti slične imovine na sličnim lokacijama, od strane sertifikovanih procjenitelja na redovnoj osnovi. Fer vrijednost je određena putem metode kapitalizacije dobiti (metode kapitalizacije) uzimajući u obzir stvarni ili moguće ostvarivi godišnji prihod od procjenjivane nekretnine, koji se potom stavi u odnos sa vrijednošću investicije. Stvarni godišnji prihod se umanjuje za troškove održavanja, amortizacije, poreza i rizika od izostanka najamnine ili neizdavanja nekretnine u zakup. Specifični faktori koji su korišteni u procjeni su oni za tržište Bosne i Hercegovine.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA

Segmenti prepoznati za potrebe izvještavanja po segmentima u skladu sa MSFI 8 uključuju sljedeće:

- poslovanje sa retail segmentom-Retail, u okviru kojeg se prepoznaju dva podsegmenta i to:
 - podsegment fizičkih lica (PI),
 - micro podsegment,
- poslovanje sa korporativnim segmentom (Corporate, u okviru kojeg se prepoznaju tri podsegmenta i to: small, medium, large),
- poslovanje sa segmentom javnih preduzeća - Public,
- Riznica.

Budući da Banka većinom posluje u Bosni i Hercegovini, ne prikazuju se sekundarni (geografski) segmenti.

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

Tabele u nastavku prikazuje ukupnu analizu izvještaja o dobitku i gubitku:

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja završila 31. decembra 2019.						
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	22.646	6.739	1.625	731	2	31.743
Ostali kamatni prihod	-	10	-	-	-	10
Rashodi po osnovu kamata	(4.547)	(556)	(513)	(1.102)	-	(6.718)
Neto prihod od kamata	18.099	6.193	1.112	(371)	2	25.035
Prihodi po osnovu naknada i provizija	13.137	2.495	141	-	-	15.773
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(2.861)	(363)	(26)	(3)	-	(3.253)
Neto prihod od naknada i provizija	10.276	2.132	115	(3)	-	12.520
Neto rezultat finansijskih instrumenata	-	-	39	278	-	317
Ostali operativni prihod	-	-	-	-	2.367	2.367
Ostali operativni rashod	-	-	-	-	(4.637)	(4.637)
Operativni prihod	28.375	8.325	1.266	(96)	(2.268)	35.602
Troškovi zaposlenih	(8.823)	(1.659)	(205)	(192)	(1.293)	(12.172)
Amortizacija	(2.619)	(492)	(61)	(57)	(384)	(3.613)
Ostali administrativni troškovi	(9.113)	(1.713)	(211)	(198)	(1.335)	(12.570)
Operativni rashodi	(20.555)	(3.864)	(477)	(447)	(3.012)	(28.355)
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik	7.820	4.461	789	(543)	(5.280)	7.247
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	(3.601)	826	1.447	785	-	(543)
Operativni rezultat prije Poreza	4.219	5.287	2.236	242	(5.280)	6.704
Porez na dobit	-	-	-	-	16	16
Neto rezultat	4.219	5.287	2.236	242	(5.264)	6.720

5. IZVJEŠTAVANJE PO SEGMENTIMA (nastavak)

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
Za godinu koja završila 31. decembra 2018.						
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	22.968	6.960	2.163	287	(93)	32.285
Ostali kamatni prihod	-	10	-	-	-	10
Rashodi po osnovu kamata	(4.676)	(609)	(953)	(813)	-	(7.051)
Neto prihod od kamata	18.292	6.361	1.210	(526)	(93)	25.244
Prihodi po osnovu naknada i provizija	12.634	2.443	148	-	-	15.225
Rashodi po osnovu naknada i provizija	(2.190)	(620)	(25)	-	-	(2.835)
Neto prihod od naknada i provizija	10.444	1.823	123	-	-	12.390
Neto rezultat finansijskih instrumenata	-	-	-	91	-	91
Ostali operativni prihod	-	-	-	-	2.819	2.819
Ostali operativni rashod	-	-	-	-	(3.699)	(3.699)
Operativni prihod	28.736	8.184	1.333	(435)	(973)	36.845
Troškovi zaposlenih	(9.097)	(1.671)	(212)	(212)	(1.447)	(12.639)
Amortizacija	(1.816)	(333)	(42)	(42)	(289)	(2.522)
Ostali administrativni troškovi	(9.607)	(1.764)	(225)	(223)	(1.528)	(13.347)
Operativni rashodi	(20.520)	(3.768)	(479)	(477)	(3.264)	(28.508)
Operativni rezultat prije rezervisanja za kreditni rizik	8.216	4.416	854	(912)	(4.237)	8.337
Rezervisanje za potencijalne gubitke, ugovorene obaveze i otpise	(8.105)	1.710	1.299	-	37	(5.059)
Operativni rezultat prije Poreza	111	6.126	2.153	(912)	(4.200)	3.278
Porez na dobit	-	-	-	-	7	7
Neto rezultat	111	6.126	2.153	(912)	(4.193)	3.285

Tabela u nastavku prikazuje ukupnu imovinu i obaveze po segmentima za Banku:

	RET	COR	PUB	RIZ	OST	Ukupno
31. decembar 2019. godine						
Ukupna imovina	310.362	225.807	58.334	247.674	-	842.177
Ukupne obaveze	439.248	117.541	63.189	60.998	-	680.976
31. decembar 2018. godine						
Ukupna imovina	293.238	183.757	50.119	268.549	-	795.663
Ukupne obaveze	426.503	125.776	72.544	16.379	-	641.202

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA

Strategija sistema upravljanja rizicima u Banci jeste održavanje stabilnog poslovanja u budućnosti. Banka i Banka imaju model upravljanja internim rizicima. Najvažnija sredstva i metode korištene u modelu za upravljanje internim rizicima su: interni sistem procjene kredita (za preduzeća, stanovništvo i banke), kolaterali, interni pokazatelji u pogledu rezervisanja/nenaplativih dugovanja itd. Upotreba sredstava za upravljanje rizicima ima veliki uticaj na kvalitet imovine, strukturu likvidnosti, efikasnost, omjere i pravovremena upozorenja, te umanjuju izloženost Banke svim vrstama rizika.

Banka i Banka su izložene sljedećim najvažnijim vrstama rizika: kreditni rizik, tržišni rizik, rizik likvidnosti, operativni rizici.

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom

Banka je izložena kreditnom riziku, koji predstavlja rizik nemogućnosti naplate kredita i drugih potraživanja sa pripadajućim kamatama u ugovorenim rokovima.

Banka upravlja kreditnim rizikom redovnom analizom kreditne sposobnosti postojećih i potencijalnih zajmoprimaca da otplate svoje obaveze po glavnici i kamatama, te promjenama granice zaduženosti tamo gdje je to neophodno. To se vrši u skladu sa postavljenim procedurama za odobravanje kredita, dodatna zaduživanja, aktivnosti ulaganja, te pretpostavkama za potencijalne vanbilansne obaveze. Pored toga, svojom izloženošću kreditnom riziku Banka dodatno upravlja i svođenjem na najmanju moguću mjeru svih oblika rizika vezanih za kvalitet, koncentraciju, obezbjeđenje naplate, dospjeće i valutu.

Banka ima oformljene posebne organizacione jedinice zadužene za upravljanje, kontrolu kreditnog rizika kao i naplatu problematičnih potraživanja shodno organizacionoj šemi korištenoj unutar Addiko grupe. Takođe, Banka odobrava kredite u skladu sa definisanim procesom odobrenja kredita, a na osnovu kreditne sposobnosti dužnika odnosno isključivo na osnovu procjene njegovog održivog novčanog toka, kao primarnog izvora povrata kredita.

Za sve plasmane postoji više nivoa ovlašćenja za odobravanje plasmana, od kojih je najviši Nadzorni odbor Banke. Kreditne odluke se donose, odnosno nosilac nadležnosti se određuje na osnovu ukupne obaveze/limita grupe povezanih lica.

6.1.1 Upravljanje problematičnim plasmanima

Upravljanje problematičnim plasmanima je organizovano kroz rad Odjela upravljanja rizikom, te 2 tima unutar odjela: Tim za restrukturiranje i korporativno praćenje koji je nadležan za poslovanje sa pravnim licima, segmenti COR (corporate) i PUB (javna preduzeća) i Tim naplate za retail segment (fizička lica i preduzetnici).

Pod problematičnim plasmanima sastatusom NPL (non - performing loans) podrazumijevaju se plasmani koji su u kašnjenju preko 90 dana (materijalno značajno kašnjenje podrazumijeva da su dospjele obaveze veće od 2,5% ukupne izloženosti i da je kašnjenje od ulaska u materijalno značajno kašnjenje veće od 90 dana) ili koji imaju iskazane probleme u poslovanju, a koji ukazuju da klijent neće moći da servisira svoje obaveze iz tekućeg poslovanja i da je rizik od neplaćanja evidentan, te rizikom vođene restrukture kredita. Po lokalnoj kategorizaciji to su plasmani u C, D i E kategoriji ili finansijska aktiva umanjena za kreditne gubitke u skladu sa MRS 9 (NPL plasmani) sa internim rejtingom 5A ili lošijim. Plasmani u kategoriji internog rejtinga u rasponu 4A i 4E (Status WL) se dodatno prate uz aktivno učešće Odjela upravljanja rizikom u cilju minimiziranja potencijalnih gubitaka kroz aktivno kreiranje strategije sprečavanja prelaska klijenta u default.

Tim za restrukturu i korporativno praćenje nadležan je za sve klijente sa segmentacijom COR i PUB (i svim njihovim povezanim licima) sa statusom kašnjenja preko 90 dana, rejtinga 5A i lošiji, lokalne klasifikacije C, D i E kategorije, a prenos klijenata iz Tržišta radi se odmah po sticanju ovih uslova. Prije prenosa klijenta u Odjel upravljanja rizikom/Tim za restrukturiranje i korporativno praćenje, Tržište radi kreditni pregled sa Protokolom o prenosu klijenta, odobrenje prenosa je u nadležnosti kreditnih odbora. Dodatno, Odjel upravljanja rizikom ima pravo povlačenja i drugih klijenata koji imaju rejting bolji od 5A u svim slučajevima u kojima Odjel procijeni da bi moglo doći do pogoršanja kreditnog rizika. Praćenje kreditnog portfolia klijenata sa rejtingom 4 vrši se putem Odbora za nadgledanje koji redovno mjesečno razmatra klijente na Watch listi, te predlaže mjere za otklanjanje i umanjivanje rizika u cilju sprečavanja prelaska klijenata u NPL.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1 Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.1. Upravljanje problematičnim plasmanima (nastavak)

Prilikom identifikacije klijenta kao „NPL“ klijenta, Odjel upravljanja rizikom/Tim za restrukturiranje i korporativno praćenje preuzima odgovornost i nadležnost za cijelu grupu klijenata i odgovoran je za definisanje strategije naplate na nivou grupe klijenata.

Prenos klijenata u navedeni odjel se radi na nivou grupe povezanih lica, a svi članovi jedne grupe dobijaju rejting najlošijeg člana grupe. U izuzetnim slučajevima, odjel može preuzeti samo određenog člana grupe, ili dodijeliti različit rejting članovima grupe, a što mora biti posebno obrazloženo, dokumentovano i odobreno od nadležnih organa.

Nakon preuzimanja predmeta, Odjel upravljanja rizikom dobija funkcije i Tržišta i Underwriting-a, nadležan je za obradu klijenata, monitoring istih, predlaganje načina rješavanja i mogućnosti naplate potraživanja prema nadležnom kreditnom odboru, izračun kreditnog rizika na nivou partije/klijenta po lokalnoj regulativi i MSFI/MRS, pribavljanje validnih procjena kolaterala, korekcije rejtinga, vrši procjenu i predlaganje formiranja visine individualno procijenjenih rezervisanja (tzv. SRP Stage 3), te naplatu potraživanja svim raspoloživim pravnim sredstvima.

Za sve klijente Odjela upravljanja rizikom/Tim za restrukturiranje i korporativno praćenje, obavezan je monitoring svakih šest mjeseci u vidu kreditnog izvještaja, koji ide na odobrenje u skladu sa nadležnostima kreditnih odbora.

Tim za restrukturiranje i korporativno praćenje je dio organizacione jedinice Odjela upravljanja rizikom u koji su objedinjeni poslovi rane procjene rizika, restrukturiranja i praćenje poslova prinudne naplate.

Tim naplate, koji je sastavni dio Odjela upravljanja rizikom, je nadležan za Retail klijente koji su u kašnjenju 1 dan i više i koji imaju dospjeli dug klijenti fizičke osobe (FO) - 10 EUR (protuvrijednost u lokalnoj valuti), mikro klijenti - 25 EUR (protuvrijednost u lokalnoj valuti).

Tim naplate "pokriva" sve aktivnosti naplate, počevši od klijentovog 1. dana dospjeća potraživanja, te uključuje i kasne etape (90+, 180+), sve pravne procedure (uključujući i izvršenje), povrat imovine i ponovnu prodaju.

Proces naplate u segmentu Retaila obuhvata cjelokupni proces naplate po svim partijama u kašnjenju, a dijeli se na:

- Ranu naplatu (Oporavak) - dok je klijent u kategoriji s manje od 90 dana kašnjenja, smatra se da se može oporaviti, te se sve aktivnosti uključujući i aktivnosti restrukturiranja usmjeravaju upravo na oporavak klijenta i njegovo vraćanje u status urednih klijenata.
- Kasnu naplatu (Napлата duga) - nakon što broj dana kašnjenja po odnosnoj partiji, odnosno klijentu poraste na više od 90 dana, oporavak klijenta se više ne smatra mogućim, te se shodno tome, naglasak prebacuje na smanjenje gubitka na najmanju moguću mjeru.

Rana naplata podrazumijeva prvu i najvažniju fazu naplate. Strategija počiva na ranom i konzistentnom kontaktu s klijentima. Sama procedura rane naplate podrazumijeva kombinaciju akcija kako bi potakli dužnika da plati odmah nakon datuma dospjeća: telefonsko pozivanje klijenata, slanje SMS poruka, pisane opomene, aktivacija instrumenata osiguranja, pregovore i pronalaženje najboljeg rešenja u zajedničkom interesu Banke i klijenta. Putem provođenja aktivnosti restrukturiranja ima se za cilj prevenciju nove nekvalitetne aktive i doprinijeti održavanju kvalitete portfolia.

Pristup kasne naplate ima za cilj pružiti poticaje i omogućiti pravovremeno rješavanje problematičnih kredita i uspostaviti sistem koji će spriječiti nakupljanje nekvalitetnih kredita te se temelji na sljedećim osnovnim načelima: više namirenja (debt settlement), dobrovoljna prodaja imovine se preferira u odnosu na sticanje imovine, izbjegavanje sudskih postupaka za manja potraživanja, potpuna eksternalizacija neosiguranih potraživanja i minimalno ili idealno bez pokretanja sudskih postupaka naplate, optimiziranje korištenja resursa - fokusiranje na potraživanja s najvećim mogućim oporavkom, osiguranje ravnoteže između troškova naplate i neto sadašnje vrijednosti naplaćenog iznosa, čišćenje starog NPL portfolia, prodaja imovine stečene u postupcima naplate putem internih bančnih resursa, Samostalni specijalist za prodaju koletarala i ovlaštene agencije za prodaju nekretnina.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.2. Maksimalna izloženost kreditnom riziku

Tabela u nastavku prikazuje maksimalnu izloženost Banke riziku po stavkama izvještaja o finansijskom položaju.

Finansijski instrumenti 31. decembar 2019. godine	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno		
	Izloženost	Rezervisanja S1 i S2	Neto	Izloženost	Rezervisanja S3	Neto	Izloženost	Rezervisanja	Neto
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke ¹⁾	77.935	(25)	77.910	-	-	-	77.935	(25)	77.910
Sredstva kod drugih banaka	43.630	(110)	43.520	-	-	-	43.630	(110)	43.520
Kredit i potraživanja	570.261	(14.235)	556.026	85.049	(73.643)	11.406	655.310	(87.878)	567.432
Kredit i potraživanja od klijenata	567.090	(14.202)	552.888	83.334	(72.016)	11.318	650.424	(86.218)	564.206
Ostala finansijska imovina	3.171	(33)	3.138	1.715	(1.627)	88	4.886	(1.660)	3.226
Investicije u hartije od vrijednosti ²⁾	61.979	(32)	61.947	-	-	-	61.979	(32)	61.947
Ukupno bilans	753.805	(14.402)	739.403	85.049	(73.643)	11.406	838.854	(88.045)	750.809
Vanbilans	119.350	(771)	118.579	123	(82)	41	119.473	(853)	118.620
Ukupna izloženost kreditnom riziku	873.155	(15.173)	857.982	85.172	(73.725)	11.447	958.327	(88.898)	869.429

Finansijski instrumenti 31. decembar 2018. godine	Prihodujući			Neprihodujući			Ukupno		
	Izloženost	Rezervisanja S1 i S2	Neto	Izloženost	Rezervisanja S3	Neto	Izloženost	Rezervisanja	Neto
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke ¹⁾	104.891	(734)	104.157	-	-	-	104.891	(734)	104.157
Sredstva kod drugih banaka	58.568	(121)	58.447	-	-	-	58.568	(121)	58.447
Kredit i potraživanja	510.127	(14.269)	495.858	89.926	(76.106)	13.820	600.053	(90.375)	509.678
Kredit i potraživanja od klijenata	507.320	(14.214)	493.106	88.682	(74.892)	13.790	596.002	(89.106)	506.896
Ostala finansijska imovina	2.807	(55)	2.752	1.244	(1.214)	30	4.051	(1.269)	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti ²⁾	55.017	(118)	54.899	-	-	-	55.017	(118)	54.899
Ukupno bilans	728.603	(15.242)	713.361	89.926	(76.106)	13.820	818.529	(91.348)	727.181
Vanbilans	114.208	(1.025)	113.183	221	(149)	72	114.429	(1.174)	113.255
Ukupna izloženost kreditnom riziku	842.811	(16.267)	826.544	90.147	(76.255)	13.892	932.958	(92.522)	840.436

1) Pozicija ne uključuje gotovinu u iznosu od 25.789 hiljada BAM.

2) Pozicija ne uključuje vlasničke hartije od vrijednosti u iznosu od 229 hiljada BAM.

Maksimalna izloženost iskazana je bez umanjena za vrijednost instrumenata osiguranja naplate.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.2. Sistem rangiranja

Sistem rangiranja u Banci se prezentuje u skladu sa internom skalom Addiko grupe (pet rejting klasa i po pet nivoa u okviru svake klase). Putem internih rejtinga se iskazuje vjerovatnoća neplaćanja („probability of default“) određenog klijenta kome je dodijeljen određeni rejting sa interne rejting skale Addiko grupe kako slijedi:

- Rejting klasa 1 (rejtinzi 1A-1E) koja obuhvata klijente od najbolje do vrlo dobre kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 2 (rejtinzi 2A-2E) koja obuhvata klijente od dobre do umjerene kreditne sposobnosti
- Rejting klasa 3 (rejtinzi od 3A-3E) koja obuhvata klijente od prihvatljive do nedovoljne kreditne sposobnosti;
- Rejting klasa 4 (rejtinzi od 4A-4E) koja obuhvata klijente pod mjerama nadgledanja usljed kratkoročnih ili dugoročnih indikatora otežanog poslovanja prisutnih kod određenog klijenta ili unutar određene industrijske grane;
- Rejting klasa 5 (rejtinzi od 5A-5E) koja obuhvata klijente kod kojih postoji značajno kašnjenje u plaćanju obaveza odnosno značajna sumnja u kreditnu sposobnost klijenta.

Izloženost Banke kreditnom riziku po osnovu kredita i potraživanja od klijenata i banaka i sredstava kod drugih banaka, po kategorijama, data je u nastavku:

31. decembar 2019.				
	Izloženost	Rezervisanja S1 i S2	Rezervisanja S3	Neto
Bez rejtinga	1.349	(16)	(16)	1.317
1A-1E	137.945	(195)	-	137.750
2A-2E	261.412	(1.369)	(32)	260.011
3A-3E	170.157	(2.997)	(103)	167.057
4A-4E	40.721	(9.733)	(631)	30.357
5A-5E	82.470	(2)	(71.234)	11.234
Ukupno	694.054	(14.312)	(72.016)	607.726

31. decembar 2018.				
	Izloženost	Rezervisanja S1 i S2	Rezervisanja S3	Neto
Bez rejtinga	2.708	(72)	(151)	2.485
1A-1E	156.291	(818)	-	155.473
2A-2E	219.315	(2.719)	(11)	216.585
3A-3E	147.855	(4.325)	(40)	143.490
4A-4E	40.592	(6.384)	(532)	33.676
5A-5E	87.809	(17)	(74.158)	13.634
Ukupno	654.570	(14.335)	(74.892)	565.343

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.3. Krediti i potraživanja od klijenata: analiza po učinku

	2019.	2018.
Nedospjeli neumanjeni	565.094	504.722
Dospjeli neumanjeni	1.996	2.598
Umanjene vrijednosti	83.334	88.682
Bruto	650.424	596.002
Rezervisanja S3	(72.016)	(74.892)
Rezervisanja S1 i S2	(14.202)	(14.214)
Neto	564.206	506.896

Nedospjeli krediti neumanjene vrijednosti

Nedospjeli neumanjeni krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Javni sektor	16.554	26.137
Nebankarske finansijske institucije	14.433	15.880
Preduzeća	215.450	162.703
Preduzetnici	9.809	11.057
Stanovništvo	308.720	288.786
Ostalo	128	159
	565.094	504.722

Dospjeli krediti, neumanjene vrijednosti

Dospjeli neumanjeni (neobezvrijeđeni) krediti i potraživanja po sektorskoj strukturi i danima kašnjenja mogu se prikazati kako slijedi:

31. decembar 2019.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Javni sektor	-	-	-	-	-	-
Nebankarske finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Preduzeća	1	-	-	-	-	1
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-
Stanovništvo	1.520	361	114	-	-	1.995
Ostalo	-	-	-	-	-	-
	1.521	361	114	-	-	1.996

31. decembar 2018.	do 30 dana	od 30 do 60 dana	od 60 do 90 dana	od 90 do 180 dana	preko 180 dana	Ukupno
Javni sektor	-	-	-	-	-	-
Nebankarske finansijske institucije	-	-	-	-	-	-
Preduzeća	73	-	-	-	-	73
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-
Stanovništvo	1.983	298	244	-	-	2.525
Ostalo	-	-	-	-	-	-
	2.056	298	244	-	-	2.598

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.3. Krediti i potraživanja od klijenata: analiza po učinku (nastavak)

Kreditni umanjene vrijednosti

Kreditni umanjene vrijednosti zajedno sa fer vrijednosti povezanih kolaterala koje Banka drži kao sredstva osiguranja, mogu se prikazati kako slijedi:

	Javni sektor	Nebankarske finansijske institucije	Preduzeća	Preduzetnici	Stanovništvo	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2019.							
Izloženost	4.337	-	7.343	504	71.145	5	83.334
Rezervisanja Stage 3	(1.289)	-	(5.500)	(461)	(64.761)	(5)	(72.016)
Neto	3.048	-	1.843	43	6.384	-	11.318
Fer vrijednost kolaterala	2.096	-	3.857	154	23.778	-	29.885

	Javni sektor	Nebankarske finansijske institucije	Preduzeća	Preduzetnici	Stanovništvo	Ostalo	Ukupno
31. decembar 2018.							
Izloženost	4.886	-	12.154	525	71.112	5	88.682
Rezervisanja Stage 3	(1.674)	-	(9.589)	(474)	(63.152)	(3)	(74.892)
Neto	3.212	-	2.565	51	7.960	2	13.790
Fer vrijednost kolaterala	2.057	-	5.203	184	27.579	-	35.023

6.1.4. Reprogramirana i restrukturirana potraživanja

Reprogram predstavlja plasman koji je refinansiran, reprogramiran ili na neki drugi način konvertovan, odnosno plasman kod kojeg su, zbog korisnikovih promijenjenih uslova i otplatnih sposobnosti, odnosno zbog njegove nemogućnosti otplate prema inicijalno ugovorenom planu ili zbog izmijenjene (na niže) tekuće tržišne stope, ranije ugovoreni rokovi (rok ili otplatni plan) i/ili drugi uslovi naknadno promijenjeni da bi se dužniku omogućilo lakše (a za sebe sigurnije) servisiranje duga. Pregled restrukturiranih i refinansiranih kredita na dan 31. decembra 2019. i 2018. godine dat je u nastavku:

	Broj ponovo ugovorenih kredita	Vrijednost
31. decembar 2019. godine		
Pravna lica	-	-
Fizička lica i preduzetnici	24	985
Ukupno	24	985
31. decembar 2018. godine		
Pravna lica	-	-
Fizička lica i preduzetnici	62	1.330
Ukupno	62	1.330

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.1. Upravljanje kreditnim rizikom (nastavak)

6.1.5. Granska koncentracija

Analiza finansijske imovine izložene kreditnom riziku Banke po industrijskim sektorima na bruto i neto principu (umanjeno za rezervisanja) je prikazana u sljedećoj tabeli:

	Iznos	%	Iznos	%
Stanovništvo	395.147	47,0%	376.318	45,9%
Trgovina	47.900	5,7%	58.067	7,1%
Rudarstvo i industrija	77.830	9,2%	70.105	8,5%
Usluge, turizam i ugostiteljstvo	11.907	1,4%	3.819	0,5%
Transport i komunikacije	11.637	1,4%	4.179	0,5%
Trgovina nekretninama	409	0,0%	2.283	0,3%
Poljoprivreda, šumarstvo i ribolov	3.819	0,5%	3.840	0,5%
Građevinarstvo	28.587	3,4%	6.613	0,8%
Finansijske institucije	169.125	20,1%	220.590	26,9%
Energetika	34.965	4,2%	22.048	2,7%
Administracija i druge javne usluge	52.806	6,3%	46.958	5,7%
Ostalo	6.541	0,8%	5.155	0,6%
Ispravka vrijednosti	<u>(88.013)</u>		<u>(91.230)</u>	
Naplaćena neprihodovana naknada	<u>(1.851)</u>		<u>(1.564)</u>	
	<u>750.809</u>		<u>727.181</u>	

Tabela ne uključuje gotovinu u iznosu od 48.098 hiljada BAM i vlasničke hartije od vrijednosti u iznosu 229 hiljada BAM (2018: 25.789 hiljada BAM i 229 hiljada BAM).

6.1.6. Vanbilansne stavke

Iznosi ugovorenih iznosa finansijskih obaveza Banke iz vanbilansa kojima se obavezala na kreditiranje komitenata su prikazani u tabeli ispod:

	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
Na dan 31. decembra 2019.				
Neopozive obaveze po kreditima	23.008	36.204	17.578	76.790
Plative, činidbene garancije i akreditivi	7.255	37.174	695	45.124
	<u>30.263</u>	<u>73.378</u>	<u>18.273</u>	<u>121.914</u>
Na dan 31. decembra 2018.				
Neopozive obaveze po kreditima	25.710	28.899	16.975	71.584
Plative, činidbene garancije i akreditivi	10.517	31.332	996	42.845
	<u>36.227</u>	<u>60.231</u>	<u>17.971</u>	<u>114.429</u>

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.2. Tržišni rizik

Banka je izložena tržišnom riziku koji predstavlja rizik da će dolaziti do promjena fer vrijednosti budućih novčanih tokova finansijskog instrumenta usljed promjena cijena na tržištu. Tržišni rizik proizilazi iz otvorenih pozicija kamatne stope, inostrane valute i kapitalnih proizvoda, koji su svi izloženi opštim i specifičnim tržišnim kretanjima i promjenama u nivou promjenjivosti tržišnih stopa i cijena kao što su kamatne stope, kurs stranih valuta i cijena kapitala.

Opšti zahtjevi

Banka razvija svoju strategiju tržišnog rizika na osnovu strateških rasprava između odgovornih odjeljenja Riznice i Kontrole rizika. Odluke o kombinovanim poslovnim i strategijama rizika donosi Odbor za upravljanje aktivom i pasivom (ALCO).

Kao sastavni dio dnevnog izvještavanja, Uprava prima podatke o rizičnosti vrijednosti (value-at-risk, VaR) i poslovanju vezanom za prodajne transakcije na dnevnoj osnovi, te podatke o bankarskim ulaganjima i upravljanju tržišnim rizikom na sedmičnoj osnovi. Takođe postoji dnevni izvještaj Upravi u kojem se podnose ključni podaci o riziku i poslovanju podružnica. U ovim izvještajima, rizičnost vrijednosti na nivou filijale se upoređuje sa definisanim limitima. Prekoračenja limita pokreću definisane procese eskalacije na nivou Uprave.

Mjerenje rizika

Osnovni alat koji se koristi za mjerenje i kontrolu izloženosti tržišnom riziku unutar portfolia za trgovanje Banke je Value-at-Risk („VaR“). VaR trgovačkog portfolia je procijenjeni gubitak koji proizilazi iz portfolia tokom određenog perioda (period držanja) zbog nepovoljnih kretanja uz definisanu vjerovatnost (nivo pouzdanosti). Model procjene rizika računa VaR za period držanja od jednog dana uzimajući u obzir 250 istorijskih scenarija te uz nivo pouzdanosti od 99%. Korištenje 99%-tnog nivoa pouzdanosti znači da se dnevni gubici iznad iznosa VaR-a u prosjeku neće dogoditi više od jednom unutar perioda od 100 dana.

Banka koristi VaR za mjerenje sljedećih tržišnih rizika:

- opšti kamatni rizik u knjizi banke;
- rizik promjene kursa strane valute na nivou izvještaja o finansijskom položaju (knjiga trgovanja i knjiga banke);
- rizik vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira u knjizi trgovanja;
- rizik kreditne marže.

VaR Banke prema vrstama rizika za 2019. i 2018. iznosi (u hiljadama BAM):

	Minimum	Maksimum	Mjesečni prosjek	31. decembar
2019.				
Kamatni rizik	62	141	103	141
Valutni rizik	2	16	10	10
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditne marže	18	122	60	18
Ukupno	82	279	173	169
2018.				
Kamatni rizik	40	106	89	40
Valutni rizik	3	16	7	16
Cjenovni rizik	-	-	-	-
Rizik kreditne marže	-	68	6	68
Ukupno	43	190	102	124

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.3. Devizni rizik

Devizni rizik predstavlja izloženost Banke mogućem uticaju promjena deviznih kurseva i opasnost da nepovoljne promjene rezultuju gubicima u BAM (domaćoj valuti). Nivo rizika predstavlja funkciju visine i dužine trajanja izloženosti Banke mogućim promjenama deviznih kurseva, i zavisi od visine zaduženja u inostranstvu i stepena devizne usklađenosti aktive i pasive bilansa i vanbilansa, tj. stepena usklađenosti njenih deviznih tokova.

Izloženost deviznom riziku proizlazi iz kreditnih, depozitnih, investicionih aktivnosti i aktivnosti trgovanja. Kontroliše se dnevno prema zakonskim i interno utvrđenim limitima po pojedinim valutama, te za aktivnu i pasivu denominiranu u stranim valutama. Tokom godine otvorene devizne pozicije održavale su se u okviru limita propisanih Odlukama Agencije za bankarstvo Republike Srpske i u okviru internih limita utvrđenih prema metodologiji Addiko grupe. Devizna usklađenost finansijske aktive i finansijske pasive održava se kroz aktivnosti kupoprodaje svih valuta, ugovaranje depozita sa valutnom klauzulom i praćenjem odobravanja kredita sa ugovorenom valutnom klauzulom. Aktivnosti i odgovornosti za upravljanje deviznim rizikom utvrđene su Programom, politikama i procedurama za upravljanje deviznim rizikom.

Analiza osjetljivosti

Tabela u nastavku prikazuje valute u kojima je Banka imala značajnu izloženost na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine. Valuta EUR nije razmatrana s obzirom da je kurs BAM vezan za kurs evra.

Valuta	Otvorena devizna pozicija 31.12.2019.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%	Otvorena devizna pozicija 31.12.2018.	Povećanje 10%	Smanjenje 10%
USD	1.301	227	(227)	1.720	294	(294)
CHF	643	116	(116)	9	2	(2)

Otvorena pozicija u stranoj valuti predstavlja neto izloženost u stranoj valuti. Analiza pokazuje uticaj razumno mogućih promjena kurseva stranih valuta u odnosu na BAM te njihov uticaj na dobitak i gubitak, dok se sve ostale varijable ne mijenjaju. Negativni iznosi prikazani u tabeli odražavaju moguće neto smanjenje dobiti, dok pozitivni iznosi odražavaju moguće neto povećanje dobiti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.3. Devizni rizik (nastavak)

Kredit i depoziti plasirani u BAM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

Banka je imala sljedeću deviznu poziciju:

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Devizni podbilans	BAM podbilans	Ukupno
31. decembar 2019. godine							
IMOVINA							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	-	-	-	24.051	24.051	101.957	126.008
Sredstva kod drugih banaka	(25)	6.992	-	36.553	43.520	-	43.520
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-	1	1
Kredit i potraživanja	318.522	(19)	89.800	17	408.320	159.112	567.432
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	317.158	-	89.800	17	406.975	157.231	564.206
Ostala finansijska aktiva	1.364	(19)	-	-	1.345	1.881	3.226
Investicije u hartije od vrijednosti	61.965	-	-	-	61.965	211	62.176
Učešća	-	-	-	-	-	-	-
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	28.174	28.174
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	-	-	25.673	25.673
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	2.501	2.501
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	6.561	6.561
Poreska imovina	-	-	-	-	-	1.424	1.424
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	1.424	1.424
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Imovina namjenjena prodaji	-	-	-	-	-	592	592
Ostala aktiva	361	32	-	-	393	5.896	6.289
Ukupna aktiva	380.823	7.005	89.800	60.621	538.249	303.927	842.177
OBAVEZE							
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	3	3
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	126.873	9.568	153.933	85.112	375.486	297.158	672.644
Depoziti banaka i finansijskih institucija	32.347	-	-	1	32.348	15.644	47.992
Depoziti komitenata	33.188	9.568	152.602	85.111	280.469	277.092	557.561
Obaveze po kreditima	56.196	-	-	-	56.196	-	56.196
Ostale finansijske obaveze	5.142	-	1.331	-	6.473	4.422	10.895
Subordinisane obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ostala rezervisanja	63	177	-	-	240	3.601	3.841
Poreske obaveze	-	-	-	-	-	440	440
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	440	440
Ostale obaveze	64	-	-	4	68	3.980	4.048
Ukupne obaveze	127.000	9.745	153.933	85.116	375.794	305.182	680.976
Neto devizna pozicija	253.823	(2.740)	(64.133)	(24.495)	162.455	(1.255)	161.201

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.3. Devizni rizik (nastavak)

	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Devizni podbilans	BAM podbilans	Ukupno
31. decembar 2018. godine							
IMOVINA							
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	9.067	554	585	1.092	11.298	118.648	129.946
Sredstva kod drugih banaka	42.636	11.034	2.460	2.317	58.447	-	58.447
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja	372.695	-	4.058	1	376.754	132.924	509.678
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	371.914	-	4.058	1	375.973	130.923	506.896
Ostala finansijska aktiva	781	-	-	-	781	2.001	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti	52.896	-	-	-	52.896	2.232	55.128
Nekretnine i oprema	-	-	-	-	-	29.080	29.080
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	-	-	26.679	26.679
Investicione nekretnine	-	-	-	-	-	2.401	2.401
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	5.874	5.874
Poreska imovina	-	-	-	-	-	1.395	1.395
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	-	-	1.395	1.395
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena prodaji	-	-	-	-	-	545	545
Ostala aktiva	263	-	-	-	263	5.307	5.570
Ukupna aktiva	477.557	11.588	7.103	3.410	499.658	296.005	795.663
OBAVEZE							
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	343.698	9.868	7.093	2.196	362.855	269.932	632.787
Depoziti banaka i finansijskih institucija	21.618	1	-	-	21.619	9.731	31.350
Depoziti komitenata	263.265	9.867	7.086	2.191	282.409	257.836	540.245
Obaveze po kreditima	52.512	-	-	-	52.512	-	52.512
Ostale finansijske obaveze	6.303	-	7	5	6.315	2.365	8.680
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Ostala rezervisanja	438	1	-	-	439	3.410	3.849
Poreske obaveze	-	-	-	-	-	582	582
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	-	-	582	582
Ostale obaveze	333	-	-	-	333	3.651	3.984
Ukupne obaveze	344.469	9.869	7.093	2.196	363.627	277.575	641.202
Neto devizna pozicija	133.088	1.719	10	1.214	136.031	18.430	154.461

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.4. Upravljanje rizikom kamatne stope

Rizik kamatne stope podrazumijeva opasnost da se smanje planirani ili očekivani prinosi kamatonosnih ili kamatno osjetljivih pozicija usljed promjene kamatnih stopa i/ili prinosa na tržištima novca i kapitala.

Rizici kamatnih stopa se javljaju kada se transakcije aktive ili pasive ne slažu prema sredstvima i/ili kapitalnim investicijama kod stopa podudarnosti i dospijeća. U slučaju viška fiksne kamatne stope na strani aktive, rastuće bi kamatne stope, na primjer, imale negativan uticaj na sadašnju vrijednost banke i/ili neto kamatni prihod. Do istih posljedica bi došlo u okviru kamatnih stopa u opadanju u slučaju viška fiksne kamatne stope na strani pasive.

Sljedeća tabela prikazuje osjetljivost trenutne vrijednosti portfolia osjetljivog na promjenu kamate na razumnu promjenu kamatnih stopa (paralelni pomak) uz konstantne sve ostale varijable. Iznosi su u hiljadama BAM.

	Promjene kamatne stope	Osjetljivost	Promjene kamatne stope	Osjetljivost
31. decembar 2019.				
BAM	+/-100 bp	6.510/(7.092)	+/-200 bp	12.494/(14.828)
EUR	+/-100 bp	(5.871)/6.339	+/-200 bp	(11.317)/13.204
CHF	+/-100 bp	(21)/22	+/-200 bp	(42)/45
USD	+/-100 bp	(1)/1	+/-200 bp	(2)/2
Ostalo	+/-100 bp	-/-	+/-200 bp	(1)/1
Ukupno		617/(730)		1.132/(1.576)
31. decembar 2018.				
BAM	+/-100 bp	2.180/(2.380)	+/-200 bp	4.181/(4.982)
EUR	+/-100 bp	(2.255)/2.534	+/-200 bp	(4.267)/5.391
CHF	+/-100 bp	(29)/30	+/-200 bp	(57)/62
USD	+/-100 bp	-/-	+/-200 bp	-/-
Ostalo	+/-100 bp	-/-	+/-200 bp	-/-
Ukupno		(104)/184		(143)/471

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti

Banka i Banka definišu rizik likvidnosti kao rizik nemogućnosti plaćanja dospjelih obaveza na vrijeme ili, u punom iznosu, ili u slučaju krize likvidnosti mogućnosti da se samo osigura refinansiranje po povišenim tržišnim cijenama, ili mogućnosti samo da se proda imovina sa popustom u odnosu na tržišnu cijenu.

Najvažniji cilj upravljanja i kontrole rizika likvidnosti je osigurati da Banka i Banka održavaju svoju sposobnost da izvrše plaćanja i preuzmu aktivnosti refinansiranja u bilo koje vrijeme.

Praćenje rizika likvidnosti se, s jedne strane, sprovodi na osnovu likvidnosti i "time to wall" ključnih pokazatelja (maksimalna likvidnost na duže vrijeme), pod normalnim i stresnim uslovima, te s druge strane, kroz integraciju strukturnih rizika likvidnosti u ukupnu kontrolu banke (podnošenje rizika).

Limiti za kratkoročnu likvidnost, kao i za ograničenje dugoročne strukturne likvidnosti postavljeni su, kako na nivou Banke tako i za pojedine filijale, a prate se stalno. Kako bi se osiguralo da se postojeći jaz likvidnosti može zatvoriti u bilo koje vrijeme kroz mobilizaciju likvidnih potencijala, granične vrijednosti su definisane za sve scenarije i ako se oni pređu, mjere moraju biti uvedene za smanjenje identifikovanih rizika likvidnosti.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti

Tabela u nastavku prikazuje analizu sredstava i obaveza Banke po njihovom dospijeću, a na osnovu preostalog vremenskog perioda od datuma bilansa do dogovorenog datuma plaćanja obaveza.

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
31. decembar 2019. godine					
IMOVINA					
Novčana sredstva i računi kod Centralne banke	126.008	-	-	-	126.008
Sredstva kod drugih banaka	43.520	-	-	-	43.520
Finansijska imovina za trgovanje	1	-	-	-	1
Kredit i potraživanja	21.717	32.626	121.731	391.358	567.432
Kredit i potraživanja od klijenata	18.577	32.626	121.731	391.272	564.206
Ostala finansijska imovina	3.140	-	-	86	3.226
Investicije u hartije od vrijednosti	62.171	-	-	5	62.176
Nekretnine i oprema	-	-	-	28.174	28.174
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	25.673	25.673
Investicione nekretnine	-	-	-	2.501	2.501
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	6.561	6.561
Poreska imovina	-	-	-	1.424	1.424
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	1.424	1.424
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Imovina namjenjena prodaji	-	-	592	-	592
Ostala imovina	4.098	-	-	2.191	6.289
Ukupno	257.515	32.626	122.323	429.713	842.177
OBAVEZE					
Finansijske obaveze za trgovanje	3	-	-	-	3
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	274.527	35.997	197.133	164.987	672.644
Depoziti banaka	4.852	11.944	17.617	13.579	47.992
Depoziti komitenata	258.421	21.879	171.729	105.532	557.561
Obaveze po uzetim kreditima	359	2.174	7.787	45.876	56.196
Ostale finansijske obaveze	10.895	-	-	-	10.895
Ostala rezervisanja	1.567	151	265	1.858	3.841
Poreske obaveze	-	-	-	440	440
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	440	440
Ostale obaveze	3.967	-	-	81	4.048
Ukupno	280.064	36.148	197.398	167.366	680.976
Ročna neusklađenost	(22.549)	(3.522)	(75.075)	262.347	161.201

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti (nastavak)

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno
31. decembar 2018. godine					
IMOVINA					
Novčana sredstva i računi kod					
Centralne banke	129.946	-	-	-	129.946
Sredstva kod drugih banaka	58.447	-	-	-	58.447
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja	40.714	31.731	88.674	348.559	509.678
Kredit i potraživanja od banaka	-	-	-	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	38.003	31.731	88.674	348.488	506.896
Ostala finansijska aktiva	2.711	-	-	71	2.782
Investicije u hartije od vrijednosti	53.121	-	2.002	5	55.128
Nekretnine i oprema	-	-	-	29.080	29.080
Zemljište, objekti i oprema	-	-	-	26.679	26.679
Investicione nekretnine	-	-	-	2.401	2.401
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	5.874	5.874
Poreska imovina	-	-	-	1.395	1.395
Preplaćeni porez na dobit	-	-	-	1.395	1.395
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-
Imovina namijenjena prodaji	-	-	545	-	545
Ostala imovina	3.314	-	-	2.256	5.570
Ukupno	285.542	31.731	91.221	387.169	795.663
OBAVEZE					
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze mjerene po					
amortizovanom trošku	333.620	16.373	82.923	199.871	632.787
Depoziti banaka	10.549	1.500	4.900	14.401	31.350
Depoziti komitenata	314.073	14.205	72.200	139.767	540.245
Obaveze po uzetim kreditima	318	668	5.823	45.703	52.512
Ostale finansijske obaveze	8.680	-	-	-	8.680
Ostala rezervisanja	912	578	474	1.885	3.849
Poreske obaveze	-	-	-	582	582
Tekuće poreske obaveze	-	-	-	-	-
Odložene poreske obaveze	-	-	-	582	582
Ostale obaveze	3.898	-	-	86	3.984
Ukupno	338.430	16.951	83.397	202.424	641.202
Ročna neusklađenost	(52.888)	14.780	7.824	184.745	154.461

Tabele u nastavku prikazuju preostalo nediskontovano dospijeće finansijskih obaveza na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine:

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovo- dstvena vrijednost
31. decembar 2019. godine						
Depoziti banaka i						
finansijskih institucija	4.919	24.660	4.901	13.579	48.059	47.992
Depoziti komitenata	344.950	23.365	87.642	107.308	563.265	557.561
Obaveze po kreditima	525	2.289	8.505	48.151	59.470	56.196
Ostale finansijske obaveze	10.895	-	-	-	10.895	10.895
Ukupno	361.289	50.314	101.048	169.038	681.689	672.644

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.5. Upravljanje rizikom likvidnosti (nastavak)

Analiza ročnosti (nastavak)

	Do 1 mjeseca	1-3 mjeseca	3-12 mjeseci	Preko 1 godine	Ukupno	Knjigovo- dstvena vrijednost
31. decembar 2018. godine						
Depoziti banaka i finansijskih institucija	10.591	1.500	4.900	14.401	31.392	31.350
Depoziti komitenata	315.890	12.720	77.072	143.156	548.838	540.245
Obaveze po kreditima	459	767	10.085	44.713	56.024	52.512
Ostale finansijske obaveze	8.680	-	-	-	8.680	8.680
Ukupno	335.620	14.987	92.057	202.270	644.934	632.787

6.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza

Fer vrijednost finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima mjeri se na bazi kotiranih tržišnih cijena ili kotiranih cijena od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka utvrđuje fer vrijednost koristeći druge tehnike procjene.

Banka mjeri fer vrijednost koristeći sljedeću hijerarhiju fer vrijednosti, koja odražava značaj ulaznih parametara korištenih pri mjerenju.

- Nivo 1: ulazni parametri su kotirane tržišne cijene (neprikladne) na aktivnim tržištima za identične instrumente.
- Nivo 2: ulazni podaci se razlikuju od kotiranih cijena uključenih u Nivo 1, a radi se o vidljivim ulaznim podacima bilo da su direktni (npr. kao cijene) ili indirektni (izvedeni iz cijena). Ova kategorija uključuje instrumente mjerene korištenjem: kotiranih tržišnih cijena na aktivnim tržištima sličnih instrumenata, kotirane cijene za iste ili slične instrumente koji se smatraju manje aktivnim ili druge tehnike mjerenja u kojima su svi značajniji ulazni parametri direktno ili indirektno vidljivi iz tržišnih podataka.
- Nivo 3: ulazni parametri koji nisu vidljivi. Ova kategorija uključuje sve instrumente za koje tehnike mjerenja nisu vidljive i ovi parametri imaju značajan uticaj na procjenu vrijednosti instrumenata. Ova kategorija uključuje instrumente koji su mjereni na bazi kotiranih cijena za slične proizvode za koje su potrebne značajne prilagodbe ili pretpostavke kako bi se odrazile razlike između instrumenata.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Fer vrijednosti sredstava i obaveza Banke po nivoima u skladu sa MSFI 13, mogu biti prikazani kako slijedi:

Na dan 31. decembra 2019.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Razlika	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti						
Finansijska imovina za trgovanje	1	1	-	1	-	-
Investicije u hartije od vrijednosti	62.176	62.176	-	61.942	5	229
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti						
Novčana sredstva i sredstva kod						
Centralne banke	126.008	126.008	-	-	-	126.008
Sredstva kod drugih banaka	43.520	43.520	-	-	-	43.520
Kredit i potraživanja	567.432	622.856	55.424	-	-	622.856
Kredit i potraživanja od klijenata	564.206	619.630	55.424	-	-	619.630
Ostala finansijska imovina	3.226	3.226	-	-	-	3.226
Nekretnine i oprema	28.174	28.174	-	-	-	28.174
Nematerijalna ulaganja	6.561	6.561	-	-	-	6.561
Imovina namijenjena prodaji	592	592	-	-	-	592
Ukupno	834.464	889.888	55.424	61.943	5	827.940
OBAVEZE						
Finansijske obaveze koja se vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze za trgovanje	3	3	-	3	-	-
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	672.644	681.199	8.555	-	-	681.199
Depoziti banaka i finansijskih institucija	47.992	48.744	752	-	-	48.744
Depoziti komitenata	557.561	563.569	6.008	-	-	563.569
Obaveze po kreditima	56.196	57.991	1.795	-	-	57.991
Ostale finansijske obaveze	10.895	10.895	-	-	-	10.895
Ukupno	672.647	681.202	8.555	3	-	681.199

Na dan 31. decembra 2018.	Knjigovodstvena vrijednost	Fer vrijednost ukupno	Razlika	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3
Finansijska imovina koja se vodi po fer vrijednosti						
Finansijska imovina za trgovanje	-	-	-	-	-	-
Investicije u hartije od vrijednosti	55.128	55.128	-	52.872	2.027	229
Finansijska imovina koja ne se vodi po fer vrijednosti						
Novčana sredstva i sredstva kod						
Centralne banke	129.946	129.946	-	-	-	129.946
Sredstva kod drugih banaka	58.447	58.447	-	-	-	58.447
Kredit i potraživanja	509.678	523.662	13.984	-	-	523.662
Kredit i potraživanja od klijenata	506.896	520.880	13.984	-	-	520.880
Ostala finansijska imovina	2.782	2.782	-	-	-	2.782
Nekretnine i oprema	29.080	29.080	-	-	-	29.080
Nematerijalna ulaganja	5.874	5.874	-	-	-	5.874
Imovina namijenjena prodaji	545	545	-	-	-	545
Ukupno	788.698	802.682	13.984	52.872	2.027	747.783
OBAVEZE						
Finansijske obaveze koja se vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze za trgovanje	-	-	-	-	-	-
Finansijske obaveze koje se ne vode po fer vrijednosti						
Finansijske obaveze mjerene po amortizovanom trošku	632.787	644.304	11.517	-	-	644.304
Depoziti banaka i finansijskih institucija	31.350	31.350	-	-	-	31.350
Depoziti komitenata	540.245	551.762	11.517	-	-	551.762
Obaveze po kreditima	52.512	52.512	-	-	-	52.512
Ostale finansijske obaveze	8.680	8.680	-	-	-	8.680
Ukupno	632.787	644.304	11.517	-	-	644.304

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.6. Fer vrijednost finansijskih sredstava i obaveza (nastavak)

Fer vrijednost je po definiciji vrijednost koju će treća strana platiti za ugovor u fer transakciji. Da bi se mogla izračunati fer tržišna vrijednost moraju se budući tokovi novca svesti na sadašnju vrijednost, a koji imaju jasne tokove novca definisane ugovorom. Investitor je voljan preuzeti ugovor ukoliko isti fer kompenzuje cijenu po svim rizicima uključenim ovim ugovorom. To znači da investitor zahtijeva odgovarajuću stopu povrata koja pokriva sve ove rizike. U skladu s tim, investitor će diskontovati sve buduće tokove novca sa ovom stopom povrata čime se dolazi do sadašnje vrijednosti koju je investitor spreman da plati za ugovor. Ova sadašnja vrijednost kroz način na koji je dobijena, garantuje investitoru potrebnu godišnju stopu povrata i predstavlja fer vrijednost.

$$FV_l = \sum_{i=1}^T \frac{CF_i}{(1 + RRR_n^i)^i}$$

- FV fer vrijednost kredita l
- T dospijeće kredita
- CF_n tokovi novca (glavnica i kamata) po ugovoru
- RRR_n^i stopa povrata po investitoru za dospijeće n i kredit l

Zahtijevana stopa povrata se sastoji od:

$$RRR_n = r_n + s_n^i + (1 - cr_l)fc_n + cc_l \cdot ec^i$$

- r_n nerizična kamata za valutu kredita l dospijeće tokova novca
- s_n^i n-godina premija za idiosyncratic kreditni rizik usklađena sa rizikom države u kojoj je dužnik
- fc_n funding spread
- ec^i pre tax excess equity cost
- cr_l procenat kojim je ugovor finansiran iz kapitala, što predstavlja ekonomski kapitalni zahtjev za svaki ugovor

U sljedećoj tabeli dat je prikaz kretanja finansijskih sredstva koja se vode po fer vrijednosti i koja spadaju u Nivo 3:

	Banjalučka berza a.d.	Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	S.W.I.F.T	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2019.	175	30	24	229
Povećanje za godinu	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-
Promjena u revalorizacionim rezervama	-	-	-	-
Prodaja	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	175	30	24	229
Stanje na dan 1. januara 2018.	175	30	24	229
Povećanje za godinu	-	-	-	-
Umanjenje vrijednosti	-	-	-	-
Promjena u revalorizacionim rezervama	-	-	-	-
Prodaja	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	175	30	24	229

U toku 2019. godine nije bilo reklasifikacija između pojedinih nivoa.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.7. Operativni rizici

Upravljanje operativnim rizikom je važan dio poslovanja Banke, koji omogućava njeno dugoročno uspješno poslovanje i očuvanje ugleda.

U okviru operativnih rizika Banka provodi sljedeće aktivnosti:

- definisanje i identifikacija operativnog rizika,
- razvoj i primjena metoda i sistema za mjerenje, analizu, ograničenje i kontrolu operativnog rizika prema regulatornim i zahtjevima Addiko grupe,
- mjerenje, analiza i nadgledanje operativnog rizika u skladu sa minimalnim standardima za upravljanje operativnim rizikom,
- održavanje baze podataka o gubicima po osnovu operativnog rizika - redovno prikupljanje podataka i izvještavanje o štetnim događajima,
- redovno ažuriranje postojećih i izrada novih politika, priručnika i procedura prema zakonskoj regulativi i standardima Addiko grupe,
- provođenje kvalitativnih procjena (analize scenarija i procjene rizika) s ciljem identifikacije i procjene rizika u poslovnim procesima,
- edukacija svih zaposlenih s ciljem poboljšanja njihovog znanja i iskustva, osviještenosti i vještina u operativnom riziku uopšte ili u specifičnim procesima (npr. prikupljanje podataka o gubitku, procjena rizika),
- razvoj sistema internih kontrola kroz proces mapiranja svih SIK relevantnih procesa unutar banke, definisanjem vlasnika istih, prepoznavanjem rizika koji se pojavljuju unutar datog procesa, adekvatnog načina umanjavanja istih te testiranja efektivnosti postavljenih kontrola,
- procjena i uspostavljanje adekvatnog upravljanja operativnim rizicima prilikom razvoja novih proizvoda,
- procjena rizika eksternalizacije i upravljanje eksternalizovanim aktivnostima unutar Banke u saradnji sa poslovnim jedinicama, nosiocima eksternalizovanih aktivnosti.

6.8. Upravljanje rizikom kapitala

U skladu sa Zakonom o bankama, minimalni iznos uplaćenog novčanog kapitala Banke i najniži iznos neto kapitala koji Banka mora održavati, ne može biti manji od 15.000 hiljada BAM. Banka ima upisani kapital u iznosu od 153.049 hiljada BAM, i usklađena je sa odredbama ovog zakona.

Na osnovu Odluke o izračunavanju kapitala banaka Agencije za bankarstvo Republike Srpske iz 2017. godine, kapital Banke čini: Regulatorni kapital koji predstavlja zbir osnovnog i dopunskog kapitala nakon regulatornih usklađivanja:

- Osnovni kapital banke predstavlja zbir redovnog osnovnog kapitala i dodatnog osnovnog kapitala nakon regulatornih usklađivanja.
- Dopunski kapital banke sastoji se od instrumenata kapitala i subordinisanih dugova, računa emisionih premija, opštih ispravki vrijednosti za kreditne gubitke i ostalih stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjavanja za regulatorna usklađivanja.

Stavke redovnog osnovnog kapitala su: instrumenti kapitala, ako su ispunjeni uslovi za priznavanje, računi emisionih premija koji se odnose na instrumente kapitala, zadržana dobit, ostali ukupni rezultat, ostale rezerve, rezerve za opšte bankarske rizike.

Banka od stavki redovnog osnovnog kapitala odbija: gubitak tekuće finansijske godine, nepokriveni gubitak prethodnih godina, nematerijalnu imovinu, odložena poreska sredstva koja zavise od buduće profitabilnosti, sve poreske troškove povezane sa stavkama redovnog osnovnog kapitala predvidive u trenutku njihovog obračuna, ulaganja banke u vlastite instrumente kapitala (npr. otkupljene vlastite trezorske akcije), iznos kvalifikovanog udjela u pravnom licu izvan finansijskog sektora, slobodne isporuke i druge, zakonom propisane stavke ako se pojave u poslovanju.

Dodatni osnovni kapital banke sastoji se od stavki dodatnog osnovnog kapitala nakon umanjavanja za regulatorna usklađivanja i primjene privremenog izuzeća od odbitaka od regulatornog kapitala.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)**6.8. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)**

Banka od stavki dodatnog osnovnog kapitala odbija sljedeće: direktna i indirektna ulaganja banke u vlastite instrumente dodatnog osnovnog kapitala, uključujući instrumente dodatnog osnovnog kapitala za koje bi banka imala obavezu kupovine na osnovu postojećih ugovora, direktna i indirektna ulaganja u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora sa kojima banka ima recipročna međusobna ulaganja za koja Agencija smatra da su izvršeni s ciljem vještačkog povećanja regulatornog kapitala, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima nema značajno ulaganje, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dodatnog osnovnog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima ima značajno ulaganje, isključujući pozicije koje kao pokrovitelj emisije drži najviše pet radnih dana, iznos stavki koje, treba odbiti od stavki dopunskog kapitala koji premašuje dopunski kapital banke, poreske obaveze povezane sa stavkama dodatnog osnovnog kapitala predvidive u trenutku njihovog izračunavanja, osim ako banka na odgovarajući način uskladi iznos stavki dodatnog osnovnog kapitala u onoj mjeri u kojoj takve poreske obaveze umanjuju iznos.

Dopunski kapital banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjenja za regulatorna usklađivanja i primjene privremenog izuzeća od odbitaka od regulatornog kapitala. Dopunski kapital ne može biti veći od jedne polovine osnovnog kapitala, odnosno od jedne trećine počevši od 26. jula 2018. godine.

Stavke dopunskog kapitala su: plaćeni instrumenti kapitala i subordinisani dugovi koji se priznaju kao dopunski kapital, računi emisionih premija na akcije, opšte ispravke vrijednosti za kreditne gubitke maksimalno do 1,25% iznosa izloženosti ponderisanih rizikom.

Instrumenti kapitala i subordinisanog duga koji ispunjavaju uslove mogu se uključiti u dopunski kapital samo nakon što banka dobije prethodnu saglasnost Agencije.

Od stavki dopunskog kapitala odbija se sljedeće: direktna ili indirektna ulaganja banke u vlastite instrumente dopunskog kapitala, uključujući vlastite instrumente dopunskog kapitala za koje bi institucija mogla imati obavezu kupovine na osnovu postojećih ugovornih obaveza, ulaganja u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora, ako ti subjekti imaju sa bankom recipročna međusobna ulaganja za koja Agencija smatra da su izvršena s ciljem vještačkog povećanja kapitala, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima nema značajno ulaganje, iznos direktnih i indirektnih ulaganja banke u instrumente dopunskog kapitala subjekata finansijskog sektora ako banka u tim subjektima ima značajno ulaganje, isključujući pozicije koje kao pokrovitelj emisije drži najduže pet radnih dana.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.8. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Naredna tabela prikazuje strukturu kapitala Banke u svrhu obračuna stope adekvatnosti kapitala u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banaka, Agencije za bankarstvo Republike Srpske:

	2019.	2018.
Osnovni kapital		
Instrumenti kapitala koji se priznaju kao redovni osnovni kapital	153.094	153.094
Zadržana dobit	(62.220)	(65.564)
Ostali ukupni rezultat	1.209	63
(-) Ostala nematerijalna imovina	(6.560)	(5.874)
Ostale rezerve	61.351	56.819
Redovni osnovni kapital	146.874	138.538
Dodatni osnovni kapital	-	-
Ukupno osnovni kapital	146.874	138.538
Dopunski kapital		
Ukupno dopunski kapital	2.872	6.404
Ukupno regulatorni kapital	149.746	144.942
Izloženosti riziku		
Iznosi izloženosti ponderisani rizikom za kreditni rizik, kreditni rizik izloženosti finansijskih derivata te slobodne isporuke	568.710	512.299
Ukupan iznos izloženosti za rizik pozicije, devizni i robni rizik	38.432	4.507
Ukupan iznos izloženosti riziku za operativni rizik	76.816	74.730
Ukupan iznos izloženosti riziku	683.958	591.536
Stopa redovnog osnovnog kapitala	21,47%	23,42%
Višak redovnog osnovnog kapitala	100.707	98.609
Stopa osnovnog kapitala	21,47%	23,42%
Višak osnovnog kapitala	85.318	85.300
Stopa regulatornog kapitala	21,89%	24,50%
Višak regulatornog kapitala	67.671	73.958

Na dan 31. decembra 2019. godine i 31. decembra 2018. godine, svi pokazatelji kapitala Banke su usaglašeni sa važećim propisima. Iz gornjih pokazatelja je više nego očito da Banka ima jaku kapitalnu poziciju.

Ciljevi Banke u pogledu upravljanja kapitalom su:

- obezbijediti usaglašenost sa zahtjevima Agencije za bankarstvo Republike Srpske,
- obezbijediti usaglašenost sa standardima Addiko Grupe,
- obezbijediti jaku kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke,
- obezbijediti mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja uz osiguranje prihoda akcionarima.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja, a izvještaji u propisanoj formi o ostvarenim vrijednostima pokazatelja kvartalno se dostavljaju Agenciji za bankarstvo Republike Srpske.

6. UPRAVLJANJE FINANSIJSKIM RIZICIMA (nastavak)

6.8. Upravljanje rizikom kapitala (nastavak)

Banka upravlja kapitalom i vrši usklađivanja u skladu sa svojim ciljevima, tržišnim promjenama i rizicima karakterističnim za aktivnosti Banke.

Banka je do 2010. godine obračun i knjiženje rezervisanja za kreditne rizike radila u skladu sa regulatornim pravilima propisanim od strane Agencije za Bankarstvo RS.

U 2010. godini, primjenom novog Međunarodnog računovodstvenog standarda 39, izmijenjena su regulatorna pravila. Nova pravila su zahtijevala manja rezervisanja u odnosu na raniju (regulatornu) metodologiju. Kao rezultat primjene novog standarda Banka je knjižila otpuštanje rezervisanja u korist konta ostalih rezervi "Nedostajući iznos rezervi iz dobiti za procijenjene gubitke" u iznosu od 61.826 hiljada BAM.

Dana 1. januara 2019. prilikom primjene MSFI 9 (obavezna primjena od 1. januara 2019. godine) ovaj iznos je umanjen za 475 hiljada BAM što je uticalo na smanjenje salda Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu na iznos od 61.351 hiljada BAM.

Agencija za bankarstvo RS je dana 19. decembra 2018. godine objavila Odluku o uslovima za uključenje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovni osnovni kapital banke („Službeni glasnik RS“ br.117/2018) kojom se propisuju uslovi koje banka treba da ispuni da bi rezerve za kreditne gubitke bile priznate kao stavka redovnog osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke.

U pomenutoj Odluci ABRS od 19. decembra 2018. godine propisana su dva uslova koja banka mora ispuniti:

- dostaviti Agenciji za bankarstvo RS odluku skupštine banke o uključanju formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovan osnovni kapital, odnosno rasporedu formiranih rezervi u odgovarajuću stavku redovnog osnovnog kapitala u skladu sa članom 6. stav 1 Odluke o izračunavanju kapitala banke;
- iznos formiranih rezervi za kreditne gubitke prethodno umanjiti za sve predvidive troškove u skladu sa primjenjivim poreskim propisima.

Zatečeni saldo na računu Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu u iznosu od 61.351 hiljada BAM Banka smatra neoporezivim obzirom da su u godinama koje su prethodile primjeni Odluke o minimalnim standardima za upravljanje kreditnim rizikom i klasifikaciju aktive banaka, ove rezerve za kreditne gubitke uvećale poresku osnovicu pa bi u suprotnom došlo do dvostrukog oporezivanja.

Imajući u vidu prethodno navedeno, Skupština Banke je donijela odluku broj 01-1-22786/2018 dana 27. decembra 2018. godine, o uključivanju formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve.

Uključivanjem formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve došlo je do povećanja regulatornog kapitala u iznosu od 56.819 hiljada BAM, dok je 4.532 hiljada BAM na dan 31. decembra 2018. godine ostalo kao saldo Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu.

Dana 30. aprila 2019. godine Skupština Banke je donijela odluku broj S-9/2019 o uključivanju preostalih formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve u iznosu 4.532 hiljada BAM.

Upravljanje kapitalom podrazumijeva stalno praćenje kapitala, a moguće mjere za održavanje zakonom propisanih racia i limita su:

- korekcijom iznosa dividende koja se isplaćuje akcionarima, tj. povećanjem akcijskog kapitala iz ostvarene dobiti,
- povećanjem rezervi kapitala iz ostvarene dobiti,
- novom emisijom akcija koja može biti privatna i javna,
- povećanjem dopunskih stavki kapitala.

Imajući u vidu izuzetno visoku stopu adekvatnosti kapitala Banke ne nazire se potreba za povećanjem kapitala, ali u slučaju potrebe usklađivanja sa zakonskom regulativom banke evidentna je spremnost vlasnika da podrži Banku.

7. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Kamatni prihod izračunat metodom efektivne kamatne stope	31.743	32.285
Finansijka imovina kroz ostali ukupan rezultat	564	148
Finansijka imovina po amortizovanom trošku	31.179	32.137
Ostali kamatni prihod	10	10
Prihod od dividendi	10	10
Ukupan prihod od kamata	31.753	32.295
Finansijske obaveze po amortizovanom trošku	(6.447)	(6.836)
Ostale obaveze	(25)	-
Negativna kamata na finansijsku imovinu	(246)	(215)
Ukupan rashod od kamata	(6.718)	(7.051)
Neto prihod od kamata	25.035	25.244

7.1. Prihodi kamata

a) Prihodi po osnovu kamata - analiza po izvoru

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Obveznice	564	148
Javni sektor (Vlada)	40	121
Banke	524	27
Kredit i potraživanja	31.025	32.011
Javni sektor (Vlada)	1.222	1.764
Javna preduzeća	1.043	944
Nebankarske finansijske institucije	533	357
Privatna preduzeća	5.545	5.962
Preduzetnici	359	396
Stanovništvo	22.296	22.548
Strana lica	-	-
Ostale organizacije	27	40
Sredstva kod Centralne banke	-	-
Sredstva kod drugih banaka	154	126
Prihod od dividendi	10	10
	31.753	32.295

b) Prihodi po osnovu kamata - analiza po proizvodu

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Kredit i potraživanja od klijenata	30.504	31.390
Platne kartice	521	621
Obveznice	564	148
Sredstva kod drugih banaka	154	126
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke	-	-
Prihod od dividendi	10	10
	31.753	32.295

7. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU KAMATA (nastavak)

7.2. Rashodi kamata

a) Rashodi po osnovu kamata - analiza po izvoru

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Depoziti	5.337	5.912
Javni sektor (Vlada)	63	356
Javna preduzeća	70	120
Banke	36	164
Nebankarske finansijske institucije	373	438
Privatna preduzeća	181	176
Preduzetnici	-	1
Stanovništvo	4.530	4.636
Strana lica	-	-
Ostale organizacije	84	21
Negativna kamata na finansijsku imovinu	246	215
Kamata po osnovi lizinga	25	-
Ostale obaveze	-	-
Uzeti krediti	1.110	924
Banke	343	260
Nebankarske finansijske institucije	767	664
	6.718	7.051

b) Rashodi od kamata - analiza po proizvodu

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Tekući računi i depoziti klijenata	5.301	5.748
Tekući računi i depoziti banaka	36	164
Negativna kamata na plasmane	246	215
Uzeti krediti	1.110	924
Ostale obaveze	25	-
	6.718	7.051

8. PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA

8.1. Prihodi po osnovu naknada i provizija

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa u zemlji	6.592	6.411
Naknade po poslovanju sa Visa karticama	2.923	3.341
Naknade po osnovu obavljanja platnog prometa sa inostranstvom	1.851	1.686
Naknade po osnovu mjenjačkih poslova	1.656	1.325
Naknade za ranu otplatu, slanje opomena i ostale naknade po kreditima	752	739
Provizije po izdatim garancijama, akreditivima i drugim jemstvima	623	597
Brokerske provizije	-	1
Banka osiguranje	964	733
Ostale naknade i provizije	412	392
	15.773	15.225

PRIHODI I RASHODI PO OSNOVU NAKNADA I PROVIZIJA (nastavak)

8.1. Prihodi po osnovu naknada i provizija (nastavak)

U skladu sa zahtjevima MSFI 15, prihodi od naknada se mogu prikazati:

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Održavanje	5.702	5.541
Transakcije	3.002	2.974
Kartično poslovanje	2.061	2.313
Kreditno poslovanje	731	706
Dokumentarni poslovi	634	595
Hartije od vrijednosti	-	-
Osiguranje	964	739
Konverzije stranih valuta	2.645	2.076
Ostalo	34	281
	15.773	15.225

8.2. Rashodi po osnovu naknada i provizija

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Naknade po poslovima platnih kartica	1.628	1.722
Naknade po kreditima i garancijama i ostale naknade	264	296
Naknade za usluge platnog prometa u zemlji	362	312
Naknade za usluge platnog prometa u inostranstvu	348	145
Naknade i provizije berzi i Centralnom registru	96	74
Naknade za sredstva raspoloživa za likvidnost	44	44
Ostalo	511	242
	3.253	2.835

U skladu sa zahtjevima MSFI 15, rashodi od naknada se mogu prikazati:

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Održavanje	337	242
Transakcije	625	321
Kartično poslovanje	1.628	1.687
Hartije od vrijednosti Bonus za klijente	122	108
Ostalo	541	477
	3.253	2.835

9. NETO REZULTAT FINANSIJSKIH INSTRUMENATA

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Rezultat finansijske imovine za trgovanje	(19)	(23)
Rezultat finansijske imovine kroz ostali ukupan rezultat	364	-
Kursne razlike	(28)	114
	317	91

10. OSTALI OPERATIVNI PRIHOD

	<i>Godina koja se završila</i> <i>31. decembra</i>	
	2019.	2018.
Prihodi po osnovu oslobađanja rezervisanja za sudske sporove	525	812
Prihodi od prodaje i usklađivanja vrijednosti stečene materijalne imovine	502	826
Prihodi od zakupnina	385	405
Prihod od smanjenja obaveza	136	543
Prihodi od otpisa obaveza za neaktivne tekuće račune klijenata	2	-
Prihod od procjene	305	-
Prihodi po osnovu konsultantskih usluga	44	5
Kapitalni dobiti po osnovu prodaje materijalno stečene imovine i osnovnih sredstava	7	-
Ostali prihodi	461	228
	2.367	2.819

11. OSTALI OPERATIVNI RASHOD

	<i>Godina koja se završila</i> <i>31. decembra</i>	
	2019.	2018.
Agenciji za osiguranje depozita	1.299	1.138
Rashodi po osnovu rezervisanja za sudske sporove	1.292	767
Naknada Agenciji za bankarstvo Republike Srpske	644	604
Troškovi po sudskim sporovima	191	405
Naknade i takse ostalim regulatornim institucijama	555	385
Rashod od procjene	191	-
Rashodovanje i otpis nekretnina i opreme	20	19
Ostali rashod	445	381
	4.637	3.699

12. TROŠKOVI ZAPOSLENIH

	<i>Godina koja se završila</i> <i>31. decembra</i>	
	2019.	2018.
Neto plate	7.087	7.064
Porezi na plate i doprinosi	4.318	4.351
Ostale naknade zaposlenih	538	649
Prihod po osnovu rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore i otpremnine	(365)	(11)
Rashodi po osnovu rezervisanja za bonuse zaposlenih	594	586
	12.172	12.639

Ostale naknade zaposlenih obuhvataju troškove prevoza na rad i sa rada, troškove rekreacije radnika, osiguranje zaposlenih i ostale vidove naknada zaposlenih.

13. OSTALI ADMINISTRATIVNI RASHODI

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Troškovi software-a	2.360	3.842
Osiguranje i obezbjeđenje imovine	1.040	1.036
Telekomunikacije	1.201	1.266
Materijal, gorivo, energija i usluge	1.051	951
Indirektni porezi i doprinosi	941	887
Troškovi reklame, marketinga i reprezentacije	1.169	1.084
Zakupnina	731	1.392
Troškovi održavanja	2.711	1.236
Nematerijalne usluge	234	165
Intelektualne usluge povezanih banaka	253	246
Konsultantske usluge	143	58
Članarine i provizije	-	116
Dnevnice i putni troškovi	185	239
Sponzorstva i humanitarni projekti	99	141
Ostali rashodi	452	688
	12.570	13.347

14. REZERVISANJE ZA POTENCIJALNE GUBITKE, UGOVORENE OBAVEZE I OTPISE

	Godina koja se završila 31. decembra	
	2019.	2018.
Novčana sredstva i sredstva kod Centralne banke (Napomena 16)	709	234
Sredstva kod drugih banaka (Napomena 17)	11	(102)
Kredit i potraživanja od klijenata (Napomena 18.1)	(1.284)	(4.465)
Ostala finansijska imovina (Napomena 18.2)	(428)	(322)
Investicije u hartije od vrijednosti (Napomena 19)	86	(26)
Potencijalne i ugovorene obaveze (Napomena 28)	323	85
Naplaćena otpisana potraživanja	496	164
Direktan otpis	(456)	(627)
	(543)	(5.059)

15. POREZ NA DOBIT

a) Komponente poreza na dobit

	2019.	2018.
Tekući porez na dobit	-	-
Odloženi poreski dobitak	(16)	(7)
	(16)	(7)

b) Usaglašavanje poreza na dobit i dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope

	2019.	2018.
Dobit prije oporezivanja	6.705	3.278
Porez na dobit obračunat po stopi od 10%	671	328
Prilagođavanja		
Poreski efekti rashoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	248	152
Poreski efekti prihoda koji se ne priznaju u poreskom bilansu	(185)	(198)
Poreski efekti zasnovane na priznatim rezervisanjima za potencijalne gubitke definisane za poreske svrhe	(63)	314
Troškovi reprezentacije	1	1
Troškovi zatezne kamate	11	3
Poreski efekti amortizacije koja se ne priznaje u poreskom bilansu	39	(80)
Efekti po osnovu rezervisanja naknada za zaposlene u poreske svrhe	(31)	(21)
Upotreba prenesenog poreskog gubitka	(691)	(499)
Ukidanje odloženih poreskih (obaveza)/sredstava	(16)	(7)
Porez na dobit	(16)	(7)
Efektivna poreska stopa	0,24%	0,21%

15. POREZ NA DOBIT (nastavak)
b) Usaglašavanje poreza na dobit i dobiti prije oporezivanja i propisane poreske stope (nastavak)

U poslovnoj 2019. godini oporeziva poreska osnovica je iznosila 6.912 hiljada BAM koju je Banka neutralisala koristeći isti iznos prenesenog poreskog gubitka iz ranijih godina. Preostali bruto poreski gubici u iznosu od 228 hiljada BAM raspoloživi su za umanjeње budućih dobitaka Banke u narednim godinama. Poreski gubitak može se prenositi pet godina od godine nastanka (gore pomenuti iznos može se upotrijebiti zaključno sa 31. decembrom 2021. godine).

c) Odloženi porezi

Sljedeća tabela prikazuje stavke na kojima su formirane odložene poreske obaveze:

	2019.	2018.
Odložene poreske obaveze		
Revalorizacione rezerve po osnovnim sredstvima	(100)	(242)
Promjena fer vrijednosti hartija od vrijednosti raspoloživih za prodaju	-	-
Osnovna sredstva - različite poreske i računovodstvene stope	(340)	(340)
	<u>(440)</u>	<u>(582)</u>
Neto odložene poreske obaveze	<u>(440)</u>	<u>(582)</u>

Kretanje odloženih poreza Banke može se prikazati kako slijedi:

	Stanje 1. januar 2019.	Priznato u tekućem rezultatu	Priznato u ostalom ukupnom rezultatu	Neto 31. decembar 2019.	Odložena sredstva	Odložene obaveze
Revalorizacione rezerve po osnovnim sredstvima	(242)	16	126	(100)	-	(100)
Osnovna sredstva - različite poreske i računovodstvene stope	(340)	-	-	(340)	-	(340)
	<u>(582)</u>	<u>16</u>	<u>126</u>	<u>(440)</u>	<u>-</u>	<u>(440)</u>

	Stanje 1. januar 2018.	Priznato u tekućem rezultatu	Priznato u ostalom ukupnom rezultatu	Neto 31. decembar 2018.	Odložena sredstva	Odložene obaveze
Revalorizacione rezerve po osnovnim sredstvima	(249)	7	-	(242)	-	(242)
Osnovna sredstva - različite poreske i računovodstvene stope	(340)	-	-	(340)	-	(340)
	<u>(589)</u>	<u>7</u>	<u>-</u>	<u>(582)</u>	<u>-</u>	<u>(582)</u>

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	2019.	2018.
Novčana sredstva u:		
- domaćoj valuti	24.047	14.491
- stranoj valuti	24.051	11.298
Sredstva kod Centralne banke u BAM:		
- Obavezna rezerva	15.352	45.137
- Žiro račun	62.583	59.754
	<u>126.008</u>	<u>129.946</u>
Ispravka vrijednosti	(25)	(734)
	<u>126.008</u>	<u>129.946</u>

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Obavezna rezerva predstavlja iznose koje je Banka dužna da održava kod Centralne banke Bosne i Hercegovine. U skladu sa Odlukom Centralne banke BiH od 31. avgusta 2016. godine, obavezna rezerva iznosi 10% na depozite i pozajmljena sredstva bez obzira na njihov rok dospjeća.

Obavezna rezerva se održava s prosječnim stanjem na računu u Centralnoj banci BiH. Ova rezerva se može koristiti za likvidnost. Banka plaća naknadu 0,5% na višak sredstava iznad obavezne rezerve koju drži na računu kod Centralne banke u skladu sa odredbama Zakona.

Kretanje bruto izloženosti može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2019.	130.680	-	-	-	130.680
Promjena bruto izloženosti	(4.647)	-	-	-	(4.647)
od toga povećanje	22.309	-	-	-	22.309
od toga smanjenje	(26.956)	-	-	-	(26.956)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2019.	126.033	-	-	-	126.033

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	121.863	-	-	-	121.863
Promjena bruto izloženosti	8.817	-	-	-	8.817
od toga povećanje	82.776	-	-	-	82.776
od toga smanjenje	(73.959)	-	-	-	(73.959)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	130.680	-	-	-	130.680

16. NOVČANA SREDSTVA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (nastavak)

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2019.	(734)	-	-	-	(734)
Promjena rezervisanja	709	-	-	-	709
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	-	-	-	-	-
od toga smanjenje	709	-	-	-	709
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2019.	(25)	-	-	-	(25)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(968)	-	-	-	(968)
Promjena rezervisanja	234	-	-	-	234
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	-	-	-	-	-
od toga smanjenje	234	-	-	-	234
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(734)	-	-	-	(734)

17. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA

	2019.	2018.
Devizni računi kod domaćih i inostranih banaka	36.637	51.223
Oročeni depoziti do sedam dana	6.993	7.345
Čekovi poslani na naplatu u stranoj valuti	-	-
Ukupno:	43.630	58.568
Ispravka vrijednosti	(110)	(121)
	43.520	58.447

Na dan 31. decembra 2019. godine, iznos od 6.993 hiljada BAM odnosi se na oročene depozite sa dospeljem do 7 dana kod Erste Group Bank AG Austria po stopi od 1,55%.

Devizni računi predstavljaju račune kod domaćih i inostranih banaka na koje se obračunavaju kamate u zavisnosti od važećih ugovorenih uslova definisanih pojedinačno za svaki račun po različitim valutama.

Kretanje bruto izloženosti može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2019	58.568	-	-	-	58.568
Promjena bruto izloženosti	(7.289)	-	-	-	(7.289)
od toga povećanje	37.345	-	-	-	37.345
od toga smanjenje	(44.634)	-	-	-	(44.634)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(7.345)	-	-	-	(7.345)
Kursne razlike	(304)	-	-	-	(304)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2019	43.630	-	-	-	43.630

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	19.401	-	24	-	19.425
Promjena bruto izloženosti	37.488	-	-	-	37.488
od toga povećanje	38.298	-	-	-	38.298
od toga smanjenje	(810)	-	-	-	(810)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	(25)	-	(25)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	8.463	-	-	-	8.463
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(7.337)	-	-	-	(7.337)
Kursne razlike	553	-	1	-	554
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	58.568	-	-	-	58.568

17. SREDSTVA KOD DRUGIH BANAKA (nastavak)

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumannjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2019.	(121)	-	-	-	(121)
Promjena rezervisanja	(10)	-	-	-	(10)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(53)	-	-	-	(53)
od toga smanjenje	43	-	-	-	43
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	21	-	-	-	21
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2019.	(110)	-	-	-	(110)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neumannjena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL-umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(31)	-	(12)	-	(43)
Promjena rezervisanja	(114)	-	12	-	(102)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(118)	-	-	-	(118)
od toga smanjenje	4	-	12	-	16
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	24	-	-	-	24
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(121)	-	-	-	(121)

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA

Kredit i potraživanja po amortizovanom trošku se sastoje od:

	2019.	2018.
Kredit i potraživanja od banaka	-	-
Kredit i potraživanja od klijenata	564.206	506.896
Ostala finansijska imovina	3.226	2.782
Ukupno kredit i potraživanja	567.432	509.678

18.1. Kredit i potraživanja od klijenata

	2019.	2018.
Stanovništvo	382.403	362.419
Privatna preduzeća	199.998	154.166
Javni sektor (Vlada)	20.908	31.055
Javna preduzeća	23.013	20.975
Preduzetnici	10.327	11.605
Strana lica	1.061	1.309
Nebankarske finansijske institucije	14.446	15.893
Ostale organizacije	117	144
Ukupno Bruto	652.273	597.566
Ispravka vrijednosti	(86.216)	(89.106)
Ukupno neto krediti	566.057	508.460
Naplaćena neprihodovana naknada	(1.851)	(1.564)
Ukupno kredit i potraživanja od klijenata	564.206	506.896

Kredit i potraživanja od klijenata po vrsti proizvoda mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Investicioni krediti	180.090	146.727
Potrošački krediti	280.973	244.664
Stambeni krediti	51.240	62.948
Kredit za obrtna sredstva	39.919	60.753
Hipotekarni krediti	20.539	24.120
Prekoračenja	57.564	36.162
Kredit za kupovinu automobila	1	165
Plaćene garancije	136	159
Ostalo	21.811	21.868
Ukupno	652.273	597.566
Ispravka vrijednosti	(86.216)	(89.106)
Ukupno neto krediti	566.057	508.460
Naplaćena neprihodovana naknada	(1.851)	(1.564)
Ukupno kredit i potraživanja od klijenata	564.206	506.896

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (nastavak)

18.1. Krediti i potraživanja od clijenata (nastavak)

U toku 2019. godine Banka je preuzela stečenu materijalnu imovinu, tj. nekretnine i pokretne koje su služile kao obezbjeđenje kredita u ukupnom neto iznosu od 189 hiljada BAM (2018: 882 hiljada BAM).

Tokom 2019. godine Banka je prodala stečenu materijalnu imovinu čija je neto knjigovodstvena vrijednost bila 254 hiljada BAM (2018: 399 hiljade BAM).

Kretanje bruto može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2019.	467.479	41.383	88.704	-	597.566
Promjena bruto izloženosti	(68.637)	(1.748)	1.093	-	(69.292)
od toga povećanje	34.044	5.357	2.841	-	42.242
od toga smanjenje	(90.790)	(12.403)	(8.341)	-	(111.534)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(11.891)	5.298	6.593	-	-
Otpisi	(7)	(6)	(5.463)	-	(5.476)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	236.648	4.407	341	-	241.396
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(104.962)	(5.875)	(692)	-	(111.529)
Kursne razlike	224	(9)	(607)	-	(392)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2019.	530.745	38.152	83.376	-	652.273

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	483.060	28.606	121.786	-	633.452
Promjena bruto izloženosti	(70.132)	18.348	(11.411)	-	(63.195)
od toga povećanje	356.479	30.536	72.217	-	459.232
od toga smanjenje	(397.524)	(35.114)	(89.789)	-	(522.427)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(29.087)	22.926	6.161	-	-
Otpisi	(10)	(54)	(27.651)	-	(27.715)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	176.360	4.237	7.228	-	187.825
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(121.846)	(9.763)	(1.975)	-	(133.584)
Kursne razlike	105	9	738	-	852
Ostale promjene	(58)	-	(11)	-	(69)
Bruto izloženost 31.12.2018.	467.479	41.383	88.704	-	597.566

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (nastavak)
18.1. Krediti i potraživanja od klijenata (nastavak)

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2019.	(4.512)	(9.702)	(74.892)	-	(89.106)
Promjena rezervisanja	2.165	448	(2.534)	-	79
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(6.650)	8.118	(1.468)	-	-
od toga povećanje	(2.833)	(12.913)	(8.835)	-	(24.581)
od toga smanjenje	11.648	5.243	8.767	-	25.658
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	(998)	-	(998)
Otpisi	7	5	5.366	-	5.378
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	(2.678)	(1.324)	(276)	-	(4.278)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	553	840	524	-	1.917
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	(2)	(204)	-	(206)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2019.	(4.465)	(9.735)	(72.016)	-	(86.216)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(5.153)	(4.199)	(100.978)	-	(110.330)
Promjena rezervisanja	(1.565)	1.045	(1.920)	-	(2.440)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	1.771	118	(1.889)	-	-
od toga povećanje	(6.317)	(1.658)	(11.401)	-	(19.376)
od toga smanjenje	2.981	2.585	12.559	-	18.125
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	(1.189)	-	(1.189)
Otpisi	-	2	27.468	-	27.470
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena imovina	(1.644)	(359)	(335)	-	(2.338)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	503	503	1.462	-	2.468
Promjena u modelima/parametrima	3.347	(6.691)	-	-	(3.344)
Kursne razlike	(1)	(2)	(589)	-	(592)
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(4.513)	(9.701)	(74.892)	-	(89.106)

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (nastavak)

18.2. Ostala finansijska imovina

	2019.	2018.
Ostala finansijska imovina		
U domaćoj valuti:		
- Potraživanja od klijenata po sudskim sporovima	801	455
- Potraživanja od realizovanih kolateralata	45	46
- Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	1.517	1.209
- Plaćeni avansi	310	313
- Potraživanja od klijenata po zakupninama	49	68
- Potraživanja za konsultantske usluge	1	6
- Potraživanja u ime i za račun drugih	297	424
- Potraživanja za prodatu imovinu	-	-
- Ostala potraživanja	307	536
U stranoj valuti:		
- Potraživanja po osnovu kreditnih kartica	1.300	728
- Preplaćena kamata	-	1
- Ostala potraživanja	259	266
Ukupno:	4.886	4.052
Ispravka vrijednosti	(1.660)	(1.270)
	3.226	2.782

Kretanje bruto izloženosti može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2019.	2.793	13	1.246	-	4.052
Promjena bruto izloženosti	302	65	506	-	873
od toga povećanje	936	66	588	-	1.590
od toga smanjenje	(634)	(1)	(82)	-	(717)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	(1)	(38)	-	(39)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2019.	3.095	77	1.714	-	4.886

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	2.225	-	2.375	-	4.600
Promjena bruto izloženosti	353	12	52	-	417
od toga povećanje	657	-	63	-	720
od toga smanjenje	(292)	-	(11)	-	(303)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(12)	12	-	-	-
Otpisi	-	-	(1.449)	-	(1.449)
Novoodobrena ili kupljenja imovina	215	1	276	-	492
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	(8)	-	(8)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	2.793	13	1.246	-	4.052

18. KREDITI I POTRAŽIVANJA (nastavak)

18.2. Ostala finansijska imovina (nastavak)

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2019.	(52)	(4)	(1.215)	-	(1.271)
Promjena rezervisanja	45	(23)	(450)	-	(428)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(1)	(27)	(471)	-	(499)
od toga smanjenje	46	4	21	-	71
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	1	38	-	39
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2019.	(7)	(26)	(1.627)	-	(1.660)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(32)	-	(2.372)	-	(2.404)
Promjena rezervisanja	(19)	(4)	(298)	-	(321)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(28)	(4)	(314)	-	(346)
od toga smanjenje	9	-	16	-	25
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	1.455	-	1.455
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(51)	(4)	(1.215)	-	(1.270)

19. INVESTICIJE U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI

19.1. Dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti

	2019	2018
Imovina po fer vrijednosti kroz ostali ukupan rezultat		
Dužničke hartije od vrijednosti		
Obveznice BNP Paribas BA	10.121	9.758
Obveznice Commerzbank Bank Frankfurt	7.850	7.515
Obveznice Intesa Sanpaolo SPA	5.831	5.927
Obveznice UBS AG	-	9.818
Obveznice Unicredit SPA	6.261	6.020
Obveznice Vlade Poljske	-	13.834
Obveznice Vlade Italije	7.887	-
Obveznice Vlade Bugarske	14.740	-
Obveznice Vlade Španije	9.252	-
Obveznice Ministarstva Finansija RS	5	2.027
Vlasničke hartije od vrijednosti		
Banjalučka berza a.d.	175	175
Centralni registar hartija od vrijednosti a.d.	30	30
S.W.I.F.T	24	24
	62.176	55.128

Investicije u dužničke hartije od vrijednosti sa stanjem na dan 31. decembra 2019. godine u iznosu od 61.947 hiljada BAM se odnose na dugoročne dužničke hartije od vrijednosti emitovane od strane entitetskih vlasti BiH, država članica EU i Banaka sa sjedištem u Evropskoj uniji. Investicije u dužničke hartije od vrijednosti se rade u svrhu upravljanja raspoloživom likvidnosti Banke i ostvarenja pozitivnog rezultata po osnovu ulaganja.

Kretanje bruto izloženosti dužničkih hartija od vrijednosti može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2019.	54.899	-	-	-	54.899
Promjena bruto izloženosti	7.048	-	-	-	7.048
od toga povećanje	32.966	-	-	-	32.966
od toga smanjenje	(25.918)	-	-	-	(25.918)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2019.	61.947	-	-	-	61.947

19. INVESTICIJE U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)

19.1. Dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti (nastavak)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	2.029	-	-	-	2.029
Promjena bruto izloženosti	52.870	-	-	-	52.870
od toga povećanje	53.316	-	-	-	53.316
od toga smanjenje	(446)	-	-	-	(446)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	54.899	-	-	-	54.899

Kretanje rezervisanja može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2019.	(118)	-	-	-	(118)
Promjena rezervisanja	86	-	-	-	86
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(1)	-	-	-	(1)
od toga smanjenje	87	-	-	-	87
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2019.	(32)	-	-	-	(32)

19. INVESTICIJE U HARTIJE OD VRIJEDNOSTI (nastavak)
19.1. Dužničke i vlasničke hartije od vrijednosti (nastavak)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(93)	-	-	-	(93)
Promjena rezervisanja	(25)	-	-	-	(25)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	-	-	-	-	-
od toga povećanje	(96)	-	-	-	(96)
od toga smanjenje	71	-	-	-	71
od toga efekat na kamatni prihod	-	-	-	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	-	-	-	-	-
Imovina za koju je prestalo priznavanje	-	-	-	-	-
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(118)	-	-	-	(118)

19.2. Derivatna finansijska imovina i obaveze
Derivati koji se drže radi trgovanja

	2019.	2018.
Imovina		
<i>Fer vrijednost:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	1	-
<i>Nominalni iznos:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	136.908	115.394
Obaveze		
<i>Fer vrijednost:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	3	-
<i>Nominalni iznos:</i>		
Valutni forward-i i valutni swap-ovi	136.908	115.394

Banka koristi valutne terminske ugovore i valutne swap-ove kako bi upravljala deviznim rizikom. Derivati su klasifikovani kao finansijski instrumenti namijenjeni trgovanju, s obzirom da Banka nije implementirala računovodstvo zaštite.

Nominalni iznosi određenih vrsta finansijske imovine pružaju osnovu za poređenje s imovinom iskazanom u izvještaju o finansijskom položaju, ali ne moraju nužno ukazivati na iznos budućih novčanih tokova ili tekuće fer vrijednosti imovine te stoga ne ukazuju na izloženost Banke kreditnom riziku ili riziku promjene cijena.

20. NEKRETNINE I OPREMA

20.1. Zemljište, objekti i oprema

	Zemljište i građevinski objekti	Oprema i ostala sredstva	Investicije u toku	Pravo korištenja imovine	Ukupno
Nabavna vrijednost					
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	37.312	9.208	2	-	46.522
Povećanja	-	87	84	-	171
Prenosi	-	1	(1)	-	-
Rashodovanje	-	(30)	-	-	(30)
Procjena	-	-	-	-	-
- Otpis	-	-	-	-	-
Preknjiženje	-	-	-	-	-
- Prodaja	-	(2)	-	-	(2)
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2018.	37.312	9.264	85	-	46.661
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	37.312	9.264	85	1.240	47.901
Povećanja	4	204	509	226	943
Prenosi	199	257	(456)	-	-
Rashodovanje	-	(416)	-	-	(416)
Procjena	77	-	-	-	77
- Otpis	-	-	-	-	-
Preknjiženje	-	-	-	-	-
- Prodaja	(558)	(48)	-	-	(606)
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	37.034	9.261	138	1.466	47.899
Ispravka vrijednosti					
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	11.779	7.134	-	-	18.913
Amortizacija perioda	546	553	-	-	1.099
Rashodovanje	-	(28)	-	-	(28)
Procjena	-	-	-	-	-
- Otpis	-	-	-	-	-
Preknjiženje	-	-	-	-	-
- Prodaja	-	-	-	-	-
Reklasifikacija	-	(2)	-	-	(2)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	12.325	7.657	-	-	19.982
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	12.325	7.657	-	-	19.982
Amortizacija perioda	534	524	-	525	1.583
Rashodovanje	-	(398)	-	-	(398)
Procjena	1.345	-	-	-	1.345
- Otpis	-	-	-	-	-
Preknjiženje	-	-	-	-	-
- Prodaja	(239)	(47)	-	-	(286)
Reklasifikacija	-	-	-	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2019.	13.965	7.736	-	525	22.226
Neto knjigovodstvena vrijednost					
31. decembar 2019.	23.069	1.525	138	941	25.673
31. decembar 2018.	24.987	1.607	85	-	26.679

20. NEKRETNINE I OPREMA (nastavak)

20.1. Zemljište, objekti i oprema (nastavak)

Na dan 31. decembra 2019. godine, nekretnine Banke uključuju zemljište i građevinske objekte knjigovodstvene vrijednosti u iznosu od 306 hiljada BAM za koje Banka ne posjeduje odgovarajuće vlasničke listove (2018. godine: 707 hiljada BAM).

Banka nema hipoteku ili zalogu nad svojim nekretninama ili opremom na dan 31. decembra 2019. godine.

Na dan 31. decembra 2019. godine, na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, Banka je knjižila umanjenje vrijednosti nekretnina i opreme u iznosu od 1.268 hiljada BAM od čega su za 1.245 hiljadu BAM smanjene prethodno kreirane revalorizacione rezerve, dok je 23 hiljada BAM knjiženo kao umanjenje vrijednosti na teret izvještaja o dobitku ili gubitku.

Da se vrijednost nekretnina i opreme prikazuje na osnovu istorijskog troška, vrijednosti za Banku bi bile kako slijedi:

	2019.	2018.
Nabavna vrijednost	51.025	49.757
Akumulirana amortizacija	(26.512)	(25.781)
Knjigovodstvena vrijednost	24.513	23.976

20.2. Investicione nekretnine

	Investicione nekretnine
Nabavna vrijednost	
Stanje 31. decembar 2017.	2.388
Stanje 1. januar 2018.	2.388
Povećanje	13
Procjena	-
Promjena fer vrijednosti	-
Stanje 31. decembar 2018.	2.401
Stanje 1. januar 2019.	2.401
Povećanje	-
Promjena fer vrijednosti	100
Preknjiženje	-
Stanje 31. decembar 2019.	2.501

Na dan 31. decembra 2019. godine, na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, Banka je knjižila povećanje vrijednosti investicionih nekretnina u iznosu od 100 hiljada BAM u korist izvještaja o dobitku ili gubitku.

21. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	Licence i softver
Nabavna vrijednost	
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	20.252
Povećanja	2.875
Rashodovanje	(16)
Stanje na dan 31. decembra 2018.	23.111
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	23.111
Povećanja	2.717
Rashodovanje	(549)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	25.279
Ispravka vrijednosti	
<i>Stanje na dan 1. januara 2018.</i>	15.814
Amortizacija perioda	1.423
Stanje na dan 31. decembra 2018.	17.237
<i>Stanje na dan 1. januara 2019.</i>	17.237
Amortizacija perioda	2.030
Rashodovanje	(549)
Stanje na dan 31. decembra 2019.	18.718
Neto knjigovodstvena vrijednost	
31. decembar 2019.	6.561
31. decembar 2018.	5.874

Da se vrijednost nematerijalne imovine prikazuje na osnovu istorijskog troška, vrijednosti za Banku bi bile kako slijedi:

	2019.	2018.
Nabavna vrijednost	25.127	22.806
Akumulirana amortizacija	(18.384)	(16.932)
Knjigovodstvena vrijednost	6.743	5.874

22. IMOVINA NAMIJENJENA PRODAJI

U skladu sa MSFI 5 Banka je imovinu koju ne koristi za vlastite potrebe i koju namjerava prodati klasifikovala u imovinu namijenjenu prodaji. Pregled kretanja imovine dat je u tabeli:

	Imovina namijenjena prodaji
Nabavna vrijednost	
<i>Stanje 1. januar 2018.</i>	545
Stanje 31. decembar 2018.	545
<i>Stanje 1. januar 2019.</i>	545
Povećanje	49
Promjena fer vrijednosti	40
Prodaja	(42)
Stanje 31. decembar 2019.	592

Na dan 31. decembra 2019. godine, na osnovu procjene ovlaštenog procjenitelja, Banka je knjižila povećanje vrijednosti investicionih nekretnina u iznosu od 40 hiljada BAM u korist izvještaja o dobitku ili gubitku.

23. OSTALA IMOVINA

Pregled nefinansijskih sredstava dat je u tabeli ispod:

	2019.	2018.
Ostala nefinansijska aktiva		
U domaćoj valuti:		
- Materijalne vrijednosti primljene po osnovu naplate potraživanja	2.191	2.256
- Sitan inventar	103	119
- Razgraničeni troškovi	117	73
- Potraživanja za položene depozite	352	407
- Potraživanja od fondova	87	-
- Potraživanja za imovinu u postupku sticanja	378	315
- Ostala potraživanja	2.668	2.137
U stranoj valuti:		
- Razgraničeni troškovi	361	263
- Ostala potraživanja	32	-
Ukupno:	6.289	5.570
Umanjenje vrijednosti	-	-
	6.289	5.570

24. FINANSIJSKE OBAVEZE MJERENE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU

24.1. Depoziti banaka i finansijskih institucija

Depoziti banaka i finansijskih institucija podijeljeni po ugovorenom roku mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Depoziti po viđenju	4.852	10.049
Kratkoročni depoziti	28.661	1.000
Dugoročni depoziti	14.479	20.301
	47.992	31.350

Od ukupnih kratkoročnih depozita u stranoj valuti, iznos od 24.625 hiljada BAM predstavljaju depozite članica Addiko Bank Grupe oročene na period do šest mjeseci uz fiksnu kamatnu stopu od 1%.

Depoziti banaka i finansijskih institucija podijeljeni po valutama mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Domaća valuta	15.644	9.731
Strana valuta	32.348	21.619
	47.992	31.350

Depoziti primljeni u BAM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su u odgovarajućim pozicijama strane valute.

24.2. Depoziti komitenata

Depoziti komitenata podijeljeni po ugovorenom roku mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Depoziti po viđenju	331.740	307.908
Kratkoročni depoziti	6.401	8.168
Dugoročni depoziti	219.420	224.169
	557.561	540.245

24. FINANSIJSKE OBAVEZE MJERENE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

24.2. Depoziti komitenata (nastavak)

Depoziti komitenata podijeljeni po vrsti klijenta mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Stanovništvo	394.784	380.925
Privatna preduzeća	83.908	81.252
Javni sektor	24.440	32.086
Strana lica	18.653	19.705
Javna preduzeća	9.328	11.872
Preduzetnici	8.337	7.469
Ostale organizacije	18.111	6.936
	557.561	540.245

Depoziti komitenata podijeljeni po valutama mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Domaća valuta	277.093	257.836
Strana valuta	280.468	282.409
	557.561	540.245

Depoziti primljeni u BAM koji imaju ugovorenu valutnu klauzulu prikazani su odgovarajućim pozicijama strane valute.

24.3. Obaveze po kreditima

	2019.	2018.
Dugoročni krediti u stranoj valuti:		
EBRD (Evropska banka za obnovu i razvoj)	15.767	9.877
EFSE (Evropski fond za jugoistočnu Evropu)	12.184	15.659
	27.951	25.536
Dugoročni krediti u BAM:		
Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka	9.265	4.151
Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske	2.554	2.991
Fond stanovanja Republike Srpske	16.426	19.834
	28.245	26.976
	56.196	52.512

Dugoročni krediti u domaćoj valuti ugovoreni su sa valutnom klauzulom.

Banka po navedenim kreditnim obavezama u stranoj valuti, ima ugovorene finansijske kovenante. Na dan 31. decembra 2019. godine Banka je ispunjavala sve ugovorene finansijske kovenante.

24. FINANSIJSKE OBAVEZE MJERENE PO AMORTIZOVANOM TROŠKU (nastavak)

24.3. Obaveze po kreditima (nastavak)

EBRD (European Bank for Reconstruction and Development - Evropska banka za obnovu i razvoj) je plasirala dugoročni kredit Banci za nenamjensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok u EUR valuti. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/-procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH /RS.

EFSE (European Fond for Southeast Europe - Evropski fond za jugoistočnu Evropu) je plasirao dugoročni kredit Banci za nenamjensko finansiranje mikro, malih i srednjih preduzeća na dugi rok u EUR valuti. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a,+/-procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Ugovorom o finansiranju. Kompanije koje se finansiraju iz ovih izvora su u obavezi poštovanja propisanih ekoloških i socijalnih normi definisanih zakonima BiH /RS.

Fond za razvoj i zapošljavanje Republike Srpske, Banja Luka plasirao je kredit Banci za finansiranje projekata razvoja. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond za razvoj istočnog dijela Republike Srpske - koji pruža pomoć u projektima razvoja u istočnom dijelu Republike Srpske, plasirao je kredit Banci. Otplata ovih kredita vrši se u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a, +/- procentni poen uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

Fond stanovanja Republike Srpske plasirao sredstva iz kreditne linije za stambene kredite koji se koriste za kupovinu, izgradnju rekonstrukciju i proširenje stambene jedinice. Otplata kredita se vrši u skladu sa programima otplate kredita krajnjih korisnika. Kamata je utvrđena na bazi 6M EURIBOR-a,+/-procentni poen, uz utvrđenu minimalnu kamatnu stopu, u skladu sa Okvirnim ugovorom gdje su definisani kriterijumi za utvrđivanje visine kamatnih stopa po kreditnim linijama Investiciono razvojne banke RS (IRB RS a.d.) Banja Luka.

24.4. Ostale finansijske obaveze

	2019.	2018.
Obaveze u domaćoj valuti:		
- Obaveze prema dobavljačima	690	437
- Obaveze po osnovu kreditnih kartica	1.546	545
- Obaveze po osnovu lizinga	888	-
- Obaveze po osnovu primljenih avansa	367	103
- Rana otplata kredita	633	593
- Blokade klijenata	43	99
- Nerealizovana plaćanja za osnivanje društava	105	109
- Obaveze po osnovu PTA ugovora	3	-
- Obaveze po osnovu dividendi	70	70
- Ostale obaveze	80	130
Obaveze u stranoj valuti:		
- Rana otplata kredita	4.493	5.145
- Obaveze prema dobavljačima	1.466	1.117
- Obaveze po osnovu kreditnih kartica	117	67
- Ostale obaveze	394	265
	10.895	8.680

25. OSTALE OBAVEZE

Pregled nefinansijskih obaveza dat je u tabeli ispod:

	2019.	2018.
Obaveze u domaćoj valuti:		
- Obaveze prema zaposlenima	1.591	1.722
- Obaveze za poreze i doprinose	586	860
- Obaveze prema zaposlenima po osnovu neiskorištenih godišnjih odmora	274	293
- Odloženi prihodi po osnovu kamata	100	100
- Ostale razgraničene naknade	81	86
- Razgraničeni rashodi	809	790
- Ostale obaveze	599	64
Obaveze u stranoj valuti:		
- Ostale obaveze	8	69
	4.048	3.984

Promjene rezervisanja za neiskorištene godišnje odmore mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Stanje na dan 1. januara	293	314
Povećanje rezervisanja	-	-
Isplate	-	-
Ukidanje rezervisanja	(19)	(21)
Smanjenje, neto	(19)	(21)
Stanje na dan 31. decembra	274	293

26. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Banke formiran je inicijalnim ulogom akcionara i narednim emisijama akcija. Akcionari imaju pravo da učestvuju u upravljanju Bankom, kao i u raspodjeli dobiti.

U toku poslovne 2019. godine Banka nije vršila povećanje/smanjenje akcionarskog kapitala. Akcijski kapital Banke se sastoji od 153.094.205 običnih akcija nominalne vrijednosti od 1 konvertibilnu marku, i upisan je kod Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 25.01.2017. godine Rješenjem broj 057-0-Reg-17-001851.

Na dan 31. decembra 2019. godine najveći akcionar Banke je Addiko Bank AG sa učešćem od 99,87% Dana 31.12.2018. godine učešće većinskog akcionara je iznosilo 99,86%. Do promjene u učešću većinskog akcionara je došlo usljed zahtjeva četiri manjinska akcionara za prodaju akcija većinskom akcionaru tj. Addiko Bank AG.

Rezerve banke

Rezerve Banke na dan 31. decembra 2019. godine mogu se prikazati na sljedeći način:

	2019.	2018.
Zakonske rezerve	-	-
Ostale rezerve iz dobiti	61.351	56.819
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	-	4.532
Stanje na dan 31. decembra	61.351	61.351

Agencija za bankarstvo RS je dana 19.12.2018. godine objavila Odluku o uslovima za uključenje formiranih rezervi za kreditne gubitke u redovni osnovni kapital banke („Službeni glasnik RS“ br. 117/2018) kojom se propisuju uslovi koje banka treba da ispuni da bi rezerve za kreditne gubitke bile priznate kao stavka redovnog osnovnog kapitala u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke.

26. KAPITAL (nastavak)

Rezerve banke (nastavak)

Imajući u vidu prethodno navedeno, Skupština Banke je donijela odluku broj 01-1-22786/2018 dana 27.12.2018. godine, o uključivanju formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve.

Uključivanjem formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve došlo je do povećanja regulatornog kapitala u iznosu od 56.819 hiljada BAM na dan 31. decembra 2018. godine, dok je 4.532 hiljada BAM ostalo kao saldo Rezervi za kreditne gubitke po regulatornom zahtjevu (napomena 6.8).

Dana 30. aprila 2019. godine Skupština Banke je donijela odluku broj S-9/2019 o uključivanju preostalih formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve u iznosu 4.532 hiljada BAM.

Uključivanjem preostalog iznosa formiranih rezervi za kreditne gubitke u ostale rezerve došlo je do povećanja regulatornog kapitala u iznosu od 4.532 hiljada BAM na dan 31. decembra 2019. godine, (napomena 6.8).

Na dan 31. decembar 2019. godine i na 31. decembar 2018. godine pregld nedostajućih/(viška) rezervi po regulativi ABRS dat je u tabeli:

	2019.	2018.
Ukupne rezerve po regulatornom zahtjevu za bilans i vanbilans	93.102	96.897
Ukupna ispravka vrijednosti po MRS/MSFI (za bilans i vanbilans)	88.865	92.405
Posebne rezerve za regulatorne gubitke po regulativi ABRS	-	4.532
Iznos nedostajućih/(viška) rezervi za kreditne gubitke po regulativi ABRS	4.237	(40)

27. ZARADA PO AKCIJI

	2019.	2018.
Neto dobitak tekuće godine	6.720	3.285
Ponderisani broj akcija	153.094.205	153.094.205
Osnovni dobitak po akciji u BAM	0,044	0,021

Obzirom da Banka nema potencijalno umanjujuće obične akcije kao što su konvertibilni dug i opcije na akcije, one ne utvrđuju razvodnjene zarade po akciji.

28. OSTALA REZERVISANJA

Na dan 31. decembra, ostala rezervisanja su prikazana ispod:

	2019.	2018.
Sudski sporovi	2.568	1.861
Restrukturiranje	117	507
Ostala rezervisanja	16	16
Otpremnine	288	290
	2.989	2.674
Rezervisanja za potencijalne obaveze	852	1.175
	3.841	3.849

28. OSTALA REZERVISANJA (nastavak)

Kretanje rezervisanja Banke može se prikazati na sljedeći način:

	Restrukturi- ranje	Otpre- mnine	Sudski sporovi	Ostalo	Ukupno
1. januar 2019.	507	290	1.861	16	2.676
Povećanje za godinu	-	-	1.292	-	1.292
Smanjenje rezervisanja	-	-	(525)	-	(525)
Isplate	(390)	(2)	(546)	-	(940)
Ostalo	-	-	486	-	486
31. decembar 2019.	117	288	2.568	16	2.989

	Restrukturi- ranje	Otpre- mnine	Sudski sporovi	Ostalo	Ukupno
1. januar 2018.	775	294	3.106	16	4.191
Povećanje za godinu	-	-	766	-	766
Smanjenje rezervisanja	-	-	(812)	-	(812)
Isplate	(268)	(4)	(1.199)	-	(1.469)
31. decembar 2018.	507	290	1.861	16	2.676

Kretanje rezervisanja za vanbilansnu izloženost može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12- mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL-neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2019.	(688)	(338)	(149)	-	(1.175)
Promjena rezervisanja od toga transfer između nivoa (Stage- eva)	247	305	(17)	-	535
od toga povećanje	(582)	601	(19)	-	-
od toga smanjenje	(585)	(629)	(120)	-	(1.334)
od toga efekat na kamatni prihod	1.414	333	122	-	1.869
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	(463)	(5)	(3)	-	(471)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	163	9	87	-	259
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2019.	(741)	(29)	(82)	-	(852)

28. OSTALA REZERVISANJA (nastavak)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neumanje na imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Rezervisanja 01.01.2018.	(980)	(48)	(232)	-	(1.260)
Promjena rezervisanja od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	611	(294)	77	-	394
od toga povećanje	50	(35)	(15)	-	-
od toga smanjenje	(226)	(333)	(63)	-	(622)
od toga efekat na kamatni prihod	787	74	155	-	1.016
Otpisi	-	-	-	-	-
Efekat modifikacije koji nije doveo do prestanka priznavanja imovine	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	(440)	(3)	(32)	-	(475)
Imovina za koju je prestalo priznavanje	121	7	38	-	166
Promjena u modelima/parametrima	-	-	-	-	-
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Rezervisanja 31.12.2018.	(688)	(338)	(149)	-	(1.175)

Restrukturiranje

Sljedeća tabela prikazuje očekivani period dospijeća rezervisanja za restrukturiranje:

	2019.	2018.
do 1 godine	117	507
od 1 do 5 godina	-	-
Ukupno	117	507

Otpremnine

Od ukupnog iznosa smanjena rezervisanja za otpremnine u iznosu od 2 hiljade BAM, 6 hiljade BAM se odnosi na aktuarske gubitke po osnovu demografskih pretpostavki a 4 hiljade BAM na aktuarske dobitke po osnovu finansijskih pretpostavki. Više detalja o aktuarskim pretpostavkama korištenim u izračunu nalaze se u napomeni 30 Otpremnine.

Sudski sporovi i ostala rezervisanja

Radi naplate potraživanja po osnovu kredita, garancija, akreditiva ili po drugim osnovama Banka na dan 31. decembra 2019. godine vodi ukupno 4.315 sudska postupka, sa ukupnom vrijednošću sporova od 79.182 hiljada BAM.

Na dan 31. decembra 2019. godine bilo je 117 otvorenih pasivnih sudskih postupaka koji se vode protiv Banke. Ukupna vrijednost sporova je iznosila 39.218 hiljada BAM. U ovaj iznos je uključeno 4 predmeta nominalne vrijednosti 21,5 hiljada BAM po kojima je tužbeni zahtjev već plaćen u ranijim periodima tako da ne predstavljaju dodatni rizik gubitka, ali se i dalje vode kao otvoreni, jer je u toku postupak po vanrednom pravnom lijeku. Takođe, u ovaj iznos su uključeni 23 predmet nominalne vrijednosti 20.084 hiljada BAM, koji su u skladu sa ugovorima o ustupanju potraživanja (Brush) odgovornost preuzimatelja potraživanja s kojim su povezani i ne predstavljaju rizik za Banku.

Ukupan broj sporova koji se odnosi na tužbene zahtjeve u vezi sa CHF valutnom klauzulom i navodnim povećanjem kamatne marže je 44. Nominalna vrijednost tih sporova iznosi 6.037 hiljade BAM.

28. OSTALA REZERVISANJA (nastavak)
Sudski sporovi i ostala rezervisanja (nastavak)

Banka procjenjuje iznos rezervisanja za troškove po sudskim postupcima. Procjene se temelje na procijenjenoj vjerovatnoći budućih novčanih tokova koji proističu iz obaveza iz prošlosti ili zakonskih obaveza. Banka je rezervisala 2.568 hiljada BAM za sudske sporove na dan 31. decembra 2019. godine, što Uprava procjenjuje dovoljnim.

U 2019. godini Banka je nastavila aktivnosti na rješavanju sudskih sporova i upravljanju pravnim rizikom u sporovima. Nastavljeno je revidiranje strategija po sporovima, adekvatno zastupanje i koordinirana odbrana Banke u postupcima, proces vansudskog rješavanja sporova, te ažurno vođenje evidencija i izvještavanja o sporovima. To je imalo za rezultat nastavak smanjenja ukupnog broja sporova, u odnosu na 31. decembar 2018. godine, kao i smanjenje vrijednosti risk relevantnih sporova.

29. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE
Kreditni, garancije, garancije za dobro izvršenje posla i akreditivi

	2019.	2018.
Kreditne obaveze	72.471	71.584
Plative garancije	25.824	28.817
Činidbene garancije	21.178	12.609
Akreditivi i ostala jemstva	-	1.419
	119.473	114.429

Tokom svog poslovanja, Banka preuzima i kreditne obaveze koje se vode na računima u vanbilansnoj evidenciji, a koje se odnose na garancije, akreditive i neiskorišteni dio odobrenih kredita. Banka je po ovim izloženostima formirala rezervisanja kako je navedeno u napomeni 14.

Kretanje vanbilansne izloženosti može se prikazati kako slijedi:

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2019.	111.178	3.030	221	-	114.429
Promjena bruto izloženosti	9.316	(2.656)	(53)	-	6.607
od toga povećanje	4.155	2.607	-	-	6.762
od toga smanjenje	-	-	(155)	-	(155)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	5.161	(5.263)	102	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	48.058	46	75	-	48.179
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(49.490)	(132)	(120)	-	(49.742)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2019.	119.062	288	123	-	119.473

29. POTENCIJALNE I UGOVORENE OBAVEZE (nastavak)

	Stage 1 (12-mj ECL)	Stage 2 (lifetime ECL- neuma- njena imovina)	Stage 3 (lifetime ECL- umanjena imovina)	POCI	UKUPNO
Bruto izloženost 01.01.2018.	124.631	1.122	344	-	126.097
Promjena bruto izloženosti	6.580	2.012	(82)	-	8.510
od toga povećanje	41.811	3.251	273	-	45.335
od toga smanjenje	(32.640)	(3.795)	(390)	-	(36.825)
od toga transfer između nivoa (Stage-eva)	(2.591)	2.556	35	-	-
Otpisi	-	-	-	-	-
Novoodobrena ili kupljenja imovina	30.341	5	32	-	30.378
Imovina za koju je prestalo priznavanje	(50.374)	(109)	(73)	-	(50.556)
Kursne razlike	-	-	-	-	-
Ostale promjene	-	-	-	-	-
Bruto izloženost 31.12.2018.	111.178	3.030	221	-	114.429

30. OTPREMINE

Značajne aktuarske pretpostavke za izračunavanje sadašnje vrijednosti otpremnina radnika su: stopa diskonta, očekivani rast plata i stopa mortaliteta.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope diskonta može se prikazati kako slijedi:

	U 000 BAM		
Diskontna stopa	5%	4,50%	5,50%
Sadašnja vrijednost obaveza (BAM)	288	303	274
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	5,19%	(4,79%)

Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila manja za 0,5% vrijednost obaveza bi porasla za 5,19%. Ukoliko bi kamatna stopa sa kojom se vrši diskontovanje bila veća za 0,5% vrijednost obaveza bi se smanjila za 4,79%.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene zarada može se prikazati kako slijedi:

	U 000 BAM		
Prosječna otpremnina	trenutna	manja za 0,5%	veća za 0,5%
Sadašnja vrijednost obaveza (BAM)	288	287	289
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	(0,50%)	0,50%

Promjena zarada direktno proporcionalno utiče na promjene otpremnina.

Analiza osjetljivosti otpremnina u slučaju promjene stope mortaliteta može se prikazati kako slijedi:

	U BAM		
Prosječna starost	trenutna	manja za 1 godinu	veća za 1 godinu
Sadašnja vrijednost obaveza (BAM)	288	278	296
% odstupanja u odnosu na korišćenu stopu	-	(3,38%)	2,90%

Ukoliko bi zaposleni u prosjeku bili stariji za godinu dana, sadašnja vrijednost otpremnina bi porasla za 2,9%, a ukoliko bi zaposleni u prosjeku bili mlađi godinu dana, prosječna otpremnina bi se smanjila za 3,38%.

30. OTPREMNINE (nastavak)

Očekivani period dospijeca rezervisanja za otpremnine može se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
U narednih 12 mjeseci	29	28
Između 1 i 5 godina	57	64
Između 5 i 10 godina	61	56
Preko 10 godina	141	142
Ukupno:	288	290

31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA

U skladu sa MRS 24, povezana strana je lice ili entitet koji su povezani sa entitetom koji sačinjava finansijske izvještaje:

- Lice ili uži član porodice tog lica je povezan sa izveštajnim entitetom ako to lice:
 - ima kontrolu ili zajedničku kontrolu nad izvještajnim entitetom;
 - ima značajan uticaj nad izvještajnim entitetom; ili
 - je član ključnog rukovodećeg osoblja izvještajnog entiteta ili matičnog entiteta izvještajnog entiteta.
- Entitet je povezan sa izvještajnim entitetom ako je bilo koji od sljedećih uslova ispunjen:
 - Entitet i izveštajni entitet su članovi iste grupe;
 - Entitet je pridružen entitet ili je zajednički poduhvat sa drugim entitetom;
 - Oba entiteta su u zajedničkom poduhvatu sa istom trećom stranom;
 - Entitet je u zajedničkom poduhvatu sa trećom stranom a drugi entitet je pridruženi entitet treće strane;
 - Plan primanja nakon prestanka zaposlenja je zaseban entitet koji posluje u korist zaposlenih ili izvještajnog entiteta ili entiteta koji je povezan sa izvještajnim entitetom. Ako je sam izvještajni entitet takav plan, onda su poslodavci sponzori plana takođe povezane strane izvještajnog entiteta;
 - Entitet je pod kontrolom ili pod zajedničkom kontrolom fizičkih lica definisanih u prvoj tački;
 - Lice, koje ima kontrolu ili zajedničku kontrolu nad izvještajnim entitetom, ima značajan uticaj na entitet ili je član ključnog rukovodstva entiteta (ili matičnog entiteta takvog entiteta).

U skladu sa MRS 24, povezane strane Banke predstavljaju:

- većinski akcionar i njegova povezana lica (pravna lica uključena u konsolidaciju Addiko Grupe);
- članovi Nadzornog odbora i Uprave Banke (tj. ključno rukovodeće osoblje);
- članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja;
- pravna lica u kojima Banka ima značajan vlasnički interes (iznad 10%).

31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz sredstava i obaveza prema povezanim pravnim licima:

	2019.	2018.
Aktiva:		
Devizni računi (neto):		
ADDIKO BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	1.311	570
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	3.300	1.089
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	524	525
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	68	71
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	11.563	3.680
Ostala sredstva (neto):		
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	-	-
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	19	3
ADDIKO BANK a.d., Podgorica, Crna Gora	4	-
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	2	-
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	364	-
ADDIKO BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	1	45
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	-	80
	17.156	6.063
Obaveze:		
Depoziti po viđenju:		
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	62	25
ADDIKO BANK a.d., Podgorica, Crna Gora	40	122
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	-	-
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	98	-
Kratkoročni depoziti:		
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	11.944	-
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	12.716	-
Uzeti krediti:		
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	-	9.878
Ostale obaveze:		
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	276	328
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	277	153
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	113	67
ADDIKO BANK a.d., Podgorica, Crna Gora	6	3
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	811	463
	26.343	11.039
Vanbilans:	2019.	2018.
Primljeni kredit-neiskorišteni limit		
ADDIKO BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	-	19.558

31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz prihoda i rashoda od povezanih pravnih lica:

	2019.	2018.
Prihodi po osnovu kamata:		
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	4	-
Prihodi po osnovu naknada i provizija:		
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	15	17
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	1	-
Ostali prihodi iz poslovanja:		
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	17	20
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	500	242
	537	279
Rashodi po osnovu kamata:		
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	(11)	(3)
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	(32)	(59)
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	-	(105)
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	(6)	(3)
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	(151)	(222)
Rashodi po osnovu naknada i provizija:		
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	-	(722)
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	(30)	(8)
ADDIKO BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	(44)	(44)
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	(4)	(4)
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	-	(37)
Ostali rashodi iz poslovanja:		
ADDIKO BANK AG, Wien, Austrija	(841)	(535)
ADDIKO BANK d.d., Zagreb, Republika Hrvatska	(477)	(461)
ADDIKO BANK d.d., Sarajevo	(4)	(6)
ADDIKO BANK d.d., Ljubljana, Republika Slovenija	(3)	-
ADDIKO BANK a.d., Beograd, Srbija	(198)	(201)
	(1.801)	(2.410)
	(1.264)	(2.131)

Dana 12. Jula 2019. godine, većinski vlasnik Banke, Addiko Bank AG postala je kotirana kompanija na Bečkoj Berzi i došlo je do smanjenja učešća Al Lake (Luxembourg) S.à r.l, kompanije u indirektnom vlasništvu od Advent International i Evropske banke za obnovu i razvoj (EBRD), na 44,99%.

Ovim je indirektnu učešće EBRD palo ispod 10% tako da se u gornjim napomenama prezentuju samo potraživanja i obaveze za prethodnu godinu, a rashodi zaključno sa 12.07.2019. godine.

Plate, porezi i doprinosi isplaćeni članovima Uprave Banke mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
Neto plate	451	441
Porezi i doprinosi na plate	295	288
Otpremnine	-	-
Porezi i doprinosi na otpremnine	-	-
	746	729

31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

U sljedećoj tabeli dat je prikaz kredita i depozita ključnom rukovodećem osoblju kao i članovima njihovih porodica:

	2019.	2018.
Nadzorni odbor, članovi UO i nosioci ključnih funkcija		
Imovina:		
<i>Uprava</i>		
Kreditni	6	10
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	-	-
<i>Nosioci ključnih funkcija u Banci</i>		
Kreditni	441	423
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	(23)	(25)
<i>Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci</i>		
Kreditni	-	5
Rezervisanja za umanjenje vrijednosti	-	-
Ukupno	424	413
Obaveze:		
<i>Uprava</i>		
Depoziti	30	17
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
<i>Nosioci ključnih funkcija u Banci</i>		
Depoziti	288	515
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
<i>Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci</i>		
Depoziti	99	104
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
<i>Članovi organa upravljanja i rukovođenja bankarske grupe u kojoj je Banka</i>		
Depoziti	-	26
Rezervisanja za potencijalne obaveze	-	-
Ukupno obaveze	417	662
Neopozive kreditne obaveze		
Nadzorni odbor	14	14
Uprava	23	22
Nosioci ključnih funkcija u Banci	34	65
Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci	9	9
Ukupno neopozive kreditne obaveze	80	110

31. ODNOSI SA POVEZANIM LICIMA (nastavak)

Prihodi i rashodi od kamata i naknada ključnom rukovodećem osoblju kao i članovima njihovih porodica mogu se prikazati kako slijedi:

	2019.	2018.
<i>Nadzorni odbor</i>	-	-
<i>Uprava</i>		
Prihodi od kamata	1	1
Prihodi od naknada	2	2
Ostali rashodi	-	(4)
<i>Nosioci ključnih funkcija u Banci</i>		
Prihodi od kamata	20	23
Rashodi od kamata	(6)	(5)
Prihodi od naknada	7	7
Ostali rashodi	-	(4)
<i>Članovi porodice ključnog rukovodećeg osoblja i nosioca ključnih funkcija u Banci</i>		
Prihodi od kamata	-	-
Rashodi od kamata	(2)	(1)
Prihodi od naknada	1	1
Ukupno	23	20

32. OPERATIVNI ZAKUP

Operativni zakup se većinom odnosi na zakup za poslovnice kao i zakup za iznajmljen prostor za ugradnju bankomata.

U 2019. godini trošak zakupnina je knjižen kroz pozicije kamata, amortizacije i zakupa što je prikazano u sljedećoj tabeli:

	31. decembar 2019. 000 BAM
Rashodi kamata (napomena 7.2)	25
Amortizacija sredstava u zakupu (napomena 20)	525
Trošak zakupnina (napomena 13)	385
Ukupno	935

Buduća ukupna očekivana plaćanja po osnovu operativnog lizinga u slučajevima kada se Banka javlja kao zakupac prikazana su u narednoj tabeli:

31. decembar 2019.				
u 000 BAM	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO
Rashodi kamata	16	6	-	22
Amortizacija sredstava u zakupu	500	440	-	940
Trošak zakupnina	127	93	-	220
Ukupno	643	539	-	1.182

31. decembar 2018.				
u 000 BAM	do 1 godine	od 1 do 5 godina	preko 5 godina	UKUPNO
Rashodi zakupa	653	1.016	-	1.669

32. OPERATIVNI ZAKUP (nastavak)

Buduće ukupne minimalne očekivane naplate po ugovorenom zakupu su:

	2019.	2018.
Do 1 godine	322	364
Između 1 i 5 godina	750	-
Preko 5 godina	-	-
	<u>1.072</u>	<u>364</u>

Prihodi od zakupa u poslovnoj 2019. godini za Banku iznose 385 hiljada BAM, dok su u poslovnoj 2018. godini iznosili 405 hiljada BAM.

33. DOGAĐAJI NAKON DANA BILANSA

Brzo širenje virusa Covid-19 i njegovi društveni i ekonomski efekti u Republici Srpskoj, kao i na globalnom planu, mogu za posledicu imati pretpostavke i procjene koje će zahtijevati revidiranje, a to može dovesti do materijalno značajnih korekcija knjigovodstvene vrijednosti sredstava i obaveza u toku naredne poslovne godine. U ovoj fazi rukovodstvo nije u mogućnosti da pouzdano procjeni uticaj jer se novi događaji odvijaju iz dana u dan.

Pored navedenog, Agencija za bankarstvo Republike Srpske je dana 20. marta 2020. godine donijela Odluku o privremenim merama banaka za ublažavanje negativnih ekonomskih posljedica uzorkovanih virusnim oboljenjem COVID-19 ("Odluka") kojom se propisuju posebne mjere koje Banke mogu odobriti klijentima, kao što su: moratorijum, odnosno odgoda u plaćanju glavnice i kamate kredita, koji može trajati najmanje do objave prekida vanredne situacije, uvođenje grejs perioda za otplatu glavnice najduže do 6 mjeseci, odobravanje dodatnog iznosa izloženosti za potrebe prevazilaženja njegovih trenutnih poteškoća sa likvidnošću, te druge mjere sa ciljem olakšavanja izmirivanje kreditnih obaveza klijenta i održavanja poslovanja klijenta. Rukovodstvo Banke nije u mogućnosti da, u roku od samo jednog radnog dana nakon donošenja pomenute odluke koja u momentu pisanja ove napomene nije ni stupila na snagu, procijeni eventualne efekte na finansijske izvještaje navedene Odluke

Dugoročno gledano, posljedice mogu uticati na obim trgovanja, tokove gotovine, i profitabilnost. Bez obzira na navedeno, na dan izdavanja ovih finansijskih izvještaja Banka i dalje ispunjava svoje obaveze o roku dospeća te stoga nastavlja da primijenjuje načelo stalnosti poslovanja kao računovodstvenu osnovu za sastavljanje finansijskih izvještaja.

Izuzev prethodno navedenih, nije bilo drugih značajnih događaja poslije datuma izvještavanja koji bi zahtijevali prilagođavanje ili objelodanjivanje u napomenama uz finansijske izvještaje Banke za 2019. godinu.

34. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobit i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Često postoje razlike u mišljenju među državnim i entitetskim ministarstvima i institucijama u vezi sa pravnom interpretacijom zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa.

Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrola od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Banke mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Banci može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o Poreskoj upravi Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je pet godina. To praktično znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od pet godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

35. DEVIZNI KURS

Zvanični kurs primijenjen za preračun pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2019. i 31. decembra 2018. godine za sljedeće značajnije valute iznosio je:

	31. decembar 2019.	31. decembar 2018.
USD	1,747994	1,707552
CHF	1,799126	1,742077
EUR	1,955830	1,955830

Skraćenice

ABC	Addiko Bank d.d., Hrvatska
ABBL	Addiko Bank a.d., Bosna i Hercegovina (Banja Luka)
ABH	Addiko Bank AG, Austrija (Holding)
ABM	Addiko Bank a.d., Crna Gora
ABS	Addiko Bank d.d., Slovenija
ABSA	Addiko Bank d.d., Bosna i Hercegovina (Sarajevo)
AC	Amortizirani troškovi
Povezano društvo	Društvo nad kojim se vrši materijalni utjecaj u smislu poslovanja ili finansijske politike i koje je priznato u konsolidiranim izvještajima upotrebom metode udjela
Knjiga banke	Sve bilansne i vanbilansne pozicije banke koje nose rizike i koje nisu raspoređene u knjigu trgovanja
Bank@Work	Alternativni kanal prodaje usmjeren na pružanje pogodnosti kao glavne prednosti klijentu. Timovi poslovnica redovno posjećuju sjedišta velikih društava s mobilnom opremom, predstavljaju ponudu proizvoda iz usluga Addiko banke, otvaraju proizvode na licu mjesta ili pomažu potencijalnim klijentima koji podnose zahtjev za kredit
CDS	Zamjena kreditnog rizika; finansijski instrument koji osigurava kreditne rizike, na primjer one koji se odnose na kredite ili vrijednosnice
Promjena CL/GPL	Promjena u CL / bruto naplativi krediti
CL	Kreditni gubitak
CMA & CML	Imovina koja čini maržu klijenta (CMA) i Obaveze koje čine maržu klijenta (CML) je bruto marža u odnosu na imovinu, odnosno obaveze, uključujući uknjiženi redovni i prihod od kamata i slično i obračunski troškovi i koristi definirani u okviru metodologije za utvrđivanje cijena prijenosa sredstava
Omjer troškova i prihoda (CIR)	Operativni troškovi / (Neto kamatni prihod + Neto prihod od naknada i provizija)
Pokazatelj troška rizika	Troškovi kreditnih gubitaka na finansijskoj imovini/Izloženosti koje nose kreditni rizik
CRB	Snošenje kreditnog rizika
Kreditna institucija	Bilo koja institucija čije poslovanje je primanje depozita i sredstava sa obavezom vraćanja i davanje kredita za vlastiti račun u skladu sa Zakonom o bankama
CSF	"Centralne upravljačke funkcije" i utvrđene usluge koje imaju prirodu aktivnosti dioničara i koje se stoga pružaju i naplaćuju isključivo Addiko banci. CSF se odnose na strateško usmjeravanje, koordinaciju, podršku, praćenje i upravljanje, npr. ljudski resursi, pravni poslovi, marketing
Kreditni klijentima	Izloženost kredita iz bilansa uključujući obračunatu kamatu, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Derivativi	Finansijski instrumenti čija vrijednost zavisi od vrijednosti odnosno imovine (kao što su dionice ili obveznice). Najvažniji derivativi su budućnosnice, opcije i zamjene
Fer vrijednost	Cijena koja bi bila primljena za prodaju imovine ili plaćena za prijenos obaveze u uobičajenoj transakciji između učesnika na tržištu na datum mjerenja
FDI	Direktno strano ulaganje
FVTOCI	Fer vrijednost putem OCI
FVTPL	Fer vrijednost putem dobiti ili gubitka
FX & DCC	Kursne razlike i Dinamički devizni kursevi
Opće vlasti	Centralne vlasti, državne ili regionalne vlasti i lokalne vlasti, uključujući administrativne organe i neprofitna društva, ali isključujući javna društva i privatna društva u vlasništvu tih uprava koji imaju komercijalnu aktivnost (što se prijavljuje pod "kreditne institucije", "druge finansijske korporacije" ili "Pravna lica" u zavisnosti od njihove djelatnosti); fondovi socijalnog osiguranja; i međunarodne organizacije, kao što su institucije Evropske unije, Međunarodni monetarni fond i Banka za međunarodne namire
Plasmani kredita	Uključuju isplate kredita (potrošačko-hipotekarnih i stambenih kredita, bez revolving kredita) i interno refinansiranje koje se odnosi na transakcije unutar banke

Bruto izloženost	Izloženost kredita iz bilansa i vanbilansnih kredita uključujući obračunate kamate, bruto iznos rezerviranja za naplative i nenaplative kredite
Bruto naplativi krediti	Izloženost kredita iz bilansa bez obračunate kamate i bez odbitka rezerviranja za naplative kredite
GSS	Znači "zajedničke usluge grupe", odnosno utvrđene usluge kojima je cilj pružanje ekonomske ili komercijalne vrijednosti članovima Grupe putem unapređenja ili održavanja njihovog poslovnog položaja, npr. transakcijsko bankarstvo, pozadinski uredi, digitalno bankarstvo. GSS se ne odnose na aktivnosti dioničara, tj. aktivnosti koje se obavljaju samo zbog dioničkog udjela u jednom ili više drugih članova Grupe i koje se pružaju i obračunavaju na odnosnog člana Grupe koji je njihov primatelj
Fizička lica	Pojedinci ili grupe pojedinaca kao potrošači i proizvođači robe i nefinansijskih usluga isključivo za vlastitu konačnu potrošnju i kao proizvođači tržišne robe i nefinansijskih i finansijskih usluga, pod uslovom da njihove aktivnosti nisu aktivnosti tih kvazidruštava. Neprofitne institucije koje služe domaćinstvima ("NPISH") i koje se prvenstveno bave proizvodnjom netržišnih roba i usluga namijenjenih određenim grupama domaćinstava su uključene
Velika društva	Segment Velika društva obuhvata pravne subjekte i poduzetnike s godišnjim bruto prihodom od više od 50 miliona BAM
LCR	Koeficijent likvidnosne pokrivenosti; omjer visokokvalitetne likvidne imovine i neto novčanih tokova u narednih 30 dana
Omjer finansijske poluge	Omjer redovnog osnovnog kapitala na određene izloženosti u izvještaju o finansijskom položaju i van njega obračunat u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Kredit i potraživanja	Bruto knjigovodstveni iznos kredita i potraživanja umanjeno za rezerviranja za ECL (očekivane kreditne gubitke)
Omjer kredita i depozita	Označava sposobnost banke da refinansira svoje kredite depozitima, a ne velikim izvorima finansiranja. Zasniva se na neto kreditima klijentima i obračunava s kreditima nefinansijskim društvima i domaćinstvima u vezi s depozitima od nefinansijskih društava i domaćinstava. Nivo segmenta: Krediti i potraživanja podijeljeni finansijskim obavezama po amortiziranim troškovima
Period utvrđivanja gubitaka (LIP)	Vremenski period od trenutka neispunjenja obaveze klijenta do trenutka kada neispunjenje obaveze bude priznato u Banci
Neto prihod banke	Zbir neto kamatnog prihoda i neto prihoda od naknada i provizija
Neto kamatni prihod (nivo segmenta)	Neto kamatni prihod na nivou segmenta uključuje ukupan kamatni prihod koji se odnosi na efektivnu kamatnu stopu od bruto naplativih kredita, kamatni prihod od NPE, prihod od kamata i slično, rashode po osnovu kamata od depozita klijenata, naknade od utvrđivanja cijena prijenosa sredstava i raspoređeni prinos od kamata i manjka likvidnosti
NIM	Neto kamatna marža koristi se za vanjsko poređenje s drugim bankama i kao interno mjerenje profitabilnosti proizvoda i segmenata. Obračunava se s neto kamatnim prihodom utvrđenim u odnosu na prosječnu kamatonosnu imovinu (ukupna imovina umanjena za ulaganja u podružnice, zajedničke pothvate i povezana društva, nematerijalna trajna imovina, materijalna trajna imovina, porezna imovina i druga imovina)
Nefinansijska društva	Društva i kvazidruštva koja se na bave finansijskim posredovanjem nego prvenstveno proizvodnjom tržišnih roba i usluga
NPE	Neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza (Bruto knjigovodstveni iznos). Status neispunjena obaveza i time neprihodujuća izloženost primjenjuje se ako se može pretpostaviti sa je malo vjerovatno da će klijent ispuniti sve svoje kreditne obaveze prema banci, ili ako dužnik kasni s plaćanjem najmanje 90 dana po bilo kojoj materijalnoj kreditnoj obavezi prema banci
Omjer NPE	Ekonomski omjer koji pokazuje omjer kredita koji su klasificirani kao nenaplativi u statusu neispunjenja obaveza u odnosu na cijeli kreditni portfelj klijenta. Definicija neprihodujućeg usvojena je iz regulatornih standarda i smjernica i obuhvata generalno klijente kod kojih je otplata upitna, realizacija kolateral se očekuje i koji su zato premješteni u segment rejtinga klijenta u statusu neispunjenja obaveza. Ovaj omjer odražava kvalitet kreditnog portfolia banke i daje indikator za provođenje upravljanja kreditnim rizikom banke. Neprihodujuća izloženost/izloženost koja nosi kreditni rizik (bilansna i vanbilansna)

Omjer pokrivenosti NPE	Opisuje u kojoj mjeri je neprihodujuća izloženost u statusu neispunjenja obaveza pokrivena umanjnjima vrijednosti (rezerviranja za kreditne gubitke pojedinačna i na osnovu portfolia) i time također izražava sposobnost banke da apsorbira gubitke iz svoje NPE. Obračunava se s gubicima umanjnja vrijednosti utvrđenim u odnosu na neprihodujuću izloženost u statusu neispunjenja obaveza
Pokriće kolaterala za NPE	Kolaterali dodijeljeni neprihodujućoj izloženosti / neprihodujuća izloženost
Opcija	Pravo na kupovinu (poziv) ili prodaju (ponuda) odnosno referentne imovine po ugovorenoj cijeni u utvrđenom vremenskom periodu ili trenutku
OTC	Vanberzovno; trgovina nestandardiziranim finansijskim instrumentima direktno između učesnika na tržištu umjesto putem zamjene
Druga finansijska društva	Sva finansijska društva i kvazidruštva osim kreditnih institucija kao što su investicijske firme, investicijski fondovi, osiguravajuća društva, penzioni fondovi, zajednička ulaganja i klirinške kuće, kao i ostali finansijski posrednici, pomoćne finansijske institucije i vlastite finansijske institucije i zajmodavci
PI	Fizička lica
POCI	Kupljena ili stečena imovina umanjena za kreditne gubitke
Javne finansije	Segment Javne finansije uključuje sve subjekte u državnom vlasništvu
Redovni kamatni prihod	Redovni kamatni prihod povezan je s nominalnom kamatnom stopom iz bruto naplativih kredita isključujući prihod od naknada za izdavanje, zatezних kamata i cijena prijenosa sredstava
Stečena materijalna imovina	Imovina stečena tokom postupka prisilne naplate kredita
Stanovništvo (PI/Micro)	Segment Stanovništvo uključuje sljedeće kategorije: (i) PI, fizička lica koja ne predstavljaju grupu, društvo ili organizaciju i (ii) Micro, uključuje privatne poduzetnike i subjekte usmjerene na ostvarenje dobiti s godišnjim bruto prihodom manjim do 0,5 miliona BAM
Rizikom ponderirana imovina (RWA)	Bilansne i vanbilansne pozicije, koje su rizikom ponderirane u skladu s Odlukom o izračunavanju kapitala banke
Povrat na materijalni kapital	Obračunat kao rezultat nakon poreza podijeljen prosjekom kapitala umanjen za nematerijalnu imovinu matičnog društva za dati period
SME	U ovom korporativnom segmentu uključena su mala mala i srednja društva s godišnjim bruto prihodom od 0,5 miliona do 40 miliona BAM.
Nivo 1	Faza umanjnja vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje nije evidentirano značajno povećanje kreditnog rizika od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od 12-mjesečnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo 2	Umanjenje vrijednosti koje se odnosi na to finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i za koje je značajno povećanje kreditnog rizika evidentirano od njihovog početnog priznavanja. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Nivo 3	Faza umanjnja vrijednosti koje se odnosi na finansijske instrumente za koje se primjenjuje model očekivanog kreditnog gubitka i koji su umanjeni za kreditne gubitke. Umanjenje vrijednosti mjeri se u iznosu od ukupnog očekivanog kreditnog gubitka
Stopa ukupnog kapitala (TCR)	Sva prihvatljiva vlastita sredstva, predstavljena u % ukupnog rizika prema Odluci o upravljanju kapitalom
Dopunski kapital	Dopunski kapital (Tier 2 capital - T 2) banke sastoji se od stavki dopunskog kapitala banke nakon umanjnja za regulatorna usklađenja u skladu sa Odlukom o izračunavanju kapitala banke
TLOF	Ukupne obaveze i vlastita sredstva
Viber	Viber je besplatna usluga razgovora za pametne telefone i desktop kompjutere. Ovaj program omogućava IP telefoniju i instant poruke između korisnika Vibera putem interneta
Prinos od GPL	Redovni kamatni prihod / bruto naplativi krediti

Imprint

**Izdavač Finansijskog izvještaja
i odgovorna za sadržaj:**

Addiko Bank a.d.
Aleja Svetog Save 13
78 000 Banja Luka
Tel. +387 (51) 951 000
www.addiko-rs.ba